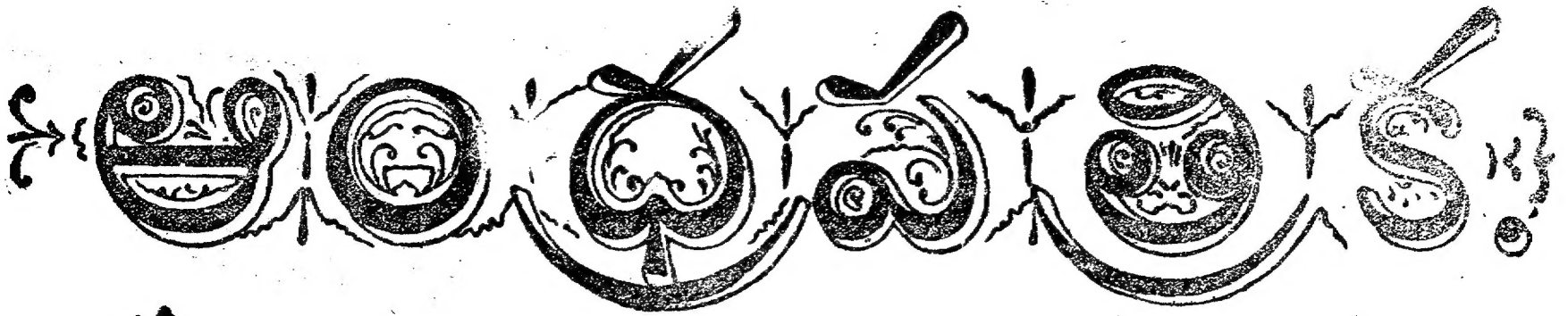

Register No M. 1118 చందానం 1-కి 24-0-0. విడి సత్రిక 1-కి 0-1-6

31444

(ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును)

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 28-వ తేది మంగళ వారము } No. 227
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనంపత్సర మార్గశిరమాస బహుళ సవయి. } సంచిక ౨౨౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియింపబడి. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పలు బారడోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకులు, భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలె: శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి సహజమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీలో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నేటితో 5 దినములు వరకు మాత్రమే

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారి వలన

చెన్నపురి ఎస్సనెడు థియేటర్ లో

దశావతారము ప్రవర్ణించబడును

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారములోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
వగటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములోనున్న సాయంకాలము 5 గంటలకు
నాలుగు యంగములలోనున్న క్రిమినా రాయణుడు అవతరించిన వది అనంతరములును నాలుగు సంవత్సరములుగా
అక్ష యాదైవేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తియ్యగ చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరగవలెను.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.

ముప్రసిద్ధిచెందిన లాహోరు చిత్రకారుడు హుస్సేన్ బక్ష్ గారిచే వ్రాయబడిన కర్తీనులు, సీనులు మొదలగునవి విక్రయించబడును. మహాభారతము, శ్రీకృష్ణలీల మొదలగువాటిలోని ప్రత్యేక సీనులు కూడ విక్రయించబడును. వీటిని కొనుటకు యిష్టము గలవారు మృదాను, ఎస్. నేడు నాటకశాలకు 3-1-1927 తేదీనుండి 13-1-1927 తేదీవరకు వచ్చి చూడవచ్చును.

2-1-1927 లేదిన ఈకంపెనీవారి యజమాన్యముక్రింద ఎప్పడేదు నాటకకాలయందు శ్రీమతి సరస్వతి వాయిగారినే
 “రామదాసు చరిత్ర” కాలక్షేపము చేయబడును.
 C. CUNNIAH, Proprietor.

C. CUNNIAH, Proprietor.

ఏల సందేహించెదరు?

మీకు ఏమాదిరిలో నైనను, ఎంతవైదాలోనైనను వెండి గిన్నెలు, టీ-కాఫీ సెట్లు, టూర్స్ వెంటింగు కప్పులు, బహుమానము నిచ్చుటకు లేని పనికిపాతములు, ఉంగరములు మొదలగునవి, ఇంకను గూఢచరముల బంగారు వెండివగలు సేవముగానున్నది. ముఖ్య గమనీంపు:—సనగం బంగారమునకు, నీరువెండికీ పూచీ నిచ్చెదము.

3

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి,
గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

“ప్రంతివిలాసము:—ఉమ్మడియూర్”

నగలన గురులు, 25 సానాబాతు పుట్టి, ముదాను.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

ఆయుర్వేదాపద రత్నాకరము
చరకచికిత్సాస్తానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
0264 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాస్త్రి, బెజవాడ.

2 మహానూతికాభరణము

శ్రీ ముక్త్యైస్ సంస్థానమున తయారైనది. అదివివరించి మొసలి, పులి, మొనలైనవాటి పితృత్వమున్నయు చేసినవి. బాలింతలకు పరమాధ్యక్షము. నెల తు 1 కి రు 80/- కేబిలాగు ఉచితము. వివరములకొరకు వారాయుడు.

2126 ఆర రసాయనశాల ముక్త్యాల; కృష్ణ.

వెలిసరసము త్వరపడుచు గుణమధికము

చంద్రచూడపాకము ధాతుపుష్టికారి,
 ధాతుసంబంధవ్యాధులహా, శ్రీవ్యాధులహా శక్తివర్ధకము,
 నేరు ౧ కి మూడురూపాయలు మాత్రము. సంక్షిప్తిని. వెల

ప్రతి భద్ర శాంకరీరసము:—

జ్వరములకు రానువాణము. శిశురోగములకు సంజీవని.
నెల ౧౦ మాత్రల డబ్బింగి కి కూపాయి గ. మానవ్ద సకలవిధ
వాద్యములకు కాస్త్రప్రసన్నుతమున మందులు చొరుపును. త్వరతో

అయ్యర్వేదకలాఖ్యాః శ్లోకేరి, మునూయ్లాఖ్యా.

మితవాదుల మహాసభ

అకోలాలో నేడు గూడుట

అధ్యక్షోపన్యాసము

కాంగ్రెసును నిరసించుట, ఆత్మస్తుతి, ప్రభుత్వమును సమర్థించుట, పిల్లింగు ఆరుపెన్నీలమాటకము నామోదించుట.

(నిన్నటి తరువాయి)

మితవాదులయెడల ప్రజాగౌరవము లేకపోవుట

మితవాదపక్షమువారి సిద్ధాంతములు దేశములో అల్లుకొని వ్యాపించుచున్నవని ప్రజలలో మాత్రము మితవాదులంటే గౌరవము లేకపోవుట విధివై పరీత్యముగా నున్నది. కారణము లక్ష వెదకబనిలేదు. తీవ్రవాదము నచ్చిపట్టుగా ప్రజాసామాన్యమునకు మితవాదపక్షతీ నచ్చదు. ఏదైనా ఒకసమస్య చర్చించేటప్పుడు మితవాది నిదానముగా అన్ని సంగతులు ఆలోచించి అయినదానిని కానిదానిని కలిపి ఖండింపడు. తీవ్రవాది ఆసమస్యలో ఏదైనా లోపములున్నయెడల ఓపికతో ఆలోచించి చూడక కోరినకోరిక నిడించడానికి అంతకన్న అపాయకరమైనప్పటికి దగ్గరలోపలను వెదకుటకు సిద్ధపడతాడు. ఉన్న స్థితి గతులను లేక్కచూడక గొంతెమ్మకోరికలు కోరుతాడు. మితవాది యనగా అటువంటివాడు కాదు—కొలదిమానములలోగాని కొద్దివారాలలోగాని ఉన్న కష్టాలన్ని తీర్చి గెట్టెక్కిస్తానని అరచేలిలో వైకుంఠము చూపించడు. ప్రజలనుభవించుచున్న కష్టాల కన్నీటికి పరరాజులే కారకులని వాదించడు. బ్రిటిషువారు చేసినమేట్లు చేయలేదని మరిపడు.

కాంగ్రెసుపార్టీకి వచ్చిన ఈ గౌరవ మంతా మహాత్మా గాంధీగారి నాయకత్వమున వచ్చింది. ఆయనకేరు చెప్పుకొని పిల్లందరు పేరుప్రతిష్టలు సంపాదించినారు. ఆయన యొక్క దుస్సాహసమైన నిర్మాణకార్యవిధానములో పిల్లకు పరిపూర్ణ విశ్వాసము లేకపోయినా ఆయన శిష్యులమని చెప్పుకొంటారు. ఇందుకు ఒక్క నివర్తనము చూడండి. ఉత్సవాదులువచ్చినప్పుడు మాత్రం ఖద్దరు ధరించడము, కాంగ్రెసు కమిటీ సభలకు వెళ్లవలసినవచ్చినప్పుడు ఖద్దరు గడ్డలు అరపు తెచ్చుకోవడం—ఇదివీరిపద్ధతి. కాంగ్రెసుయొక్క పేరుప్రతిష్టలున్న కాంగ్రెసుయొక్క అంగ బలమున్న స్వరాజ్య పార్టీ వారికి మంచి అండగా ఉన్నది. సహాయనిరాకరణోద్యమ మనేదేవాలయంలోకి గొట్టలవలె వీరందరు వెళ్లి అమాయకుడైన ఆదేవస్థానపు మహాత్ముని అధికారమును ఊడలాగికోనిరి. ఆయనమాత్రము వీరందరును జిహ్వమాత్రభక్తిని వెలిబుచ్చి తనకనుచరలమని యుచ్చరించినందులకే తృప్తిపొందియున్నాడు. గవర్నమెంటువారికి ఏపట్టినిర్మాణము విషయములో తోడ్పడినప్పటికీ అట్టిసహకారులను దూషించడము జనసామాన్యధర్మమైయున్నది. ఈ దుష్టాపవాదులనుకూడా మనము తిరస్కరించవలసియున్నది. ప్రజాసామన్యమునకు విరోధమైన చట్టములను అమలులో తెట్టుకొని అడ్డుపెట్టుటకు ఈ సహకారపద్ధతి నిష్ప్రయోజనమనేయభిప్రాయము ప్రజలలో నాటుకొన్నది. ఎందువల్లననగా యీ మధ్య ఉప్పుపన్ను హెచ్చించుటకు ఏర్పరచిన చట్టము సభ్యుల కయ్యివ్వమన గవర్నరు జనరలు తనయొక్క ప్రత్యేకాధికారమును చలాయించి అమలులో పెట్టుటవల్ల కలిగినది.

మన యనుభవమువల్ల గ్రహించినసాంఘిక తత్వసిద్ధాంతము నొకటి యితరులను తెలియజేసినది. ఉన్నవాటి గృంథము చేయుటకు పూనుకొన్న పక్షమువా రెప్పుడును సన్నాహసంకల్పముతో పనిచేసెదరు. కాని సృష్టినిర్మాణములను చేసేదివారు అట్టహాసములను చేయరు. కాబట్టి నిశ్శబ్దముగా కృషిచేసే మనబోటిపక్షమువారియెడల ప్రజల కుతూహల ప్రదేశములు కలుగవు. శాసనసభలయొక్క ప్రభుత్వ దినములలో గవర్నమెంటువారితో బాటు ప్రజాపదార్థము తప్పినదికాదు.

మనపార్టీ వారు అందుచేత నిరుత్సాహులై ఆపరిస్థితులలో సరిగా సమర్థించుకొనలేకపోయిరి. మనలో తగినంత కాశ్యోత్సాహము లేకపోవుటయును అంగబలము ద్రవ్యసంపత్తి లేకపోవుటయును మనపార్టీ వారు యాదీనదశకు వచ్చుటకు కారణమైనది. మనకన్న యెక్కువ ధనసహాయము అంగబలము కలిగియుండియు ఇంగ్లాండులోని లిబరల్ పార్టీ వారు ఇంతకన్న నెక్కువయొక్క ట్యులను పొట్టెడిరి. మనసిద్ధాంతములందు మనకు పరిపూర్ణ విశ్వాస మున్నది గనుక యీ శాసనసభమైన కృషి చేయవారు ఏ యేషేధతో వెలసిన యీ పార్టీకి సుదినము

లు త్వరలో రాగలవు. మన పార్టీయొక్క మూలసూత్రము మొదటినుంచి యిప్పటివరకు ఏ మార్పును లేకుండ స్థిరస్థాయిగా నున్నది—ఇట్టి నిర్వికారమైన పార్టీ మరియొకటి ఈదేశములో లేదు. కాంగ్రెసులో మంచిపలుకుబడిగల యవేకులు యథానుకూల సహకారవాదులనునే పేరుతో ఒక పార్టీగా నేర్పాటు కావడము మనమతముయొక్క ప్రాశస్త్యమును వెల్లడించుచున్నది. మనము నూచించిన ప్రకారము అసహకారోద్యమమువల్ల కలిగినపట్టమలన్నీ కలిగినవి. అసహకారోద్యమమువల్ల కలిగిన ఫలప్రదమైన నూతనసృష్టిగాని సంహారముగాని ఏమీ జరుగలేదు. గవర్నమెంటువారియెడల ప్రజలలో ఆపనమృతము కలుగుటయున్నా—ప్రభుత్వ చట్టములయెడల తిరస్కారభావము కలుగుటయునుతప్ప మరేమి పని చేయలేదు. స్వరాజ్య పార్టీ లో విద్యా వంతులును—ప్రజాభిజ్ఞులునైన యనేక నాయకులున్నారు. కాని అటువంటి వారికికూడా యీ అసహకారోద్యమము స్వరాజ్యప్రదాయ కాదనేసంగతి ఎందులకు గోచరించలేదో నాకు తెలియకున్నది.

భవిష్యదభివృద్ధికి కావలసిన పరిస్థితులు

ఈ సంస్కరణఫలితములను పరిశీలించుటకు స్టాట్యూటరీ కమిషను త్వరలో ఏర్పడబోవుచున్నది. మన మింసంస్కరణములను జయప్రదముగా ననుష్ఠానముందుంచి యభివృద్ధినిచూపించవలయునను మరత సంస్కరణచట్ట ప్రధానోద్దేశములలోను బ్రిటిషు రాజకీయవేత్త లప్పుడప్పుడొసంగిన యుపన్యాసములలోను స్పష్టీకరించబడినది. కాబట్టి యీసంస్కరణప్రణాళిక యొక్క సంపూర్ణప్రయోజనమును మనము పొంది యభివృద్ధి నందిన సంగతి రుజువుచేయవలసియున్నది.

మన స్వరాజ్యపార్టీ వారు అనేది యేమిటంటే—మనము స్వరాజ్యమునకు తగదుమా తగమా అని. మనయర్హతను నిర్ణయించడానికి ఇంకొకపరజాతివారికి ఏమి అధికారము గలదు?

మన యర్హతను మనమే నిర్ణయించుకోవలెననే స్వయంనిర్ణయమాత్రమునే వర్తింపజేయవలె నంటారు. ఈవిధముగా వాదించుట సబబుగా ఉన్న ను లేక పోయినను—మన ప్రస్తుతస్థితిని మనము గమనించకపోవుటలో వివేకమేమి న్నిలేదు. ఇప్పుడు మనలను పరిపాలించుచున్నది బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారు. మనలను విడిచి పెట్టి వెళ్లవలెననేసంకల్పము వారికిలేదు. మనకు వారు ఏర్పాటుచేసిన మరతుల ప్రకారము కృషి చేసి మన యర్హతను పార్లమెంటువారికి తృప్తికరముగా రుజువుచేసి చూపిస్తే సేగాని మనలను స్వతంత్రులగా చేయరు. బ్రిటిషువారిప్పుడు సర్వాధికారులు. మన బెదరింపులకు వారు జడువరు. గవర్నమెంటువారిని యిరుకులో పెట్టి నొక్కితే మనకోరికలు తీర్చదని కాంగ్రెసుపార్టీ వారు తలంచినారు గాని నిష్ఫలమైరి. నూరు ప్రమాణాలుతెచ్చి సాధించినప్పటికిని ఉన్నసంగతి ఉత్తది కాజాలదని హిందూధర్మశాస్త్రములో నొకసిద్ధాంతము కలదు. సత్యమైన సీతిగతులను ధిక్కరించి అతీతునివలె వాదించుట ధీరలక్షణముగా కన్పించునుగాని ప్రపంచజ్ఞానమునకు అతికియించుదు. మనకు గవర్నమెంటువారు విధించిన శాసననిబంధనముల ననుష్ఠించి కృషిచేసినామని రానున్న స్టాట్యూటరీ కమిషనువారికి తృప్తిగా తెలియబరచి స్వరాజ్యమును సాధించగడంగుటయే సులభమైనమార్గమున కాంతియు త పద్ధతియు నై యున్నది.

బ్రిటిషునాయకుల యుపన్యాసములన్నీ పరిశీలించి చూచినయెడల తెలియగల విషయ మేమనగా గవర్నమెంటువారితో సహకారులమై 1921 సం॥రంలో మనకివ్వబడిన యీశాసన సభలను నిర్విఘ్నముగా నడిపించి తృప్తికరమైనకృషి చేసి చూపించవలెననియే వారు కోరినారు. క్రొత్తగా మనకు యిచ్చిన అధికారపదవులలో గవర్నమెంటుకు సాయపడి మనము ఎంతవరకు బ్రజోపకారులమైతే మనబాధ్యతలను గుర్తింగి ప్రవర్తించినట్లు ఎంతవరకు నమ్మకము చిక్కునో—ఇవి పార్లమెంటువారు పరిశీలించియే మనగానికాదు—మన నిష్కడము విషయము ఆలోచించి

లోక్షములోనే నిర్వచించబడినది. ఇప్పుడున్న బాధ్యతాయుత పరిపాలన ఎంతవరకు భారతీయులు సరిగా నిర్వహించిరో లేదా బాధ్యత నెరుంగనివారై యిచ్చిన సంస్కరణముల నెంతవరకుని యోగపరచిరో ఎక్కువబాధ్యతల నిమ్మటకు అర్హులై యిచ్చిన అధికారబాధ్యతలను తగ్గించవలయునో యీవిషయములన్నీ విచారించుటకు స్టాట్యూటరీ కమిషనువారు అధికారమువహించిరా గలరు. ఈ స్టాట్యూటరీ కమిషను ఎంతత్వరగావస్తే అంతమంచిదని మనమందరమును తొందరపెట్టు చుంటిమి. బ్రిటిషునాయకులకూడా సదరు కమిషనును త్వరలోనే ఏర్పాటుచేయవలెననే సంకల్పమును వెల్లడించుచున్న సంగతి గోచరింపక పోవుటలేదు. వారుకూడా కమిషను త్వరగా సిద్ధపర్చుటలో తమకురూపాలమును జూపించి వారి పూర్వధోరణిని మార్చుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషువారు ఈకమిషనును మన దేశమునకువంపుటకు ఇంకా ఆలస్యముచేయుచున్నారనియు మనకు స్వరాజ్య దానము త్వరలో చేయుటకు వెనుకాడుచున్నారనియు మనమడిగినదానిని యివ్వడానికి అనుమానించుచున్నారనియు వాదించెదినవారందరును హిందూదేశము స్వరాజ్యమును స్వీకరింపటకు అర్హులమననే నమ్మకముగలవారగుటచేత బ్రిటిషువారి ఆలస్యము తమ అనుమానములకు తగినట్లుగానే ఉన్నదనిచెప్పుచున్నారు.

ఒక్కసారి బ్రిటిషువారి స్థానములోనేమనమున్నయెడల యెట్లుండునో యూహించి వారి బాధ్యతలనుకూడా విచారించుదము—శాసన సభలను ప్రవేశపెట్టిన మొదటి సంవత్సరములోనే సామ్రాజ్యశాసనసభలో నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది. కేంద్ర ప్రభుత్వముందు బాధ్యత యేర్పాటు జేయవలెననిన్ని రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలెన న్న తీర్మానమును లేబడినది. ఈ తీర్మానమే ఈ దిగవరీతిగా సవరణ చేయబడినది, బాధ్యతాయుత పరిపాలనయందు హిందూదేశము కనుపరచిన యభివృద్ధినిబట్టి ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగమును విమర్శించి మార్పుటకు 1929 సం॥రము వరకు వాయిదాజేయకుండా అంతకన్నను త్వరలోనే ఏర్పాటు చేయవలసినది యీ సామ్రాజ్యశాసనసభవారు తలంచుచున్నారని ఇండియా కార్పొరేషన్ గారికి తెలియజేయవలసినదిగా యీ సభ వారు కోరుచున్నారని తీర్మానము చేయబడినది. శాసనసభల మొదటిసంవత్సరములోనే యిట్టి తీర్మానము చేయుట కాలపరిపక్వము గాక మునుపే తొందరపడుట యగునా కాదా? ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగ విధానము ఎంతటి ఫలప్రదాయయో ప్రజానియోజకవర్గము యొక్క సత్తాసామర్థ్యము లెంతవరకు వికసించినవో అనుభవకవేద్యము కాల్చేదనిన్ని—ఇంకా కొంతకాలము పరీక్షచేసి చూడవలసియున్నదనియు బీలు ప్రభువుగారు యిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములో ఏమైనావింత యున్నదా? ఈ సంస్కరణచట్టమును త్వరలో పునర్విమర్శ చేయవలసినదని తిరిగి 1928 సం॥రంలో డాక్టరు గౌరు గారును 1924 సం॥రంలో దివానుబహదూరు రంగాచారియరు గారును తీర్మానముల సుపపాదించిరి.

సంస్కరణచట్టము పునర్విమర్శ త్వరలో చేయవలసినదని సామ్రాజ్యసభవారుపెట్టెడి పీఠ ఏమాత్రము తగ్గలేదు. కనుక యీలాగున పోరుపెట్టడము అతితొందరను, తెలియజేయుటలేదా? సకాలమైన ఋతువురాకపూర్వమే ఫలమును కోరుటకాదా? ఈ విధముగా ఇంగ్లీషు రాజ్యాంగవేత్తలు తలంచుట యస్సాభావికమా? పార్లమెంటు వాదానములను వారు భంగపరచుచున్నారని యెట్లనగలము?

మనదేశముయెడల యెక్కువ యభిమానముగలిగిన కార్మికపక్షమువారి నాయకుడైన రామ్స్ మహ్దొనాల్లాగారు ప్రధానమంత్రి పదవిలోనికి వచ్చినప్పుడు వారు హిందూదేశమునకిచ్చిన సందేశము గమనించవలెను. బ్రిటనుదేశములోని ఏపార్టీ వారు కూడా దౌర్జన్యయుతమైన బెదరింపులకు రడువదనిన్ని. గవర్నమెంటు వ్యవహారము సాగకుండా అరికట్టవలెనని చేయు ప్రయత్నములకు లొంగరనిన్ని వారు తెలియజేసెడి. హిందూదేశాభిమానులైన వారందరును బ్రిటనుకు చేదోడుగానిలిచి పనిచేయవలసినదేగాని విముఖముగానుండి బ్రిటిషువారి హృదయముల నాకర్షింప దలంపవలదగ్గ గట్టిగాచెప్పెను.

ఈమధ్య బర్మెను హెడ్డుప్రభువు చేసినచేపైగలు

హైందవ విద్యార్థి సంఘసమావేశములో బర్మెను హెడ్డుప్రభువు ఉపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పెను: ఇచ్చిన సంస్కరణములను హెచ్చుచేయవలసినదని వాదించుటకు అసహాయోద్యమము క్రమమైనపద్ధతికాదు. ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగవిధానములో ఏదోకొద్దిపాటి ప్రహసాస్యములును బాధ్యతలను ప్రసాదించబడినవి. ఏపార్టీ వారయినా ఓటిని పూర్తిగా విసర్జించి ఇంకా ఎక్కువహక్కు బాధ్యతలను అర్హులమని ప్రపంచానికి చెప్పుటకన్నా తెలివితక్కువవని యింకొకటిలేదు. ఈఎన్నికలు అయినతర్వాత విజయమును పొంది సభలలోనికెవచ్చిన నాయకుల తత్వము ఎందునో చూడవలసియున్నదని వాడు

ప్రతి. గిట్టలులులో జేసిన యువనాటకములలో ఏమి చెప్పిరో చూడండి:— ఈ రాజ్యాంగవిధానమును ప్రజాప్రతినిధులైన నాయకులు జయప్రథమంగా నొనరించవలెననే సంకల్పమును వారు ఆసంపూర్ణ హృదయములతో పని యెన్నటికిని చేయరు. సంస్కరణ పునర్విమర్శ చేయుటకు పంచాయితీసభ ఏర్పాటు అయినపిదప బ్రిటిషుగారి ఖోరణి ఎట్లుండునో నేను చెప్పజాలను. వా ఖోరణి ఎట్లా ఉండబోయినప్పటికిని, ఈ అసహాయ నిరాకరణోద్యమమువల్ల గాని- శాసనసభలో చేరి చేయదలచిన విధ్వంసకవిధానమువల్ల గాని- యెట్టి మేలును చేకూరక పోవుట యుండునా నూతనాభివృద్ధినికూడా భంగపరచగలదు.

సహకారవాంఛయుక్క అంతరార్థము

సంస్కరణ ప్రణాళికను నిర్దిష్టముగా కొనసాగింపవలెననుటలో, అర్థమేమిటో బాగా తెలియవలయున్నది. పార్లమెంటు సభ్యుల యీ శాసనసభలో బాగా తర్జీతునొంది అనుభవము సంపాదించడమేనా ప్రయోజనము, లేక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతోను—బ్రిటిషు జాతివారితోను వికృతముతో మెలగి వారియను నేహమును సంపాదించుటకా? సహకారనూత్రములో యీ రెండర్థములను యిమిడియన్నగని నమ్మగలను.

లిట్టను ప్రభువుగారు కూడ మర్చిము లేకుండా యీ మధ్య కలకత్తాలో నువ్వనించుచు బ్రిటిషువారియెడల హిందూ ప్రజలకు అపనమ్మకము కలుగుటవల్ల హిందూదేశముతోడి సాంగత్యముకూడా నమ్మగదనికాదని బ్రిటిషువారు తలంచుటకు కారణ మగుచున్నదని వారుచెప్పిరి. అపనమ్మకముకదలి విశ్వాసమునుదెంచి హెచ్చరించిరి. కాబట్టి మాకు స్వరాజ్యమిచ్చేయెడల బ్రిటిషువారి డేమయినను భంగము కలుగజేస్తామనిగాని బ్రిటిషువారి సంబంధము విడగొట్టుతామనిగాని భయపడవద్దని నేను అభయహస్త మిచ్చుచున్నాను.

కాబట్టి వారుకూడా మనయందు నమ్మకముంచి త్వరలోనే తక్కువ భాగ్యతాధికారములను మనకు ప్రసాదించవలసినదని కోరుచున్నాను. వారు ఆలస్యము చేసినకొలదిన్ని ప్రజలలో అనుమానములపనమ్మకము హెచ్చగలదు. కాబట్టి వారికివారే ధైర్యముచెప్పుకొని మనతో విశ్వాసానురాగములతో ప్రవర్తించవలసినదని—అప్పుడు ప్రజలందరు కృతజ్ఞులై ఉభయములను అన్యోన్య భాంధవ్యము హెచ్చగలదు.

హిందూమహమ్మదీయ వివాదములను కులభేద తగాదాలను భారత సంరక్షక సైన్యమునుగూర్చియు వారు ముచ్చటించిరి. ఈస్వదేశసంరక్షక సైన్యము భారతీయులకు ప్రసాదించక పోవుటకు కారణములను తెల్పుచు యీక్రింది యంశములను తెప్పిరి.

ఇదివరలోనే మనకు యీస్వదేశ సంరక్షకాధికారమైన సైన్యమును ఏర్పాటుచేయక పోవుటకు గవర్నరు మెంటును నిందించినను ఇందుకుగల కారణములను ఊహించుట కష్టముగాదు.

హిందూదేశమును కత్తితోనే పరిపాలించవలసి యున్నదనే చిరకాలాభిప్రాయమును గవర్నరు మెంటువారు మార్చుకొనలేకుండా ఉన్నారు. కత్తితో పాలించుటయనగా చండశాసనముల ననుసరించి బ్రిటిషు పాలించుటగాదు. ఎప్పటికైనా క్లిష్టపరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు దేశమును పాలించుటకు సిద్ధులు ఉద్వేగింపవల కాలాదనియు అట్టి విప్లవములలో వారి సైన్యమే అక్కరకు వచ్చుననియు వారిఆర్థము, సైనికబలము వారివశములో నున్నంతకాలము నివిలువరిపాలనలోనివాక్కులు మనచేతి కప్పగించి పరిక్షించి చూడడానికి వారిష్టకేయభ్యంతరమున్న లేదు. సైన్యమునంతా భారతీయత్రముగా జేయుటవల్ల వారి సామ్రాజ్యాధికారమునకు భంగము వచ్చునోమో యని వారిభీతి. భారతీయుల రాజభక్తియందు బ్రిటిషువారికి పరిపూర్ణవిశ్వాసము లేకపోవుటయే దీనికి కారణము. సర్వోపాధిపతియైన రాలుగారు తమ “ఇండియా” అనేపుస్తకములో యీవిషయమై చర్చించిరి. భారతీయులను సైన్యనాయకులుగా చేస్తే వారిక్రింద బ్రిటిషుపాలకులు తక్కువహోదాలలో నుండుటకు సమ్మతించరనిన్ని వారికి ఓరికి అన్యోన్యజాతీయసంఘర్షణలు కలుగుననిన్ని వ్రాసిరి. కలిసి భోజనముచెయ్యడానికి తగాదాపడారని చెప్పినారు. నేటిపుటలాలలు బ్రిటిషు సైన్యాధికారులక్రింద పనిచేయుటవల్లనే వారికి కేరుప్రతిష్టలు వచ్చిన వనిన్ని అట్లు లేకున్న అవిపోవుననిన్ని కాని తెల్ల అధికారులకు లోబడి యుండడము నాగరకత యభివృద్ధి యీహైందవులకు నష్టముగా నున్నదనియు వ్రాసిరి.

కాబట్టి దీనివల్ల అసలు హేతువులు ఇప్పుడు తెలిసినవి. కాబట్టి మనదేశమును మనము రక్షించుకొనుటకు మనకు సైనికాధికారముల నొసంగి యనకాశము నివ్వనియెడల స్వదేశసంరక్షణకు మన మసమర్థులమనే నెపముతో మనకు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించకుండుటకు వీలులేదు.

బ్రిటిషువారు మనకు సంరక్షకులని అనేకసార్లు చెప్పుచూవచ్చినారు. ఏమి నిజంగా మనసంరక్షకులే యైనయెడల మనదేశస్వయంతో భరించవలయున్న యీ సైనికపటాలములయందు మన కేమైనా అధికారముల నొసంగి తర్జీతుచేసి మనవశ

ము జేయుచున్నారా? లేదు. సంస్కరణచట్టములో చేసిన వాగ్దానమునుబట్టి మనకుని కావలయుండును పరిపాలనాధికారమునొసంగి యొక్క-అన్యోన్యతను కలుగజేయువలె నని వారియుద్దేశమును తెలియజేసిరి.

సైనికశాఖకూడా అందులో చేరియున్నది. బ్రిటిషువారు ఇంతవరకుమనకు సైనికాధికారముల నొసంగుటకు సంకల్పించి యుండనియెడల ఇకనైనను వారు అవలంబించబోయే సైనికవిధానము ఏమిటో నిర్వచించవలసినదని నొక్కి యడుగవలసియున్నది.

స్వదేశసంస్థానములనుగూర్చియు కలెన్సి కమిషనును గూర్చియు తరువాత ముచ్చటించిరి. ఈసందర్భములో 18 పెన్సుల మారకములేటు ఉండవలసినదని చెప్పిరి.

మితవాదులకును ఇతరపార్టీలవారికినిగల సంబంధము

ఇన్నిపార్టీలు దేశములో ఉండడము ప్రజలకు కంటకముగా ఉన్నది. పార్టీ నాయకులు స్వలాభానికి తంటాలుపడుతున్నారని తిట్టుచున్నారు. స్వలాభానికి గాని కేరుగొప్పకు గాని పార్టీలు బయలుదేరతీయడం నిందాస్పదమేగాని ప్రధానమైన సిద్ధాంతములలో అభిప్రాయభేదము లుండకమానవు. ఏలాగో ఒకలాగున అన్ని పార్టీలవారిని కట్టుకట్టువల్ల ప్రజాహితమునకు కావలసిన పృథువుపూర్వక భిన్నాభిప్రాయములు బయటపడజాలవు. మెరమెచ్చులకై అందరుఒకటిగా ఏర్పడడం వల్లబూటక మే. మితవాదులయొక్క మూలసిద్ధాంతములను వదలుకొని ఇంకొక చిన్నపక్షమువారిలో నైక్య మగుట అసంభవము కాని ఏదైనపట్ల యితరపార్టీలవారితో పనిచేయుటకు సంసిద్ధముగానున్నాము.

భవిష్యత్తు-ర్వత్తము

ప్రాచ్యదేశవాసులు చందలో దేశములతో పనిచేస్తారని పాశ్చాత్యులు దూషించేవిషయంలో కొంతసత్యమున్నది. మనలో తీవ్రమైన ఉద్దేశము కొంతకాలమేఉండి తర్వాత గుండె చల్లబడుతూఉంటుంది. ఇంగ్లీషువారు గజపట్టుపట్టి జలగవలె కార్యస్థానచేస్తారు. అదిమనము నేర్చుకోవలెను. మనఉత్సాహాన్ని కొండవాగులవలె ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా పొర్లివచ్చి తరుచు ఎండిపోవుచుండును కనుక మన కార్యోత్సాహ ప్రవాహమునకు ఆకట్టనేర్పించి చక్కగా బహుత్వేత్రముల ప్రవహింపజేసి ఫలవంతముల జేయవలెను. శిలామయమైన ఆపహేయోద్యమ తేత్రముండేగాక శాసనసభా ప్రతినిధునోద్యమ భూమి యందునుగూడ మనకేక్రిని ప్రసరింపజేయవలెను. సాంఘిక సంస్కరణము నిర్మాతరాజ్యాంగ తంత్రములు యందు మనయత్నములు ఫలభరితములగును. ఇంగ్లీషువారివద్ద మనము నేర్చుకోవలసిన దింకొకటికలదు. అదేమనగా సమిష్టిపరిశీల-మొన్న ఉప్పు పన్నునుగుంచి బొంబాయిరాష్ట్రసభ్యులు వంగరాష్ట్రసభ్యులు మద్రాసుసభ్యులుకూడబలుకుకొని గవర్నరు మెంటుకు జవాబు యివ్వవలెనన సమావేశమై సంగతి నిర్ధారణ చేసికొనలేక ఎవరిదారిని వారు లేచిపోయిరి.

కాబట్టిమనము నిర్మాత కార్యక్రమమును నేర్చుకోవలసియున్నది. దేశములో నిర్మాతకార్యములు జేయవలెనంటే ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు కేంద్రప్రభుత్వమునకు యియ్యవలసిన కప్పములు తగ్గింపబడవలెను.

రాష్ట్రప్రభుత్వ కప్పములు తగ్గింపబడేయెడల ఆయా రాష్ట్రములలో నిర్మాత కార్యక్రమమునకై ఎక్కువడబ్బు మిగులును.

మితవాదపక్షమువారు ఎక్కువ స్వార్థత్వాగమును ఎక్కువ సాంఘికబలమును ధనత్యాగమును చూపించి నిరంకరకృషిచేయవలసియున్నది. ఎన్ని యిక్కట్లులైనను సమకట్టి మొక్కవోవని చెక్కుచెదరని యొక్క-వక్ర-ని యుత్సాహ ధైర్యములతో కృషిచేసి జయముగాంచెదరు గాక!

* * *

ఆహ్వానసంఘావృత్తుడు

డా. పి. గారి యువనాటకము

అకోలాలో జరుగుచున్న భారతజాతీయ మితవాదముహూర్తముకు 9 వ సమావేశములో ఆహ్వానసంఘావృత్తుడు డా. జి. డా. పి. వి. ఇ. గారి యువనాటకమునుండి యీ దిగవ భాగములు ముద్రించుచున్నారము:—

నబర్చుతీయొడంబడిక

1857 లో హిందూ దేశములో జరిగిన విప్లవసమయమునుండి రాజకీయము లేయే విధముగా మారుచున్నదియు చెప్పుకొనుచున్న రావుబహదురు డా. పి. గారు నబర్చుతీయొడంబడికనుగూర్చి యిట్లు తెలిపిరి:—

1926 సంవత్సరము మే నెల మొదటి వారములో రాజీనిష్ఠులయ్యెను; కాంగ్రెసులో రిస్కాంసివిష్ట స్వరాజ్యపక్షము లు రెండు ను బలమైన రెండు పక్షములుగా నిలిచెను. స్వరాజ్య ఎగ్జిక్యూటివు సంఘమువారు శాసన

సభలనుండి బయటికిరావలసినదని తిరిగి శాసనసభలోనికి పోవలసినదని రాష్ట్రీయ కేంద్ర శాసనసభా సభ్యులకు ఉత్తరువు లిచ్చుటయు, ఆయుధ్ధరువులను సభ్యులు ఒక్క యక్షరమైన సొల్లుపోకుండ నిర్వర్తించుటయు ప్రజలలో స్వరాజ్యవాదులకున్న గౌరవము నొందినది. ఇప్పుడు రోజులయెన్న ద్వేషాలము ఎన్నడు భగ్గుమని కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నడుపుచున్నట్టి నేహ భావమును నాశనము చేయునో చెప్పజాలము. ముఖ్యముగా బెంగాలునందు 13-6-25 నుండి 21-1-27 వరకును మధ్యరాష్ట్రములు బీరారులలో 20-4-26 నుండి 31-1-27 వరకును సంస్కరణములు నిలిపివేయబడుటవలననే స్వరాజ్యవాదులయందు ప్రజలకు నిరాదరణభావము జనించినది. స్వరాజ్యవాదుల పథకులు దేశక్షేమకరములని సహేతుకముగా విచారించుచుండెప్పుడు అంగీకరింపజాలను.

మితవాదుల నితి

పైన తెలుపబడిన మహాక్షిప్త సమయములో మితవాదపక్షమువారు మహాకష్టకార్యములను నిర్వర్తించవలసివచ్చెను.

ప్రభుత్వమువారవలించుచున్న నిర్బంధ విధానములను ఖండించి ఆ సమస్య తిని చెలువుటయు, సంస్కరణములో కొన్ని భాగములు కొనసాగించుటకు వీలులేదని నిరూపించుటయు, అసహాయోద్యమము, సర్వజనశాసనాధికారము, శాసనసభలను లాకోట్టలను ప్రభుత్వవిద్యాసంస్థలను బహిష్కరించుట నిరంతరము నిర్భయముగా ఖండించుటయు మొదలైన పనులను మితవాదపక్షము వారు చేయవలసివచ్చెను. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానములను, పంజాబులో అమాయకులను వందలకొలది జనులను నిర్దాక్షిణ్యముగ వధించుటను కొంచెమైన సంజేహింపక ప్రభుత్వమువారిని మితవాదులు ఖండించినప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి మితవాదపక్షమునందు అవిశ్వాసముగూడ జనించెను. వీరిట్లు పనిచేయుచుండ దేశములో కొందరు వీరిని విమర్శించుచుండ దేశద్రోహులనియు పిలువసాగిరి. ఇట్లు ప్రభుత్వమువారికి విశ్వాసము లేక దేశీయులు అపహేయ్యముచేయుచుండ, మితవాదులనితి భరింప: స్వముకానిదయ్యెను. పెద్దలనియు విద్యావంతులనియు గౌరవనీయులనియైన నెంతక బహిరంగసభలయందు వేదికలపై నుపన్యసించునపుడు విద్యార్థులను ప్రజలను గుంపులుగుంపులుగావచ్చి ఆటంకపరుపసాగిరి. డాక్టరు బెసెంటు, రైటు ఆనరబిల్ వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి, సర్ సురేంద్ర నాథ బెనర్జీ, గార్ల వంటి మహనీయులు వేదికాస్థలముపై నున్నప్పు డాదినములలో నెంత యల్లరిపాటైకో అందరెరిగినదే. ఇవంతయు ప్రజల దురభిప్రాయములలోనికి మారిన గంధీ తత్వమునకు ఫలితమే. తన యాత్యైబలమందు విశ్వాసము గలిగి మితవాదపక్షమువా రెన్నియిక్కట్లులైన కోర్చుకొనియుండిరి.

ఫలితము

రామరాను కాంగ్రెసులోని రెండు పక్షముల మధ్యను అవిశ్వాసము జనించి ప్రభుత్వమువారి నిర్లక్ష్యము చేయసాగిరి ఇట్టిఫలిత మిదివరకును ఇకముందును గూడ మనము కోరదగినది కాదు. హిందూదేశములో రాజకీయముగ తంటాలుపడుచున్న వారందరును కాంగ్రెసునకు చెందియున్నను మరీయే యితరసంస్థకు చెందియున్నను దేశభక్తితో దేశమునకు మేలుచేయవలెననియే ప్రయత్నించుచున్నారను మాట వాస్తవము. వారివారి ఆత్మరక్షతో సులభమైనసస్యమార్గమును విడిచిపెట్టి హిందూదేశమును గమ్యస్థానమునుండి అంతకంతకు దూరము చేయుచున్నారు. వారివారికి గల హద్దులనుగుంచి గూడ వారంగీకరించినయెన్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో సరియైన దేశభక్తి గలవారందరును పార్టీ డేమములను స్వడేమములను విడిచిపెట్టి మున్ముందు దేశక్షేమమునే కాపాడవలెను. తమ తమ అంతరింగములందు ప్రతిభారతీయుడును హిందూదేశమునకు గమ్యస్థానమును బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును లేక స్వరాజ్యమును చేరుటకై అతిక్రిష్టముగ అభినృద్ధి పొందవలెనని కోరక మానడు.

స్వరాజ్యమార్గము

ఈ కోరిక త్వరలో నెరవేరవలెన్న అందరును కలిసి తమ బలములను కేంద్రీకరింపవలెను. ఈమార్గమునుండి యెన్నడును తప్పుకుత్రించుట తీయరాదు. ఈమార్గము స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. దాని నుపయోగించి గమ్యస్థానమును చేరదలంచిన ప్రతి భారతీయుడును మధ్యమధ్య కొన్ని తుపాసులు తగులుచున్నను మార్గమును విడువక తిన్నగా చూచుకొనియే నడువవలెను గాని మార్గమును విడువరాదు. ఈమార్గమును విడిచిపెట్టి యింక కలుగబోవునది అనవసరము ఆలస్యమును కేక్రిష్టయమే తప్ప వేరుఫలిత మెద్దియులేదు. మార్గమును తప్పి అటునిటు దిరుగుచు తమతో నున్నవారిని తమతో కలిసిరంధని నిలుచువారిని సరియైన మార్గమునకు త్రిప్పవలెనన్న నెంతయో ఆలస్య

మగను, చేతములో ఏకో యొక మూలనుండి తనదృష్టి నంతటి ని రాజకీయములయందే నిల్చి పనిచేయుచున్నట్టి నాభాటి వాడు కానననభల ప్రయోజనమును గూర్చియు విలువను గూర్చి యు చెప్పబూనుకొని స్వరాజ్యవాదులు అసహాయోద్యమవాదులు చెప్పుచున్న దానిని ఖండింప దలంపట ఆతి సాహసమై యుటచున్నను, కావున నా మహాకార్యమును నాకంటె మిన్న లగువారికి విశిష్టమైయున్నది. కాని స్వరాజ్యవాదులను అసహాయోద్యమ ప్రచారకులను చేతమును సన్మాన్యమునుండి మరలించి జేతాభివృద్ధి కల్గుననుచున్నారని మాత్రము చెప్పి విడిచి పెట్టెదను.

1919 ఆక్టో, రాయలు కమీషను

ఇంకను రావుబహదూరుగారి రిట్లు చెప్పిరి:— 1919 సంవత్సరపు ఇండియా ప్రభుత్వపుట్టుక బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమునకు హిందూ చేతమునకు చక్కని కార్యవిధానము నేర్పరచి హిందూదేశముయొక్క అర్హతానర్హతలనుగూర్చి ప్రాచూర్య కవిషామనవారు డిటేమి పార్లమెంటువారికి నివారణ చేయవలెనని యెచ్చరచి యున్నది. అట్టిచో స్వరాజ్యవాదులకు గాని అసహాయోద్యమ ప్రచారకులకు గాని యీ కార్యవిధానమునుండి హిందూదేశమును లెక్కింపబడుట తరమా? చట్టబలమును వారు కావనలేదు. హిందూదేశము యొక్క అర్హతానర్హతలను నిర్ణయించు అధికారము డిటేమి పార్లమెంటున కేక్కడిదని అంతకంటె అనలేదు. 1929 లో రాయలు కమీషను వచ్చే లోగానే హిందూదేశము విచారించి నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. నిజముగా హిందూదేశ ప్రతినిధుల మని చెప్పుకొనుచున్న స్వరాజ్యవాదులను అసహాయోద్యమ ప్రచారకులను అప్పుడు లేమి మొదలను చెప్పుకొనవచ్చు నెచ్చరికి నచ్చును? లేదు కిష్టము లేకున్నను తా మంతగా ప్రేమించు దేశముకొరకైన వారు సంస్కరణములను ధగ్గము చేయవలెననియు నిరంతరప్రతిభుటన ము సలుపవలెననియు చెప్పితి అభిప్రాయములను వివరించిన గూడదా? అందరను కలిసి ఏకగ్రీవముగా హిందూదేశము యొక్క హక్కులను గూర్చి అప్పుడు తెలుపుకొనవలసియున్నది. సమయమునకు తగినట్లుగా అభిప్రాయభేదములను తీసి వైచుకొని ప్రేమ పూర్వకముగ హృదయ పూర్వకముగ కలిసి హిందూదేశమునకు కావలసిన దానినప్పుడు ఏకకంఠముతో చెప్పుకొనవలసినది యిప్పుడు నాదేశీయులను నేజేయు ప్రార్థనలన్నియు నిష్ఫలమేనా? ఏస్వల్పభేదములన్నను దేశక్షేమమును గమనించి యవి పాటింపరని నేను తలంచెదను. మనస్వల్ప కష్టములను మించినవి దేశావసరములు. కావున నెమకటిసంగతి యంతయు మరచిపోయి లోపము లున్నను ఊహజనితమైన లోపము లన్నింటిని తమిందొని అందరను ఒక్కటియై దేశక్షేమముకొరకు పృథక్పృథక్ ముగ పాటుబడెదము గాక.

హిందూనుహమ్మదీయసమన్వయము

పిమ్మట రావుబహదూరు డాక్టర్ గారు హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయగూర్చి యిట్లుచెప్పిరి:— మహాసంగ్రామమునుండి బయటపడి యియు అందరిరిగినదియే. ప్రపంచజ్ఞానము ననుసరించి ఆంగ్ల రాజకీయమును పూర్వ మతాభిప్రాయములను పూర్వార్థములను పూర్వభిద్యములను త్రోసివేసినది. బ్రిటిష్ దేశములకు రాజకీయములకన్న మత మెక్కువకాదు. ముం య రాజ్యాభివృద్ధిని చూచుకొని పిమ్మట మతముసంగతి వారు చూచుకొనెదరు. హిందూదేశమువన్నెనో పూర్వ మతాభిప్రాయములబట్టి యెక్కువగా నున్నది. మహమ్మదీయులకు రాజకీయములకంటె మతవిషయమే యెక్కువగా పట్టినది. హిందూదేశమునందు మతముకొరకే సృష్టించబడెనాయనునట్లు వారి వైఖరి యిదరులకు దోషించును. ఒకరి మతభావముతో గోకృత్యము కలిగించుకొనుటకు యింకొకరికి తగదుగావున వారి దుందుచువలసిన గౌరవము నుంచియే మహమ్మదీయులలోగూడ కిడు చాలుమంది మహమ్మదీయేతరులకువలెనే మతేతరవిషయములకు కాలము పుచ్చుచున్నారనియు జీవితాంతమువరకు వివి మతములవారితో కలిసియుండవలసిన దినచర్యలలో తమమత

ప్రకారము నడుచుకొనుటకు అనకాశములు లేవనియు సంగీకరింపకతప్పదు. ప్రపంచములోని యితర మతములకువలెనే మహమ్మదీయులుగూడ సాంఘిక రాజకీయవిధులను ముందు నిర్వర్తించుకొని పిదప స్వమతముసంగతి చూచుకొనవలసియున్నది. నిత్యమైన మతసత్యమునకు మానవులందరును లోబడియే యుండురు. కావున బాహ్యముగ కనబడుచున్న విభేదముల నంతగా పాటింపరాదు. పరిస్థితులను గమనించి సద్దుకొని పోవుచుండవలెను. ఇందువలన నిత్యమైన సత్యముల కేలోపమునరాదు గావున మతవిషయములలో ప్రస్తుతపరిస్థితు లెట్లున్నవియు గమనించి అప్పుడప్పుడు మతవిషయమున ఉద్దేశములును కొట్టాటలును కలుగకుండ నాయకులు విచారించి తగిన కార్యక్రమము నేర్పరుపవలెను.

బ్రాహ్మణేతరోద్యమము

బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును గూర్చి రావుబహదూరు గారిట్లు చెప్పిరి:—నల్ల క్షిమాత్ములను నిలువబెట్టుకొనుట యెల్లప్పుడును మంచిదే. కాని అంతకంటె నన్నతమైన విధులు సంఘముపట్ల నిర్వర్తించవలసియున్నది గావున అట్లు నల్లత్తులు తమ హక్కులను నిలువబెట్టుటకై ప్రయత్నించునప్పు డితరులకు హానికలుగవచ్చు ప్రయత్నింపరాదు. మరియు నది శత్రు భావముతో నెలువడరాదు. కొన్నిచోట్ల ప్రారంభింపబడిన బ్రాహ్మణేతరోద్యమము మిట్లు శత్రుభావములోనికి దిగుటచే ప్రజల సానుభూతికి మారమగుచున్నది. కావున నీయుద్యమములను నడుపువారు వైషమ్యభావములలోనికి కేవలము బ్రాహ్మణులనినంతనే శత్రుభావములోనికి దిగక సరిగా నడువవలెనని వేడుకొనుచున్నాను.

విచారణీయాంశములు

మితవాదమహాసభవారి దిగువవిషయములను విచారించి తీర్మానములను గావించవలె నని రావు బహదూరుగారు చెప్పిరి:—

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు

9-12-1926 తేదినుండి 9-1-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

నేటిరాత్రి 9 గం.

రేవుసాయంత్రము 5 గం-30 ని.

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారు

రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

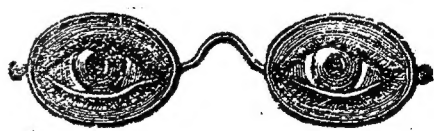
దశావతారము ను ప్రదర్శింతురు

పగటినాటకములు:—సోహ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును. రాత్రినాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును. టికెట్ల ధరవివరములు:—రూ 3, 2, 1 అకౌలు 8 మాత్రమే ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రూ 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వు చేయబడును. ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందపిళ్లై, ప్రొప్రైటరు. 3257

వి.యస్.శాస్త్రి & సన్స్

తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా.

సులోచనములు శాస్త్రప్రకారం ప్రదేశము ననుసరించి పరిశీలించి యివ్వగల సమర్థులు:

ముత్తయ్య కంపెనీ నిలవ బట్టల విక్రయము

15 - 12 - 1926 తేది నుండి ప్రారంభింపబడినది.

విలువగల చీరలు, మంచి ట్రీడ్ గుడ్డలు, వూల్ గుడ్డలు, లాగులకును పట్టులకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు సిల్కు గుడ్డలు, చిత్రము లైన దుస్తులు యింకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును. ఈతరుణమును పోగొట్టుకొని అవతల చింతింపకుడు.

కె. యస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287 ఎస్టే నేడ్ మదరాసు.

41-వ భారత జాతీయ మహాసభ

నిన్న 26 వ తేదీని ప్రారంభమై ఐదుగంటల సేపు జరుగుట

శ్రద్ధానందస్వామి మరణమునుగూర్చిన తీర్మానమును మహాత్ముడుపాదించుట

దక్షిణాఫ్రికాలో అలోచనసభనుగూర్చిన తీర్మానముగూడ నామోదించబడుట

మొత్తము 1700 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి. 2000 మంది సన్మానసంఘమున చేరిరి. మహాత్ముడు వి. జే. పటేలుగారు 28 వ తేదీని పాండవనగరమునుండి బయలుదేరెదరు.

27 వ తేదీ సమావేశము-మోతీలాలు నెహ్రూగారి

తీర్మానముపై చర్చ జరుగుట

శాసనసభావిధానమును సవరించు సభికారము భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకే యుండవలెను. శాసనసభలలో మంత్రివర్గముల నెవ్వరు నేర్పరుపకుండ చేయవలెను-అను సవరణలును దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల స్థితిని బాగచేయవలెను. రాజకీయఖైదీలను వదలవలెను. దేశమున నిర్మాణవిధానమును సాగించవలెను- అను తీర్మానములునుగూడ మహాసభలో నామోదించబడెను.

విషయ నిర్ణయ సంఘ సభ

26 వ తేదీని నెహ్రూగారి తీర్మాన నామోదించబడుట

కాంగ్రెసువారు ఎల్లప్పుడును విధిగా ఖద్దరును ధరించవలెను. దేశమున నిర్మాణవిధానమును సాగించవలెను. విదేశములలో ప్రచారముచేయవలెను. బ్రుసెల్సులో జరుగనున్న పరాధీనజాతుల సభలో పండితజవహరలాలు నెహ్రూగారు భారతకాంగ్రెసు ప్రతినిధిగా నుండవలెను. రాజకీయఖైదీలను వదలవలెను-అను తీర్మానము లామోదించబడెను.

మహాసభా ప్రారంభము

26 తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు మహాసభ ప్రారంభమైనది. అసామరాష్ట్రమున మహాసభ జరుగుట కిదిదేవతాలిసారి. కేవలము శుభవార్తతో ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన విలాసమున ఖద్దరుకాలలో 41వ మహాసభ జయప్రథముగ ప్రారంభమయ్యెను. అహమ్మదాబాదులో ఆరంభించబడి రేడాదిగ ప్రతిసంవత్సరము జరుగుచున్న రీతిని కుప్పిలు మన్నగునవి చేయలేదు. ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు మున్నగు వారందరు క్రిందనే కూర్చుండి యుండిరి. సభాప్రారంభమునకు కొన్నిగంటలకు ముందుగనే ప్రేక్షకులును ప్రతినిధులునువచ్చి సభాభవనము నిండిపోయిరి. సుమారు 10 వేలమంది యుండిరి. వారిలో సన్మాన సంఘమువారు 2000 మంది, ప్రతినిధులు 1700 మంది యుండురు.

సభాశాల వర్ణన

సభాభవనము చక్కగ నలంకరింపబడెను. సభాభవనము మధ్యభాగమున కర్రస్తంభములు నాలుమెత్తమే యుండెను. రామకృష్ణ పరమహంస, మహాత్మాగాంధీ, లోకమాన్యతిలక్, దేశబంధుదాసు, శ్రీమతి సరోజినీ, సర్ సురేంద్రనాథు రె వస్త్రి, గోకలే, పండిత నెహ్రూ, పండిత మాల్వ్య, లజపత్తాయీ, సెనుగుప్త, పి. సి. రేగార్లు మున్నగు నాయకుల పటములు సభాభవనమునందంతటను అమర్చబడెను. ఈపటములు ఖద్దరు బట్టలపై రంగులతో చిత్రీకరింపబడెను.

స్వదేశమునందే మనము బానిసలై యున్నాము. రాట్టమే మనకు కామధేనువు. భారతదేశమున యిప్పుడందరును అస్పృశ్యులే. భారతమాత శృంగులబద్ధయై యున్నదని మరలకును. స్వరాజ్యము మనజన్మహక్కు. పాపరజనులే దేశమునకు చూలబలము. జలినవాలాబాగు దారుణాత్మల మరలకును. బాతులు స్వయం నిర్మితములే మున్నగు స్ఫూర్తికావ్యాలు ఖద్దరు బట్టలపై రంగులతో వ్రాయబడి సభయందంతటను అలంకరింపబడెను. ఆయా నాయకులు మడివిన స్ఫూర్తికావ్యాలు వారివారి పటముల క్రింద ప్రత్యేకముగ నుచ్చిరి. జాతీయసత్యాగ్రహము గల తెలుపు, యెరుపు ఆకుపసురు రంగులతో సభాభవనమున అలంకరింపబడియున్నది. ఉపన్యాసవేదిక తేకుకర్రతో చిన్నదిగ కేయబడెను. దానికి వెనుక ప్రక్కను సన్మానసంఘము సభ్యులవేదిక అమర్చబడెను. ఆవేదికకు మధ్యభాగమున అధ్యక్షుడుకూర్చుండుటకు యెత్తుగ ఒక చిన్న బట్ట వేయబడెను. భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులవేదికకు ముందుభాగమున మామి డాకులతో రంగులు మున్నగు నవి

ధనురాకారముగ నమర్చబడెను. ఆవేదికకు ప్రక్కన ప్రేక్షకుల లగ్నస్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థల మమర్చబడెను. వందలకొలది స్త్రీలు వచ్చియుండిరి. పత్రికాప్రతినిధుల సుపాయముకొరకు ఉపన్యాస వేదికకు ఎదురుగానే వారిస్థానము లమర్చబడెను. పత్రికాప్రతినిధులు సానములను రెండుప్రక్కలను సుప్రసిద్ధ ప్రేక్షకులకు సలమేర్పరచబడెను. సభాశాలలో కొట్టకొనిను చుట్టునుగూడ ప్రేక్షకుల నిమిత్తము గాలరీలు అమర్చబడెను. మామూలుప్రకారము ఆహారాష్ట్రముల ప్రేక్షకులకు ప్రత్యేకావరణాలు అమర్చబడెను. అందరును కూర్చుండుటకు ఖద్దరు బట్టలు పరువబడెను.

కాంగ్రెసు మహాసభాశాలకు విశాలమగు యావరణ నిర్మింపబడెను. ఆయావరణాలనే విషయనిర్ణయ సభాశాల సన్మానసంఘకార్యాలయములు గూడ గలవు. సభాశాలాప్రాకారమునకు కర్రస్తంభములతో కట్టబడిన పెద్దపెద్దద్వారములు కలవు. ఆద్వారములపై తెల్లని ఖద్దరు కప్పుబడెను. సెంహద్వారమునకెదుట చిన్న ఉద్యానవనము కలదు. అచట సభాప్రారంభమునకు ఒకగంట ముందుండియు నాబతుమేళము వాగుచుండెను.

అధ్యక్షుని రాక

సరిగ్గా 2గంటలకింతైనది. అధ్యక్షుడు వచ్చుచున్నాడని అందవలన నూచింపబడెను. నాయకులు చుట్టును పరివేష్టించియుండ గాంధీజీ, శ్రీనివాసయ్యంగారిజీ యుధ్యమలు చెలరేకుచుండ మంగళవాద్యములు మ్రోగుచుండ హిందూస్థాని సేవాచర్యమువారు వందేమాతరము మున్నగు జాతీయగీతములు పాడుచుండ అధ్యక్షులకు శ్రీనివాసయ్యంగారిని సన్మానసంఘమువారు వేదికపైకి తోడ్కొని వచ్చిరి.

మహాత్ముగాంధీ శ్రీమతి సరోజినీ మహమ్మదాలీ అబ్దులు కలామజదు పండితులన్యాయ పండిత నెహ్రూ లాలాగిరిగరాలు ఆయన కార్యవర్గి, హేకతాలి, వి. జే. పటేలు. ప్రకాశం, సేనుగుప్త, డా. సత్యపాలు, హక్మీచను సేటు జమ్మలాలు బజాజు, వల్లభాయపటేలు, భూకను, బాగ్దో, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి, రీప్టరుసతి, దాదాభాయి నాగోడిగారి మనుమరాలగు ఛెరిన సతి, గౌ. అమగ్రహనారాయణింహా, శ్రీమతి ఊర్విశాదేవి, ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు ఒ. కంఠస్వామిచెట్టి, స్వామి వెంటాచలంపెట్టి, అనీ, డా. మాం, ఘనమరుఆత్మి, బాబు శివప్రాసాదగుప్త, నిర్మలనంద్ర చంద్ర, సయ్యదు ముర్తజిసాహేబు, సాయబుక్వూసీ, పి. వేంకటరమణయ్యంగారు, కిరణి శంకరరాయి, ఎ.కె. బోసు, డా. బి.వి. రాయి, జి.ఎం. దాసుగుప్త నలినరంజనసర్కారుగార్లుమున్నగువారు వేదికపైనసాసీనులైరి.

విరోధియను ప్రేక్షకులు

పార్టీకు లాభెన్నుదంపతులు డా. మర్త్యుమహర్షి (స్వీజరు లండు పత్రికావిలేఖరి) డి.బి.సి.వి. విశ్వనాథశాస్త్రి (హైకోర్టుజడ్జి)గార్లు మున్నగువారు సుప్రసిద్ధ ప్రేక్షకులసానమున నుండిరి. లాలెన్ను సంపతులనుమాత్రము కుర్చీలువేయబడెను. వారు ఆవరణలో ప్రవేశించునపుడు కాల్బోల్లను తీసివేసిరి.

దైవప్రార్థన

సభ్యులందరును లేచి నిలిచియుండగ పండిత విష్ణుదిగంబరుగారు దైవమును ప్రార్థించి దేశీయగీతముల పాడిరి. పిమ్మట సుమారు 25 మంది ఆసాము బాలికలు స్వాగత గీతమును ఆసాముభాషలో అందరును కలసి పాడిరి. ఆనంతరము ఆంగ్లభాషలో ఏ. సి. రాయిచాదరిగారు ఒక గీతమును, పి. సి. రాయి చాదరిగారు ఒక గీతమును పాడిరి. సభకు సుమారు వేయిమంది సాసీమాలు వచ్చిరి.

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడనన్యాసము

“దేశబంధు దాసుగారిని యీసభలో దర్శించు భాగ్యము నాకు కలుగనందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషము నొందుచున్నాను. శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామి మొన్ననే దారుణవధకు పాల్పడుటచే దారుణసంతాప మేఘావరణముక్రింద నేడీమహాసభ ప్రారంభము కావలసివచ్చినది. ఆసాములో హిందువులును మహమ్మదీయులును చిరకాలమునుండియు గాఢమైత్రితోనే మెలగుచున్నందులకు మేము గర్వపడవలసియున్నది. ఆసాము రాష్ట్రమున ఖద్దరుపని ప్రతి కుటుంబమునకు నిత్యకృత్యమే అయియున్నది. (వినుడు, వినుడు, హర్ష ధ్వనులు) మధ్యపాన నిరసనముగూర్చి అస్సాము నాయకులను దొరతనమువారు నిర్బంధించిరి. బర్మినుచాడు ప్రభుని దెవరింపులవలన భారతీయు లెన్నటికిని దొరతనమునకు సహాయులుగ నుండబోరు. గాంధీమహాత్ముడు మరల నాయకత్వమును వహించి దేశీయులను నడపింపవలెనని నేను ప్రార్థించుచున్నాను. (వినుడు వినుడు.)

(సహజముడు:—“నేను వినును”. అని నుకని తాను నాయకత్వమును వహింప వీలుపడవట్లుగ అసమ్మతివాచకమున శిరఃకంపమును గావించెను.)

“పశుబలము నాధారము జేసికొని సమర్థమున నొక దేశము దుగ్ధలమున నొక దేశముపై యాజమాన్యమును చెల్లించజూచినపుడు అట్టి ప్రబలదేశము నెదుర్కుటకు అత్యంత దుర్బలమున దేశమునకుగూడ హక్కుగలదని దౌష్ట్యవర్ధిహితమున అసహాయాన్యమమువలన మనము గ్రహించగలిగితిమి.” (హర్ష ధ్వనులు) అని భూకనుగారు నుడిచి స్వాగతోపన్యాసమును జరిపిరి.

అధ్యక్షుని ప్రసంగము

పిమ్మట ఒక బాలిక అధ్యక్షులకు శ్రీనివాసయ్యంగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించెను. పిమ్మట శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసమును చదివిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఆంగ్లభాషలో ఉపన్యాసమును ప్రారంభించి “హిందీ, హిందీ” యని, పలుపురు కేకలువేసిరి. “నేను హిందీభాషలో ఉపన్యసించజాలనందుకు చాలిచిరపడుచున్నాను. ఇట్టి నన్ను అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనుట ఎన్నుకొనినవారి దోషముకాని నాదోషముకాదు” (నవ్వు) శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసము ప్రారంభించుటకు ముందు శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి, ఒమరుకోభానిగార్లు మరణమునకు సంతాపమును వెల్లడించిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసమును సాంతముగ 2 గంటలకింత చదివిరి. వారి కంఠస్వని చివరవరకును ఒక్కరీతినే యుండెనుగాని యేమియు కొరతపడలేదు. మధ్యమధ్య ఉష్ణోవకమును క్రొద్దిగత్రాగుచుండిరి. కొనకు కంఠస్వని కొంచెము అలసటను నూచించినది. జయజయధ్వనులు మిన్నమిన్నుచుండ ఉపన్యాసము ముగించి కూర్చుండిరి.

సందేశములు

పిమ్మట నిర్దేశరాలుగారు ప్రముఖులవద్దనుండి వచ్చిన తంతివార్తలను చదివిరి. ఈసందేశములన్నియు తాము కాంగ్రెసునకు రాజాలకుండినందుకు విచారము దెల్పుచు, దేశములో స్వరాజ్యసాధనకై రాజకీయసాంఘిక వికమత్వము కుదురవలెననియు కోరుచున్నది. హాకీము అబ్దులుఖానుగారు రాంపురానుండి తంతివార్తనిచ్చిరి. నేడు కాంగ్రెసులో నిశ్చయింపవలసిన ముఖ్యవిషయము హిందూమహమ్మదీయసఖ్యత యనియు ఆవిషయమున కాంగ్రెసు నిర్ణయింపవలెననియు యింగ్లీషిషయమును నిర్ణయించినను నిరర్థకమే యనియు చెలిపిరి. నాభామహారాజుగారు తనకందిన ఆహ్వానమునకు సంతసము దెల్పి ముస్లింకో ప్రవాసమున నివసించుచున్నందున కాంగ్రెసుకు రాజాలకపోయినను భారతదేశ బానిసత్వము తొలగించుటకై సభవారుచేయు యత్నములన్నిటికిని పరాత్పరుడు సహాయము జేయుగాక యనికోరుచు తంతిసందేశి.

భోపత్కారుగారు

మహాత్ముని కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులు కాంగ్రెసులో అన్నిపక్షములనాగు చేరుటకు వీలగు యేర్పాటు సబర్కలిపాట్ల వంటిది జరుగవలెనని గోరుచు వాస్తవంపిరి. నిలబడునపుడు

తో నెట్టి రాజీకి దిగక స్వాతంత్ర్యసమరమును కొనసాగింప శక్తులు గోరుచున్నారని సద్దారు మంగలసింగుగారు చెబిరి. జమ్మదాసు ద్వారకదాసుగారు కాశీనుండి, హుస్సేనుజీ లాల్ గారు బొంబాయినుండి గొల్ల నేటు గోవింద దాసుగారు పి.డి. ఆసురుగారు (తేరుపారు) అగ్గట్టుడు వకమత్యముకొరకు జేయు యత్నములకు విజయము కోరుచు అన్ని పక్షములవారు క్లాగ్ కులలో జేరుటకు నిలవ ఏర్పాటుల జేయమని కోరుచు తంతి వార్తల నంపిరి.

నేటు జమ్మదాసుగారు ఎం. ఎల్. ఎ. (జబల్పూరు) కాలగ్రెసు సభవారు హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులకు సేవమును యేర్పాటులజేసి 1929 లోపుగ నియమింపబడు స్వామ్యుత్తరీ కమిషనువారికి దారిజూపవలె ననిరి. కామినిష్టమార్గముగారు (కామిల్లా) ప్రస్తుత సందర్భములలో కాలగ్రెసువారు మంత్రిపద వులను గూడ తిరస్కరించవలెననిరి. డా॥ ఎన్. ఎన్. హాగిగారు రాజకీయభేదాలు విడువలయు భారతీయులకు రాజ్యాంగసర్వ జాధికార మొసంగవలయు పాలకులతో రాజీ-కుదుర్పుకొనుటకు అవకాశములేవనియు అంతవరకు ఉద్యోగముల తిరస్కరింపవలె ననియు ధక్కానుండి చెప్పిరి. వా మహమ్మదు జుబేరుగారు చీహరు రాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షులుగూడ న్నట్లే చెప్పిరి.

శ్రద్ధానందుని అంత్యసంధేశము
ప్రొఫెసరు ఇంద్రగారు దిశంబరు 18 వ తేదీన ఇట్లు లేఖ వ్రాసిరి— శ్రద్ధానంద స్వామి వారు మిక్కిలి స్వయముగ వ్రాయవలసిన అస్వస్థతమంతోను బట్టియుంటున్న నన్ను వ్రాయబడిరి. జాతీయైక్యతగూర్చి వారి యభిప్రాయములు మిక్కిలి చెలిసియ్యెను. గౌహతిలో వివిధపక్షములవారిని మీరు ఏకముజేయగలరని నమ్ముచున్నాను. వకమత్యము లేకు న్నచో మనవసులన్నియు వ్యర్థమునను. “భారతీయులు వకమ త్యముతో నుండవలెను.” ఇదియే వారు మరణశయ్యపైనుండి అం పెడి సందేశము”

సర్. పురుషోత్తమదాసు టాకురుదాసుగారు యింకను కాలగ్రెసుక్రిమినందు సంతకముజేయ నిశ్చయించుకొనలేనందున కాలగ్రెసునకువచ్చి లాభములేదనిదలచి వివిధపక్షముల వకమ త్యముకొరకు శ్రీనివాసయ్యంగారితోగలసి భారతశాసనసభలో పనిజేయగల్గుదునని చెబిరి.

సర్. హాసింగు గౌరుగారు ఇంగ్లాండులో కొందరు ముఖ్యులగుట్రులు తనకు వ్రాసిరియు, కన్పర్వెటివు పక్షము వారు తమఅధికారము అంతమొందులోపుగనే ఇండియానుగూ ర్చిన దీర్ఘసమస్య పరిష్కరింపలేక ఏర్పాటుల జేయవలసిని యు, లేకున్నచో కార్మిక పక్షమువారువచ్చి ఇండియాలోనున్న ఆంగ్లేయులకు నష్టముకలుగునట్లు పరిష్కరింతురేమోయని భయ పడుచున్నారనియు వార్తనందిరి.

సర్. ఎం. యి. జోషిగారు కాలగ్రెసుకువచ్చిన లాభము లేదనియు చాలమందిముఖ్యులు సభను విడచి పెట్టుట చే మహాసభవారు తమవిధానమునుగూర్చి పునరాలోచనజేసి మా ర్పుకొనుటసరమనియు, స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమమునకు అం గీకరించినచో, తనమధ్యరాష్ట్రములనుండి రాష్ట్రములకు యిది షరతుకలిగిన మేలుగూడ తుడుచుకొని పోగలదని భయమగుచు న్నదనియు చెబిరి.

సర్ అబ్దురు రహీముగారు (ఫిర్రోజ్ మహమ్మదీయ వి ద్యాసభాగ్యులు) ఇట్లుసందేశమందిరి— ఉభయసంఘములు కలసి అపహేలనిదని జాతీయాభివృద్ధికి పాటుపడగల కార్య క్రమము ఏర్పాటుజేయవలెననియే నాకోర్కె. అట్టిదివీలనని యే నానమ్మకము. ఎవరట్టి యాటంకములు కలిగించినను నే నందుకొరకు పాటుపడెను. వివిధభారతీయ జాతులవారి యాశయముల సీదేర్పగల సమిష్టి అనుకూలకార్యక్రమ మేర్పర చగల్గినచో యెట్టిఆటంకములైన దాటవచ్చును”

కె. నటరాజుగారు, రాజాసర్. పొరమసింగుగారు, డా. ఎన్. కె. దత్తగారు, లాడు గోవిందదాసుగారు, కాలగ్రెసు లో వకమత్యము చేపూర్గలదని ఆశయాపిరి. సర్ శంకరనా యరుగారు అనేకకారణములచే హిందూమహమ్మదీయులలోనే గాక, హిందువులలోనే అట్టివకమత్యము కుదురదేమోయని సందేహమును నూచించిరి.

తీర్మానములచర్చ

కె. గంటకు తీర్మానముల చర్చ ప్రారంభమై యెల్లె మ. స్వామి క్రద్ధానందుని మరణమును గూర్చిన తీర్మానమునుమహా మ్మదాలిగారు ప్రతిపాదించెదరని కార్యక్రమమునందుండెను. కాని మహాత్మ్య గాంధీగారు ప్రతిపాదించిరి. గాంధీ మహాత్ముడు తీర్మానము ప్రతిపాదించ లేవగ గాంధీమహాత్ముడు జేయనశక్తులు మిన్ను ముట్టెను. పిక్కులు శ్రీ అకాలు అని శేక లిడిరి. కొం చెము సవరింపబడిన యీ దింప తీర్మానమును గాంధీగారు ప్రతిపాదించిరి.

“శ్రీ క్రద్ధానంద స్వామిలవారిని వంచనతోను పిరికితన ముతోను ఒకపాఠశాలకు హత్య జేసినందులకు కాలగ్రెసువారు తమ హత్యకారమును ఆగ్రహమును వెల్లడించుచున్నారు. స్వా

మిజి దారుమరగాములన భారత దేశమునకు ఆపార మగునష్టము సృష్టించినది. భీష్ముడు ఉదారుడును దేశభక్తు డును అగుస్వామిజి ఘనముగ తనపాండిత్యమును జీవితమునుగూడ దేశమారకునుతనపితృసేవకును సమర్పించి పతితులను బలహీనులను ఉద్ధరించుటకు ఆసమానధైర్యముతోగూడిన ప్రాణమతో మృత్యునుగ నేవ జేసెనుఅని యీ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

మహాత్మ్య గాంధీగారు హిందీలో నిట్లు మహావక్యనిధిలో అగ్గట్టుడు కోరుటచే నేనీ తీర్మానమును ప్రతిపా దించు చున్నాను. మహమ్మదాలిగారు బలపరచెదరు. ద్వైతభేద మత్యులన దేశీయులందరిలో చాల అలజడి కలిగెను. స్వామిజి తన జీవితమును దేశసేవకు అంకితము జేసెనని నేనెరుగదును. కాకు స్వామి వారికిగల సభ్యతను గూర్చి మీరు యెరుగలే ది యీ పత్రికలో నేను వ్రాసిన వ్యాసము చదువ వచ్చును. నేను భగ వద్గీతవలెనె కృతానుగూడ శ్రద్ధతో చదివెతినిగాని. అందెచ్చు టను హత్య కనుమతింపు హక్కుమేలేదు. కాని అబ్దుల్ రషీదు అపరాధికాడు. ఈమోరకార్యమునకు బాధ్యులుహిందూమహా మ్మదీయనాయకులుగాని రషీదుకాడె. ఇండియాభక్తి మత సపత్రికలు చలనముగల సేగులకొనములైనవి. అనేక మహమ్మదీ య పత్రికలందు స్వామిని లాలాజిని మాలవ్యాత్మ్యభేదంపనివ్యా సమును ఎన్నడు వ్రాయలేదని వింటిని. అట్లేల జురగను? పీరిము గురలో న్యాయుడు ఇస్లాముమతమునకు విరోధులు గారని నేనె రుగదును. అట్లే సర్ అబ్దురురహీము. మయానుఫజ్జ హుసే ను మున్నగు మహమ్మదీయ నాయకులను నిందించు హిందూప త్రికలుగలవు. సర్ అబ్దురు రహీముగారు తమమతమువారి నభి వృద్ధిజేసికొన యత్నములు జేసినచో, ఏమిహానిగలదు. హిందువు లాతని తమశత్రువునిగ నేలజూడవలెను. అవతల పక్షమువారిని నిందింపనిచో తమపత్రికను చదువరులు హింస లేమోయను భావము ప్రబలియుండుటకు విచారమగు చున్నది. నేను మియా నుసర్ ఫజ్జి హుసేనుగారిని స్వయముగా జూచితిని. అప్పటి నుండి యాతనినా గౌరవమునూచ్చెను. అట్లు నేనాతను చెప్పి నవంతయు నంగీకరించెద ననుకొనరాదు. హుసేనుగారు తాను ఆదిమండలియై కాలగ్రెసు సభ్యుడయినందు ముసల్మానుడగుటచే స్వసంఘాధికారు పాటుపడుట తప్పాయనియు నన్నడిగిరి. తా నుహిందూవులకు శత్రువునుగానని ఎవరుకోరిన వారికి రుజువు జే యుదుననిరి.

స్వామిజి తనయావజ్ఞతమును తనదేశసేవకై వినియోగించి నందున వారిజీవితమునందలి గుణపాతమును మనము నేర్చుకొన వలెను. మనహృదయకమలముల వారి నిర్దోష రక్తముచే కడిగి నిర్వాణిన్య మొనర్చుకొందుముగాక.”

మహమ్మదాలిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు మహమ్మదాలిగారు యిట్లు నుడివిరి— “కాలగ్రెసుసభలో కాసనసభలలో స్వరాజ్యీయ లకు తనక కార్యక్రమమును నిర్ణయించి బయటజేయదగిన కార్య ములను నూచించునట్లు జూచుటకై నేను గౌహతి కాలగ్రెసు నకు వచ్చియుంటిని. కాని స్వామిజి మరణవార్త ఆకనముచే నుండి పిడుగువలె నాపై బడినది. డిల్లీ చిన్నరాష్ట్రమే అయి నన్న భారత మాతకు హృదయము వంటిది. ఇట్టి “స్వామిజివంటి ధైర్యసాహసములు గలవారు పెక్కుం డుండరు. స్వామివారి భౌతిక ధైర్యమునకు డిల్లీలో గూర్ఖా లయెడుట వారిచర్యయే నిదర్శనము. కాని వారి మానసిక ధై ర్యము కలత తర్జమైనది. మనము వారిజీవితము నుండి గుణపాత ము నేర్చుకొందుముగాక! కుశద్యేషములు మితిమీరినవి. ఇంక ను హెచ్చుకొనిచ్చినచో ఉభయసంఘములకు అపారముగ హా నికలుగను. మనము జాగ్రత్త వహింపవలెను. సాంఘిక విద్యేష ములకు అట్టివానిని ప్రోత్సహించు వ్రాతలను నిలుపవలసిన స మయ హాసన్న మయినది. అవమానకరము గు ప రి స్థి తు ల నంతమొం దిం చెదమ గాక. ఉ ప స ం ఘ ము ల లో ఉద్రేకల హెచ్చరించువారి కన్నులు యీ హత్యవలన తెరువ బడును. వారందరును వకమత్యముగ నుండవలెను. స్వామివారి హత్యను ప్రతికారము జరుగకపోదు.

పండిత మాలవ్యాగారు

ప్రతికార చయితులుగూడ బాధ్యులు పండిత మాల వ్యా గారి ట్లు నుడి వి రి— ను రెండు మాటలు మాత్రము నుడి వె. ద. నాకు స్వామియెడలగల ప్రేమను వెల్లడించెద. ఆయన గొప్ప దేశభిమాని. దేశమకొరకై 30 ఏండ్లక్రిందట వకీలువృత్తి వదలె ను. గరుడలకునకు దేశమునకు జీవితమర్పించెను. వారి ధైర్యశై ర్య సహనభావములత్యుత్తేజము. శుద్ధసంఘటకోద్యమముల ను వారు సాసించిరి. వారితో కొం ద రే కి భ విం ప క

పోవచ్చును. కాని స్వామియుగ విస్మయపథ్యు డునిన కార్యపథ్యుని ఎన్నడు విచర్చింపజాల. ఈదారుమహాత్మ్యవిధానము బట్టికూడ యంతపట్టుదలతో కోగియు పండుకొనిన కు బూనుకొన నున్న మి రి మ్మ టి క్షేమి య్యోకో తెలుసుకొన వ లో సోయ్య నే న్ని ఇస్లాము మతమునకు ప్రబలశత్రువని పత్రికల

గూడ యీహత్యయందు బాధ్యత వహింపునలె నులందు విమర్శ పోషిస్తామే అంతరించున త్యములు జరుగుచు నేయుం చాడు. కార్యత్యమును ఒక మన సభవారు మెచ్చుకొనినని వ్రాయబడిన పత్రికా వేది క్షేమజేయబడెను. కాని అందలి మియ నమ్మకను. ప్రతిమహమ్మదీయుడు యీహత్యను మృదను. అట్లు వ్రాసి ఉ ప న్య సిం చు న బయలు. పెట్టవలె ను. శుద్ధి సౌరి ఘట నో ద్య ధుస్కార్యము జరుగగలదని ఘాదించుటకు ష్టి యు లేకుండెను. తనసేవకు వారిండుచున్నను ఆచర్యంపదిలచిన అబ్దుల్ రషీదును లోనికి రా స్వామియొక్క మతాభిమానాధిక్యము వెల్లడియ చేర్చెదరు. పెట్టుకొని తాను హత్యకావించవల ధేయము నేకోరుచు, వారినివంచించి లోనవ్రచే గ పండుకొనినోగిని హత్యకావించుట పరమనీ. కార్యమున నేను హంతకుననెకార్యమును మనము మున్నును. శ్రద్ధానందస్వామి జీవితకాలమునరా మునందలి ప్రతిజ్ఞ శ్రమతో హిం దు వు మహమ్మదీయులు గూడ నేకీ భ వి చెప్పినచో నేను మతమునకు. తద్వారా దేశమున నీనవాడనగుదును. ఆయన తన పీఠిని బాగుగ నెఱ కొన్ని విషయములందాయన వీకీభవించక పోయి త్రోదేశమునందుంటుచే స్వాతంత్ర్యమును బడయ చాళిత్రమపడెను. ఇప్పుడు వారికి మాకు గలిగిన యములను జెప్పవలసిన సమయముగాదు. స్వామి ధ్యను తమ వతోధరకై చాలకృషిజేసిరి. వారన తులలో కొన్ని మాకు సరిపడకున్నను, వారు అ ను అత్యధికోత్సాహముతో మతాభిమానముతో, బహు సందియములేదు. వారి ధైర్యసాహసములగూ మెచ్చుకొనవలసియున్నది. అన్ని జాతులవారును ఆ వారు దేశము లి వారు మెచ్చు జాతి ధైర్యసంతులజాతి. అట్టిజాతిలోనివారు. శ్రద్ధ ఆజాతికి భీరువులుమాత్రమే పరాయివారు. డిల్లీ హాద్యమము నణచితేయ ప్రభుత్వమువారిచే నంప నైనికులు 12 గురు కత్తితో పాడువ నుంచినపు విప్పియెదుర్కొనిన ధైర్యాగ్రయు దేశభిమానియు ప్రతిమ నావనస్వనంధేషము నంటియుండును. మ ములో స్వామిజిని హత్య కావించినవాడు సోదరు చాలసిగుపడవలసిన విషయము. వాడుమహమ్మదీయు చింతార్హముగ నున్నది.”

పండిత నెహ్రూగారు

శ్రద్ధిదేత్ర నెహ్రూగారి ట్లు నుడివిరి— నేమియు తప్పులేదు. సమిష్టి మహాసభలో నీవి ఆకె ను. కాలగ్రెసు సభ్యులెల్లరును ఉభయమతసభ్యులే బడవలెను.

ఈ తీర్మానము అగ్గట్టుడు ప్రతిపాదించిన ఉ న్ని గారి మరణముగూర్చిన తీర్మానము సభవారెల్లర ఆమోదించిరి.

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానము

ఇ ట్లు డు డక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల అనుగూర్చి ఆలోచించుటకు నాయకులసభ జరుగుటకు వారు ఆమోదించుచున్నారు. భగవంతుడు వారికి వ ణ జేయుగాక యని ప్రార్థించుచున్నారు. ఈవిః అధికమగుశ్రద్ధ బూనుచున్నట్టియు అచట శాంతి నెల న్నట్టియు సాధుపుంగవుడును ఆంగ్లప్రముఖుడును అగ ఆంధ్రానుగారి కి ఈ స భ వా రు మ రి యొ వందనము ల ర్పిం చు చు న్నారు” అ ను నీ కీ నము ప్రతులను హెర్బాను నేనానిసర్ హాబిల్లా, ఆంధ్రానుగార్లకు తంతివార్తలసంపుటకు యీసభవా ధునకు అనుమతి నొసంగుచున్నారు

పై తీర్మానమును గాంధీ మహాత్ముడు ప్రతిపా హిందీలో యాదిగుఫరీతిని ఉపన్యసించిరి— “కె.ఎన్. సుగారు డక్షిణాఫ్రికాలోని పరిస్థితులనుగూర్చి యెఫ డు నాకు తెలుపుచున్నారు. రోండు కేబిలు భవారికి క క గ నుండుటకై అంతటను ప్రార్థనసభలు జరుగ వ క

(22)

దశమ బ్రాహ్మణేతరమహాసభ

ఖద్గరూపిణి మామోదించుట

మధుర, డిసెంబరు 26:—దశమ బ్రాహ్మణేతర మహాసభవారు సేదను ఉదయమున పండాలునందు సమావేశమైరి. పాత్రోగా రంగ్యత వహించిరి. ప్రతినిధులు చాలమంది వచ్చిరి. శ్రద్ధానందుని మరణముగూర్చినతీర్మానము మొదట ఆమోదించబడెను. నిమ్మజాతులందు స్వామి చాల తీవ్రముగ పనిచేసినందుచాల త్యాగలనియు నుపన్యసించిరి. తీర్మానమును నిశ్చయముగ నిలుపబడి సభవారామోదించిరి.

టి. సుబ్రహ్మణ్యశ్రీగారు ఖద్గరూపిణి ములే దేశదారి వ్యవస్థను తొలగించగలవనియు అందువలన అందరు ఖద్గరూపిణిని పరిహరించు తీర్మానమును తేగా తీర్మాన మోదించబడెను. పాత్రోగా రి తీర్మానముపై మాటాడుచు మనలో మనము దేశీయవస్తు పరిశ్రమను అభివృద్ధి గావించవలెను. కావున మనము చేయవారికి తగు సహాయము చేయవలెను. దానివలన దేశదారివ్యవస్థను తొలగించు. సమర్థతమహాత్ముడు కాని కనిపెట్టెను. నిర్మాణకార్యక్రమముందు ప్రధానాంశము. తీర్మానము ఆమోదించబడెను.

బ్రాహ్మణేతరులు రెను యిండ్లయందు తామే పురోహితులుగ నుండునుగూర్చిన వేదాంతు తీర్మాన ముపాదించబడినది. టి.సి. బలవంతము సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు బ్రాహ్మణేతర వ్యవస్థను సరైనదిగా నున్నదని గలుగజేయుట లెట్లు చేయుటగావించెను. చలములు పోయినగాని దేశమునకును జాతికిని ముక్తిచేడు. మహాత్మునియను ఖురాను నొకచేరను కత్తి నొకచేరనుబట్టి మతాన్ని ప్రితిగావించెను. బ్రాహ్మణేతరవ్యవస్థను వలన కన్నుల తరచిన యువకులందరును బ్రాహ్మణసామ్రాజ్యము నంతయు గావించవలెను. తెలుగుదేశమున బ్రాహ్మణేతర పురోహితులే పెండ్లిండ్లు ఉపనయనములు ఎట్లుచేయించుచున్నారో తెలిపి సభియుగూడ నట్లు చేయుదురుగాకయని కోరిరి.

టి.సి. తరువాత అస్పృశ్యతానివారణ, మితపానతీర్మానములు ఆమోదించబడెను. ఉపాహారములకు లేకపూర్వము దేవాదాయముల బిల్లు నామోదించుచును రాజప్రతినిధిని అంగీకారమిచ్చుని కోరుచును తీర్మానించెను. ఉపపాదకులు రామస్వామి మొదలియారుగారు. హిందువుల వతము నింతవరకు నిలిపినది, దేవాలయములే. బిల్లునకుగల ఆన సరముల దెలుపుచు జప్తికు మంత్రివర్గమువారు చేసినభునకార్యముల దెలుపుచు రెండు శాసనసభలచే నామోదించబడిన శాసనమును రాజప్రతినిధి నిరసించుటకు పిలువబడినది. బ్రాహ్మణేతరులేయభిప్రాయము గల వారైనను దానిని ఆమోదించురు. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

మధుర, డిసెంబరు 27:—మహాసభ నిన్న రాత్రితో ముగిసినది. కొన్ని తీర్మానములు నిన్న రాత్రి ఆమోదించబడినవి. దేవాలయ ప్రవేశము, రెంగాలు కై డిలవిడువల లేక విచారణ, జెయిల్స్ యందు సమానముగ చూచుట, కమిషన్ ఖర్చువిద్యాలయము, కాశ్యత్ సెటిల్ మెంటు తీర్మానములు చేయబడెను. రెండుపేజిలు కాన్ఫరెన్సు బక్సి జాఫ్రీకా సమన్య పరిష్కరించుదురని నమ్మకము గలవని తీర్మానించిరి. రాష్ట్రమంతయు యువక సంఘముల సేర్వించి ఒక ఉపసంఘముద్వారా యువ్యమును బలపరుపవలెనని గోరిరి. మహాసభాసంతము పానుగలు రాజావారు ఎన్నికలనుగూర్చి చెప్పుచు మనయువ్యమును అందరకును సమాన అవకాశముల గోరుచున్నది. ఒకసంఘమే ఆధిపత్యము వహింపరాదు. మనశత్రువులు మన పార్టీని ఎన్నికలలో నోడించినంత మాత్రమున ఉద్యమము ఆరంభింపవలెను. అసజయము మనలను సేడు ఉత్సాహవంతులుగ చేసినది. ఆరేండ్ల అధికారము తరువాత అగ్రాజయనం దుండుటకు సంతోషముగనే యున్నది.

తరువాత పరస్పర అభినందనములతో సభముగి సెను.

(అ. ప్రి.)

పంచమ ఆంధ్రకళావంతులసభ

కాకినాడలో 30, 31 తేదీలలో జరుగును

కాకినాడ, డిసెం 27:—పంచమ ఆంధ్రకళావంతులసభ కాకినాడలో 30, 31 తేదీలందు జరుగును. ఏర్పాట్లు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రదేశములో నలంప్రక్కల నుండియు 5 వందల పుంజికపైగా ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. బంగారువారిసత్తములో వేయిమందికి భోజనవసతిసౌకర్యములు చేయబడినవి. ప్రతినిధులు కాకినాడ హార్బర్ వేములో దిగవలెను. అని గుడిసేన సుబ్బయ్యగారు కాకినాడనుండి తిరిగి చేయుచున్నారు.

అఖిల భారత మహామ్మదీయ విద్యావిషయిక మహాసభ

సర్ అబ్దుల్ హమీదుగారి అధ్యక్షతనానానము

భిల్లి, డిసెంబరు 26:—అఖిల భారత మహామ్మదీయ విద్యావిషయిక మహాసభ సేడిచ్చుట సమావేశమైనది. చాలమంది హాజరైరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు అబ్దుల్ హమీదుగారు ప్రతినిధులకు స్వాగతమిచ్చి ఈ మహాసభవారు ఒక కేంద్రమహామ్మదీయ విద్యావిషయిక నిపుణులసభ స్థాపింపవలయునని హెచ్చరించిరి.

అధ్యక్షులు సర్ అబ్దుల్ హమీదుగారు తమ యువస్వాసమున మహామ్మదీయులు వృత్తివిద్య సేర్వలయు ననిరి. విద్యావల్లబ్బితి చివరను శృతివిద్య అవసరముగ గనిపించుచున్నది. అది లేనిచే దేశముందు పూర్ణముగ పరిశ్రమాభివృద్ధి గలుగజాలదు. దేహపరిశ్రమ మహామ్మదీయ యువకులు చేసి వజ్రకాయలు గావలెను. పరీక్షలలో తక్కువ మంది కృతార్థులైనను సరే దేహపరిశ్రమ అవసరము. సాంఘిక జీవనమందును వ్యక్తిజీవనమందును గూడ మహామ్మదీయులు చాలకాలమునుండి దినదినమును ఊజీయించుచున్నారు. ఇది రెంగాలులో అపాయకరముగనున్నది. నిమ్మజాతులు, సామాన్య జనులందు విద్యావ్యాప్తికి నిబంధవిద్యయే పరమసాధనము. విద్యావ్యాప్తికి ప్రభుత్వము చాల స్వల్పముగ ఖర్చుపెట్టుచున్నది. ఉరుసు సామాన్యభాషగ నుంపవలెననియు, మహామ్మదీయ స్త్రీలకు విద్యసేర్పవలెననియు చెప్పిరి. ఈసభ విద్యావిషయిక నిపుణుల సభల సేర్వించి సమన్య పరిష్కరించినట్లు జేయుదురుగాక.

(అ. ప్రి.)

ఈదిగవ మాడుతీర్మానములును అధ్యక్షునిచే నుపపాదించబడి ఆమోదించబడినవి.

(1) మహామ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ మిచ్చినందులకు ప్రభుత్వమును అభినందించుట.

(2) కలకత్తాలో మహామ్మదీయకళాశాల స్థాపించినందులకు కలకత్తాకమిటీవారికి వందనములు నర్పించుట.

(3) భూపాలునవాబుగారు నైపుకాలేజీచ్చిన 2 లక్షలవిరాళమునకు నుతింపుట ఆమోదించబడినవి.

భూపాలు బేగముగారి సందేశము చదువబడెను.

(ఫీ. ప్రి.)

కలకత్తా, డిసెంబరు 26:—విస్తర్తనగారు 26 వ రాత్రి బొంబాయిలో కలకత్తాకు బయలు దేరిరి. కాకి 28 వ తేదీన వత్తురనుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రి.)

ఖరగపురపు ఆంధ్రులు : కాంగ్రెసు నాయకులకు స్వాగతము

ఈరంగ ప్రకటించిన తీరున యానెల 21, 22, 23 తేదీలందు ఖరగపురాంధ్రులు కాంగ్రెసునాయకులకు రైల్వే స్టేషనువద్ద స్వల్పాహారములతోసంగి సన్మానించిరి.

కాంగ్రెసుమహాసభాధ్యక్షున కొక వినతి ప్రమును కర్నూరహారమును ఆంధ్రనాయకులకు శ్రీ ఆంధ్రసభా రత్న భండారు దండపాణి పంతులుగారు దక్షిణ భారతీయుల పక్షమున సమర్పించిరి. కార్యకర్తసమన్యలందు కాంగ్రెసు సానుభూతి జూపవలయునని యా వినతిప్రకటించి ముఖ్యాంశము. కాంగ్రెసుకు అట్టి సానుభూతిగలవని యధ్యక్షుడుగారకు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు సెలవిచ్చిరి.

ఖరగపురము స్టేషను ప్లాటుఫారము ఆముడుదినములు ను కనులపండువుగానుండెను. ప్రజలెల్లరును కాంగ్రెసు నెడల గల తమభక్తి తాత్పర్యముల సంపూర్ణముగ వ్యక్తీకరించిరి.

ఆంధ్రుల ఆతిథ్యమంగీకరించినవారలలో నీగిండి ప్రముఖులుగలరు. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు, శ్రీనివాసయ్యగారు, శ్రీనివాసాచారిగారు శ్రీయుత దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు, ఆంధ్రకేశరి ప్రకాశంగారు, సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుగారు, భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు, సత్యమూర్తిగారు, హరిసర్వోత్తమరావుగారు, భక్తవత్సలునాయుడుగారు, కందసామికెట్టిగారు, గర్ల రంగయ్యనాయుడుగారు, దండు నారాయణరాజుగారు, గోవిందాచార్యగారు, శంకరయ్యగారు, వారి నతీమణి, శ్రీరాజకుమారీదేవి, దువ్వూరి సుబ్బయ్యగార్లు మున్నగువారు.

ఖరగపురాంధ్రులు నాయకులసేతులను వారి తిరుగుదలలో ఖరగపురమున నొకటి రెండు దినములుండి తమ సిగితుల కనుగొనుడని ప్రార్థించిరి. వారి విన్నపము ఆలించి ఖొందరైన నీ యూరవిగి సభలజేసి యువస్వాసములిచ్చి ఆంధ్రోద్యమ వృక్షమునకు నోహదమొనరించి ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులై ఆంధ్రజనసంఘమువారి ప్రయత్నములకు తగు సహాయమొనరింతురని యెదురుజూచుచున్నారు.

దేవరాజు సీతారామస్వామి గౌరవకార్యదర్శి.

హరిద్వార మద్రాసీ ధర్మశాల

హరిద్వారములో మద్రాసీ ధర్మశాలను కట్టించుచున్న స్వామి మాధవతీర్థగారు ముద్రాసుకువచ్చినారు. వీరు లింగిచెట్టి పిధి 46 సంజరు గృహములో ఎం.కే. ఆచార్యగారితో బసచేసి యున్నారు.

గంగయొడ్డున 43 గిల పాడుగు 40 గిల చెడల్కుగల స్థలములో నీధర్మశాల కట్టబడుచున్నది. క్రింది అంతస్తులో 5 గదులు తయారైనవి. రెండవ అంతస్తులో 2 గదులు కట్టబడినవి. ఇంకా రెండుగదులు కట్టబడుచును. మూడవ అంతస్తు ఇకముందు ప్రారంభించవలెను. ఇంతవరకు అయిన ఖర్చు రు. 14,608-1-3. ఇందుకు చందాల్లు వసూలైన మొత్తము రు. 10,000 లునుకాత్రే. కాబట్టి మిగిలిన రు. 4,608 లున్ను. చెంటనే పోగుచేసి హరిద్వారములోని ఋణదాతలకు యివ్వవలసి యున్నది.

వచ్చే ఏప్రిల్ నెలలో జరుగబోవుచున్న కుంభమేళమునకు అనేకమంది హిందూయాత్రికులు హరిద్వారమునకు వచ్చెదరు. కనుక మద్రాసు రాజధానియలందరును ఈభవంతి సంపూర్తికారకు ధారాళముగా విరాళముల నొసంగ ప్రార్థితులు.

పుణ్యాత్ములైన వారెవరైనను ప్రత్యేకించి తమ కేరిట కొన్ని గదులను యీ ధర్మశాలయందు నిర్మింపవచ్చును. ఇందు విషయమై వివరములు తెలిసికొనగోరువారు-ధర్మశాల కమిటీ కార్యదర్శిగారు ఎం. కే. ఆచార్యగారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. లేదా అధ్యక్షులకు సర్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యగారికి వ్రాయవచ్చును. చందా మొత్తములన్నియు స్వామి మాధవ తీర్థ హాసరీ నూపరింటెండ్మెంటు ఆఫ్ మద్రాసీ ధర్మశాల, హరిద్వార్ అను చిరునామాకు పంపవలెను.

ఇతర రాష్ట్రవాసులందరును హరిద్వారములో ప్రత్యేక ధర్మశాలను కట్టించియున్నారు.

మద్రాసీయుల కొరకు ప్రత్యేకముగా ధర్మశాల లేని లోపము ఇప్పుడు తీర్చబడుచున్నది గనుక యీ తరుణమును పోగొట్టుకొనక యీ కార్యమునకు ధన సహాయము చేయ ప్రార్థితులు.

శాకాహారసభ:— మద్రాసులోని ఆర్డరు ఆఫ్ దిస్టరు ఇన్ ది యిక్యువారు 1927 జనవరి 2 వ తేదీనాడు శాకాహారసభను జరుప దలచినారు. సభావివరములు మున్నురు తెలుపబడును. ఈయంద్యమాభిమాను లందరును దీనికి తోడ్పాటు చేయ ప్రార్థితులు. సభా వ్యయమునకుగాను ద్రవ్యసహాయము చేయ దలంచినవారు టి. యస్. వి. స్వామి వి. యే. యుర్. టి. గోపాలపురం కళిడ్రుల పోస్టు అని పంపవలెను.

భీమవరము వార్తలు

(ఆంధ్రపత్రికా విలేఖరి)

శ్రద్ధానందస్వామి సానుక్రోశ సభ 26-వ తేదీ స్వామివారిని చంపిరను ఘోరవార్త వినుటతోడనే పురజనుల సభయొకటి చెన్నాచ్రగడ భానుమూర్తి పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుపబడినది. ఆ సభలో శ్రీ వారియొక్క ధర్మదీక్షయూ, స్వాధ్యాయమును పొగడి యీ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినవి.

(1) ఈమధ్య మనదేశమున ఋషికల్పలైన శ్రద్ధానంద స్వామివారి ధర్మదీక్షచే ఒకయజ్ఞాని దుర్లభముచే ఆ మహాత్మునికి కలిగిన ప్రాణాపాయముచే అర్హసమాజమువారికేగాక హిందూదేశము లెల్లరకును సంభవించిన అపార దుఃఖమును మహాత్ములవారి కుటుంబమునకును వారిసంప్రదాయ ఆచలంబులైన ఆర్య సమాజమువారికిని గురుకులవాసులకును హృదయపూర్వక సంతాపమును తెలియపర్చుటకు ఈ సమావేశమువారు విశ్వకంఠముగా తీర్మానించుచున్నారు.

మరియు ఆయన శిష్యులైన ధర్మసింగ తమగురువుగారి యెడలగల భక్తిశ్రద్ధలకును స్వాధ్యాయమునకును అభినందించుచు వారి ఆత్మకుగూడ కాశ్యత్ప్రహ్మార్థిక నివాసస్థితి ప్రార్థించు ఈసంగతిని ప్రసంగింపవలెను తెలియపర్చుటకు ఈసమావేశము వారు తీర్మానించుచున్నారు.

(2) ఈసందర్భములో ఆమహాత్ముని బయోగమువలన మనదేశమునకు కలిగిన తీరినదుఃఖమును అనుభవించుటయేగాక ఇతర రావేశమునకు చోటివ్వక ఉభయసంఘములలోను సౌభ్రాతృత్వమునకు ప్రోత్సాహముకలిగించుచు ఉండుటయే ముఖ్యకర్తవ్యమనికూడ యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

దేశభక్తులెవరు?

విదేశీయుల పోటీవల్ల నశింపకుండు
నట్లు దేశీయపరిశ్రమలను సురక్షించువాళ్లే
కదా!

సూతనసంవత్సరాగమనము

మీకు

ఆనందము ఆహ్లాదము

కలుగజేయును!

మద్రాసునందు తయారుచేయబడు పెన్సిల్లతో

మీ మిత్రులను బహుకరింపుడు.

వేదికలపై
ఉపన్యాసములను

ఇచ్చుటవల్ల పరిశ్రమల పుష్కలమైన
జాలపు, క్రియయే ప్రధానము.

వ్యాఖ్యానము అనవసరము

రంగూను, 30 నవంబరు 1926.

మీ పెన్సిల్లల విషయమై “బర్మా ప్రభుత్వమువారి” అభిప్రాయము తెలుపవలయునని
మీరు కోరుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము కాంట్రాక్టు ఇన్వలసివప్పుడు ఇంతకుపూర్వము స్వయం
చేయబడు పెన్సిల్లలకు బదులు “స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా” పెన్సిల్లలే కావలయునని ప్రభుత్వపు
స్టార్ను సూపరిం టెండ్మెంటుగారు గట్టిగ కోరిరి. మా పెన్సిల్లల విషయమై ప్రభుత్వమువారికి గల
అభిప్రాయము నురించి ఇంతికన్న ఏమి చెప్పవలయును. బ్రిటిషు బర్మా ప్రెస్.

మద్రాసు పెన్సిల్ల ఫాక్టరీ.

స్వదేశం భువనత్రయం

మీ మీ భాగ్యతలనుగూర్చి మీ రెప్పుడు
దైవ తలచితిరా. మౌల్విగారు మీ రేమా
(త్రిమైన సనచేయదలచియున్న దేశీయపరి
శ్రమలు విదేశపోటీల కోలుకుడెంచక పట్టు
చులతో పోటుబనుటయే ముఖ్య భాగ్యత.

మనయందు జాతీయ
భావమున్నదా?

మానాలోపానము పరమాలుంకి మన సరి
శ్రమత వినియమై మనము ఆశ్రయపొంది
నంతకాలము జాతీయభావము పుట్టి గాం
నదు.

జస్తిసు సమావేశము

శ్రీశ్రీశ్రీ

“అధికారాంతమున బాడవలదా” యను రీతిని, జస్తిసుపక్షమువారి ను న స్సు జాతీయ సమన్యల విషయమై కొంతవరకు మెత్తబడినందులకు సంతసింపవచ్చును. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిర్బంధితులను విడుదల చేయవలయునని, మధుర సమావేశము నందు తీర్మానింపబడుట, నూతన వ్యవస్థమునకు నిదర్శనము. మాకు బహుశా సేనుగారి అన్వేషణకు సంబంధించిన తీర్మానమును చర్చించునపు డేమి, రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల తీర్మానము గూర్చి ప్రసంగించినపుడేమి, జస్తిసుపక్షమువారు ఉచ్చరింపవలయును, దేశభక్తుల హృదయములకు ములులవలెనుండెను. అట్టివారు, నిర్బంధితుల విడుదల చేయటం, గొప్ప మార్పుగాదా? బ్రాహ్మణ బహిష్కారమునకు బదులు, అన్ని సంఘములకు ను సమానావకాశములను క్రొత్త కేకవినుపించుచున్నది. మణ్సుఖంబెట్టిగారు నేర్పిన పాఠము, జస్తిసుపక్షమునకు కొంతవరకయినను అలవడియుండును. అపజయమువలన, తమ యుత్సాహ మతిశయించెనని, సర్ పానగల్ రాజాగారు మధుర సమావేశము నందు పలికిరి. వీరి నూతనోత్సాహము సత్పథము ద్రొక్కునేని, అపజయము వలన వీరికి మేలే గలిగెనని ఎంచవచ్చును. మరియుక విచిత్రమేమన, కద్దరు తీర్మానమును మధుర బ్రాహ్మణేతర సమావేశము వారంగీకరించుటయగాక, సభాధ్యక్షులగు సర్ పాత్రోగారు తమ పక్షమునుండిగూడ బలపరచుటయే.

ఇకనయినను, వీరును సర్ పానగల్ రాజాగారును యీ తీర్మానమునకు బద్ధులై కద్దరును ధరించి, వెనుకటి ప్రాతికూల్యమును మానుకొనుటమేలు. స్థానిక సంఘములు కద్దరుకు ప్రోత్సాహ మొసగకుండ నాటంకపరచుటకు, వీరిరువురును మిగుల పాటుబడిరి. పాఠశాలలలో రాటముల ప్రవేశపెట్టుటకు జస్తిసుమంత్రులు సమ్మతించకబోయిరి. తత్సంబంధమగు తీర్మానములను, నిరాకరించుటలో జస్తిసు పక్షమువారు జూపిన విముఖతకు మేరలేకుండెను. ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నూలువడుకుటను నేర్పవీలులేకుండ, సర్ పాత్రోగారు ఉద్దరువు చేసిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, పరిశ్రమల మంత్రిగ నున్నపుడేమి, పిమ్మటనేమి కద్దరును రాటమును దూషించుటలో విశేషచాకచక్యము జూపిరి. హిందూదేశమును యంత్రములతో నింపివేయవలయుననియు, మరల చేతివనులకు ప్రోత్సాహ మొసగుట దేశమును అనాగరికస్థితికి గొంపోపుటయనియు, చాటిరి. వీరియభిప్రాయము ఇప్పటికయినను మార్పుజెందెనో లేదో తెలియదు. జస్తిసుమంత్రి యంత్రపరిశ్రమలకు సహాయముచేయజాలక తమయపజయము

నంగీకరించిరి. దేశపరిశ్రమలను ప్రోత్సాహపరచుటకు ప్రయత్నించెదమని జెప్పియుండిరి. ఈవిషయమై ఎన్నడో విచారణజరుగునని, యిటీవల పారిశ్రామిక శాఖవారు ప్రకటించిరి. ఇంతకన్నను నిస్సహాయమును సూచించు ప్రకటనము వేరుండదు. ఇంతవరకును రాటమును కద్దరును దూషించినందులకు గాను, దానినిచేపట్టి కద్దరును ధరించుచో, జస్తిసు ప్రముఖులు నిజమగు పశ్చాత్తాపము జూపినవారగుదురు. గాంధీమహాత్ముని “సబర్కత్తి ఋషిపుంగవు” డని పొగడి, కద్దరు పట్ల అభిమానము జూపి, సర్ పాత్రోగారు క్రొత్తదృష్టిబజ్జిరి.

ప్రజలమెప్పుడు వడయుటకును, జస్తిసు పక్షము నంటిన కలింకమును తాత్కాలికముగ మాన్పుకొనుటకునుగాక, మనస్ఫూర్తిగ దీని నాచరణలోనికి తెచ్చినపుడే జస్తిసుపక్షము తలయెత్త గలుగును. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, బ్రాహ్మణపురోహితులను బహిష్కరింపవలసిన దను తీర్మానమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, బ్రాహ్మణ ప్రాబల్యము అన్నివైపులను మామూలు ధోరణిలో ప్రసంగించిరి. మహమ్మద ప్రవక్తకొరెను నొకచేతిలోను, కత్తిని కొకచేతిలోనుబట్టుకొనెననుఉపమానమును జెప్పటలో, వీరియద్వేషమేమియో తెలియలేదు. అన్వేష్యతా నివారణగూర్చియు, త్రాగుడును తగ్గించు విషయమునను, జస్తిసు సమావేశమువారు తీర్మానముల గావించిరి. అన్వేష్యతా నివారణకును నిమ్నజాత్యుద్ధరణకును జస్తిసు పక్షమువారింతవరకును సహాయము జేయక, స్వలాభమునే పాటించుటచే, నిమ్నజాతులలోని ప్రముఖులు వీరిపట్ల ఏవగింపు జూపసాగిరి. ఇకముందయినను, జస్తిసుపక్షమువారు రివిషయమై శ్రద్ధవహించెదరేమో చూడవలయును. మధుర సమావేశము, కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమాంశముల నామోదించుటచే, కాంగ్రెసు ప్రయత్నముల కికిమీద జస్తిసు పక్షము వారును తోడ్పడి దేశారాధన సలుపుట వివేకము. కేవలము ఉద్యోగములు, గౌరవాధికార పదవులవైననే లక్ష్యముంచుటచే, జస్తిసుపక్షమునకు స్వార్థపక్షమని నామాంతరము గలిగినది. ఇకముందయినను, యిట్టి భావమును విడనాడి దేశ సేవను ప్రధానధర్మ మని ఎంచుచో, జస్తిసు ఉద్యమమునకు కొంతవరకయినను, గౌరవ మేర్పడును. కాంగ్రెసులో జేరవలయునను తీర్మానము, మధుర సమావేశపు విషయనిర్ణయసభలో నిరాకరింపబడెననియు, రిస్సంసేపు సహకారమార్గ మంగీకరింపబడెననియు, తెలియుచున్నది. జస్తిసు పక్షమువారింకను తమబెట్టును విడువకున్నారని గ్రహింపవచ్చును. కాని తమక్రీడునందు శాంతిసక్రమపద్ధతుల ననుసరించి స్వరాజ్యమును చేరవలయునను, మార్పు వీరు అంగీకరించరట. మొత్తముమీద కాంగ్రెసు విధానమును వీరు ఎరుపుతెచ్చుకొనుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారని వెల్లడియైనది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు సుబ్రహ్మణ్యమొదలియారుగారు, జస్తిసుపక్షమునుగూర్చి మామూలపాట పాడినను, మద్యపానమును నిషేధింపవలయుననియు, ప్రాథమికపాఠశాలలలో నూలువడుకుటను విధిగ నేర్పవలయుననియు, తమయపజ్యానమునందు జెప్పట, సమంజసమై యొప్పెను. మద్యపాననిషేధమునకును, నూలువడుకు ఏర్పాటులకును, సభాధ్యక్షులగు సర్ పాత్రో

ప్రభుత్వమువారే అడ్డుదగిలియుండుటచే, వీరు ఇతరులను నిందించి ప్రయోజనములేదు.

సభాధ్యక్షతవహించి, సర్ పాత్రోగారు తాము చేసిన ప్రసంగమునందు, జస్తిసుపక్షపు గొప్పతనమును జెప్పకొనిరి. కాంగ్రెసుపక్షమువారు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింపనందులకు, వారిని నిందించిరి. కాని, వారి ప్రయత్నముల కడ్డుదగులుటకు, జస్తిసు మంత్రులు గావించిన నిరోధమున కేమందురో తెలియదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వలాభమునకై అందోళన సలిపి రని వీరు తెలిపినవాక్యములు స్వపక్షమునకే బాగుగ అన్వయించును. జస్తిసుపక్షము సాంఘిక ద్వేషభావమును వ్యాపింపజేసి, అధికార వర్గమునకు చేయూత నొసగి, మంత్రిపదవులను స్థానికస్వపరిపాలన సంఘాధ్యక్షులపదవులను, ఇతర ఉద్యోగలాభములను సంపాదించియుండ, స్వరాజ్య పక్షమువారు తమకిచ్చెదమనిన మంత్రిపదవులనుగూడ విసర్జించిరి. ఇందునుబట్టి ఎవరు స్వార్థభావముజూపిరో, కనుగొనవచ్చును. తమబలము న్నమించిన పిమ్మటగూడ మంత్రిపదవులను సంపాదించుటకు, జస్తిసుపక్షము వారిటీవల పడిన శ్రమ నిట వివరింపబనిలేదు. అట్టితరి, కాంగ్రెసుపక్షమును సర్ పాత్రోగారు పోషన జేయుటవలన, నష్టము వారికేగాని ఇతరులకుగాదు. ఇంతియగాక జాతీయపాఠశాలలు అంతరించినందులకు వీరు కాంగ్రెసును నిందించిరి. కాని జాతీయ విద్యకు స్థానికసంఘములు ప్రోత్సాహ మొసగకుండ నిషేధించినవారు జస్తిసుమంత్రులుగారా? ఎన్ని సంకటములు వాటిల్లినను, జాతీయపాఠశాల లింకను పలుతావుల కొనసాగుచునేయున్నవి. గతచార్మితమెటులున్నను, ఇకముందయినను జస్తిసుపక్షమువారు ప్రజాశయప్రాతికూల్యమును, విడనాడి, అధికారులను సమర్థించుటమాని, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడుట వివేకము. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

శాసనసభల ఎన్నికలు: బ్రిటీషు పత్రికలు

ఈవార మందిన బ్రిటీషుపత్రికలు శాసనసభల ఎన్నికలగురించి చేసిన వ్యాఖ్యానమునందు, మిగుల ఆకాభంగము గనుపించును. స్వరాజ్యపక్షమువారు తిరిగి ప్రాముఖ్యము బడసెదరని, యీపత్రికలు కలసయిన తలచియుండవు. బెంగాలును గురించి, బ్రిటీషుపత్రికల కెప్పుడును భీతియే గలదు. కాని, హిందూమహమ్మదీయ కలహముల మూలమునను, రిస్సంసేపుపక్షమువారి ప్రచారమువలనను, ప్రత్యేక సాంఘికసభల ఆందోళనవలనను, స్వరాజ్యపక్ష మంతరించునని, బ్రిటీషు ప్రముఖులు నమ్మియుండిరి. కాని వీరియూహలు విఫలములయ్యెను. బెంగాలు ఫలితము తెలులున్నను, మద్రాసునందు అనుకూలఫలము గలుగదనిమాత్రము, వీరు యూహించియుండిరి. ఏలనన, సాంఘికద్వేష మీరాజభాని యందు పాడుకొనెననియు, అధికారవర్గమునకు జస్తిసుపక్షమువారు రెప్పుడును చేయూత నొసగుచుండురనియు, నిద్రమత్తుగల చెన్నరాజభాని త్వరలో మేల్కొనజాలదనియు, తమస్థానమున కిక్కడ చలనము గలుగదనియు, అధికారాభిమానులు భావించుచుండిరి. కాని, స్వరాజ్యపక్షమువారు చెన్నరాజభానిలో విశేషబలము సంపాదించుట, ఆంగ్లపత్రికల

శాశ్వర్యకారణ మయ్యెను. లండను టైముస్ పత్రిక తన ఆశ్చర్యము నీతిరున చెలుపుచున్నది.

“మద్రాసులో స్వరాజ్యపక్షమువారు నలువది నాల్గుసానములను వశపరచుకొని, మంత్రివర్గము నేర్పరుప నిరాకరించిరి. 1920 సంవత్సరమునుండియు అధికారపీఠముననుండి, సంకుచితమగు సాంఘిక దురభిమానమును వహించినటుల, నిరసింప బడిన జస్టిసు పక్షమువారు స్వతంత్రులతో చేతులగలిపి, మంత్రివర్గము నేర్పరచెదరు. వీరిసంఖ్యబల మత్యల్పము. కాని, దూరదృష్టి గలిగి, భావరహితులయిన మద్రాసు వోటరులు, తమ రాష్ట్రమునందు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును భగ్నము గావించుటకు జేసెడి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుదురని మాత్రము, ఎవరును తలచియుండలేదు. ఇంతియగాక, ఈరాష్ట్రము నందు, ద్వంద్వప్రభుత్వ మిదివరకు జయముగాంచి యుండెను.”

మద్రాసులో ద్వంద్వప్రభుత్వము జయము గాంచె నని కొందరు వ్యాపింపజేసిన అసత్యముల గాంచి, ఇంగ్లండునందు పలువురు మోసబోయి చెన్నరాజధాని పరిస్థితులలో నెట్టిమార్పు గలుగదని ఉద్విఖ్లారుచుండిరి. ఇప్పటికయినను, ఆంగ్లదేశ ప్రముఖులు సత్యమును గ్రహించి, వివేకముతో ప్రవర్తించుట మేలు. స్వతంత్రులతోగలసి జస్టిసు పక్షమువారు మంత్రివర్గము నేర్పరచెదరని, లండను టైముస్ ఊహించినయూహగూడ అసత్య మయ్యెను. నేపనపత్రికయు, మద్రాసు ఎన్నికలఫలము గూర్చి ఆశ్చర్యము గనుపఱచుచున్నది. నేపనలో డిమాండు, సఫలమయినగాని, ప్రజలు సంతృప్తిజెంద జాలరని, ఈ పత్రిక తంతర్వరలో గ్రహించిన సంత శ్రేయస్కరము. రాజోపు రాయల్ కమిషను గూర్చి వ్రాయుచు, అతివాదుల నెవరిని విచారణ సంఘమునందు సభ్యులుగ జేర్చగూడదని టైముస్ పత్రిక గోరుచున్నది. లేబరుపక్షమువారికిగాని, ప్రాంతవ జాతీయపక్షము వారికి గాని, రాయల్ కమిషను నందు ప్రవేశముండదని దీనిని బట్టి గ్రహింపవచ్చును. కన్నరైటివులతో నిండిన రాయల్ కమిషనువలన ప్రజలకు చేకూరెడి ఉపకార మత్యల్పము. అందుచే, ఏమాత్రము వెనుకంజ నేయక, కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును దేశము పట్టుదలతో నిర్వహించునెడల, పక్షమువారు ఆంగ్లదేశమునందు ప్రాబల్యము వహించినను, భారతీయుల న్యవరిచాలనపు కోర్కెను - సఫలము గావింపక తప్పదు.

కొన్నిలు కార్యక్రమము: గౌహతి కాంగ్రెసు సభ గౌహతి కాంగ్రెసుసభలో, వర్కింగు కమిటీ వారు గావించిన కొన్నిలు. కార్యక్రమ తీర్మానమును కొలదిమార్పులతో విషయనిర్ధారణసభవారంగీకరించి, ప్రజాభిప్రాయమును బలపరచినందుల కెంతయు సంతసించెదము. ఏలనన, ప్రస్తుతసంద్విగ్ధసమయమున, కాంగ్రెసు లొంగిపోవుచో, స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నము లంతరించును. బర్మో-పాండ్లు ప్రభువుగారు గోరినరీతిని, భారతీయులు ప్రవర్తించి, తామింతవరకు తప్పజేసితిమని యంగీకరించినటులగును. అట్టి యవాంతరము తొలగినది. బడ్జెటు నిరాకరణము ముఖ్యమని వెనుక ప్రసంగించిన మా

ళవ్యాగారు, తమ ప్రస్తుతదృక్పథమును కాంగ్రెసు నందు సమర్థింపజాలకబోయిరి. బెంగాలు నిర్బంధితులు విడుదలయగువరకు, తాము మంత్రిపదవుల నంగీకరింపజాలమని, మాళవ్యాగారు కొంతకాలము క్రిందట జేసినవాగ్దానమును సయితము ఇప్పుడు విడనాడిరి. సహకారము నలుపవలసిన యవసర మేమిగలిగెనో ఏరు సహేతుకముగ నిరూపింపలేకబోయిరి. సంవత్సరములలో వీరికి గనుపట్టినకొత్తనుగూడ మేదియో తెలియ దయ్యెను. కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము, నిరోధము ప్రధానస్థాన మాక్రమింపవలెను. మంత్రిపదవులను ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగములను నిరాకరింపవలయుననియు, సప్లయిలను నిరాకరింపవలయుననియు, ద్వంద్వప్రభుత్వమును బలపరచగూడదనియు, తీర్మానమునందలి ముఖ్యాంశ మగుటచే, కాన్పూరు తీర్మానమునే విషయనిర్ధారణసంఘము బలపరచనని చెప్పవచ్చును. స్వల్పపుమార్పులు జరిగినను, తీర్మానసారము నవి భంగపరచుటలేదు. గౌహతికాంగ్రెసు మహాసభ, విషయనిర్ధారణ సభ తీర్మానము నామోదించునని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు సభ రిస్పాంసీపుసహకారము నంగీకరించునని గంపెడశతో ఎదురుజూచుచున్నవారి ఆశలు అడియాసలగుట వింత గాదు. గౌహతికాంగ్రెసు సభాసంతరము, స్వరాజ్యసంపాదనకై దేశము ద్విగుణీకృత శక్తితో కృషిసలుపుగాక!

కాంగ్రెసుసభ్యులు: కద్దరుధారణము

కాంగ్రెసుసభ్యులలో సభ్యులు కద్దరును ధరింపవలయు నను విధిని కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునుండి తొలగింపవలయు నని రిస్పాంసీపు సహకారవాదులు గోరియుండ, ఈ సూచనను విషయనిర్ధారణసభవారంగీకరింపక కద్దరును ఎల్లపుడును ధరింపవలయునని నైహూగారు చెచ్చిన తీర్మానమును విషయనిర్ధారణ సభవారంగీకరించి, మహాపకారమొనర్చిరి. ప్రజాశక్తిని బలపరచుటకు, నిర్మాణకార్యక్రమాభివృద్ధిచాల ముఖ్యమని అంగీకరించెడి దినములలో, కాంగ్రెసు సభ్యులయినను కద్దరును విధిగ ధరింపనిచో, నితరు లెటుల ధరింప గల్గుదురు? బహిరంగసభలలో మాత్రము కద్దరును విధిగ ధరింపవలయు నని ఇదివరకు జేసిన నిర్ణయము, చాల అవమానకరమని, గాంధీమహాత్ముడు పలికెను. సభలలో మాత్రము కద్దరును ధరించి, ఇతర సమయములందు విదేశవస్త్రములను ధరించువారు కాంగ్రెసు పలుకుబడికి తీరని భంగము కలిగించుచున్నారు. కద్దరుధారణము విధి యగుచో, నూలు పడుకుటకు గూడ కాంగ్రెసు సభ్యులకు ప్రోత్సాహము గలుగును. నిర్మాణకార్యక్రమము నతిత్వరితముగ నిర్వహించుటకు ప్రోద్బల మేర్పడును.

రాజకీయనిర్బంధితులవిడుదల

రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదలగూర్చి యీ మారును తీర్మానము గావించబడెను. ప్రతిసంవత్సరము ఇట్టితీర్మానమును జదువుచున్నను, ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యపెట్టుటలేదు. ఇందువలన ప్రభుత్వముపట్ల అవిశ్వాసము పెచ్చుచున్నదిగాని, తగ్గుటలేదని గౌహతి కాంగ్రెసు కార్యక్రమము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఒకవంక, సహకారము

గోరుచు, వేరొకవంక నిర్బంధములను కొనసాగించునపుడు, బర్మో-పాండ్లు ప్రభువుగారు ప్రజలలో శాంతి గలుగునని ఎటులతలచిరో దురూహ్యము. నేప న ల డి మాండును ప్రతిపాదింపకుండ, నిట్టి నిర్బంధములను ప్రయోగింపనెంచినయెడల, అధికారుల యుద్దేశ్యము తప్పక విఫల మగును. నిర్బంధములు బలమగుకొలదియు, ప్రజలలో అసంతృప్తియుబలమగును. కాని, బర్మో-పాండ్లు ప్రభుత్వములకు సమాధానపద్ధతులు రూపింపకున్నవి. ప్రజాశయములను తృణీకరించుట పరిపాటియైనది. ఇట్టిదుస్థితి తొలగవలయుననిన, స్వరాజ్యము నెంతత్వరలో సంపాదించిన సంతలాభకరము తదర్థమై కాంగ్రెసుసభ యావచ్చుకొని వినియోగించుట ముఖ్యము.

శక్తిత్వాలాగారికి అనుజ్ఞ నిచ్చుట

బొంబాయి జనవరి 14-వ తేదీని రాగలరు

కలకత్తా, డిసెంబరు 26 :— షార్జరుకు ప్రత్యేక శాంతి వచ్చినది. దానినిబట్టి శక్తిత్వాలాగారికి అనుజ్ఞ సంగీరనియు జనవరి 14 తేదీని బొంబాయి చేరగలరనియు తెలియుచున్నది. (ప్రెస్సు)

పోస్టుబల్టోతుల సంఘము తపాలా గుమాస్తాల సంఘము

పై రెండు సంఘములను కలిపి ఒకటిగా చేయవలెననే సలహాను గూర్చి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ తపాలా బల్టోతుల సంఘ కార్యదర్శిగారు ఒక బహిరంగ లేఖను ప్రచురించి అఖిల భారత తపాలాద్యోగీయ సంఘమునకును-మద్రాసు సర్కిలు తపాలా అసోసియేషనుకును ఆలేఖయొక్క నకళ్లను పంపి యున్నారు.

ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో రెండు సంఘముల సమ్మేళనము కుదురదనియు-ఆవి ప్రత్యేకముగానే యుండవలెననియు ఆలేఖలో వ్రాసిరి. పోస్టు బల్టోతుల యెడల తపాలా గుమాస్తాలు గాని యుద్యోగీయులు గాని యాదరణాభిమానములతో మెలగుటలేదని సూచించుటకు అనేక యుదాహరణములను జూపించిరి. అట్టి యుదాహరణములలో రెండు ముఖ్యమైనవి గలవు.

సర్ బి. యన్. మిత్రగారికి పోస్టు బల్టోతుల సంఘమువారు ప్రత్యేక రాయబారము సంపుకొనియున్న సమయమున దీనిని అఖిలభారత తపాలాద్యోగీయసంఘమువారు పులకుగాని చిరి.

పోస్టు బల్టోతు సంఘమువారు తమ కొరకు ప్రయోజననిధి (యూయెల్ థెనిఫిట్ ఫండు) వారి పిందుకొనినప్పుడు అట్టి నిధిని పాపిందుకొనుటకు కోర్కె వున్నట్టి రిజిస్ట్రారుగారు తమ యధికార పూర్వక కారమును యివ్వగూడవని వద్రాసు సర్కిలు-అసోసియేషను వారు సలహాయిచ్చి పాచ్చించిరి.

మద్రాసు ప్రొవిన్సియల్ పోస్టు బల్టోతుల సంఘ సభ 7-వ సమావేశము

ఈనెల 30, 31 తేదీలలో సమావేశమగును ఎం. గట్టి చార్యగారధ్యక్షత వహింతురు.

మధుర డిసెంబరు 27:— కొందరు పూజారులకు గర్భగుడిలోనికి పోయి విగ్రహములకు పూజలయివేసి కొబ్బరి, నర్పించినవారికిని ఘర్షణ జరిగెను. పోలీసువారు శాంతి నెలకొల్పిరి. శ్రీ మినాక్షిదేవాలయము ఇట్టి అనమానమునకు పాల్పడునన భయముచే తాళమువేసెయించి 7/35 గంటలకు పోలీసుబందోబస్తు తెచ్చికొని తాళములు తీసిరి. అ. ప్రె.

బొంబాయి డిసెంబరు 27:— ప్రాంతనాయకగారి తమనివేదిక జనేపరిమిల్లలో పంతకములు చేయబడు వనిరి తెలిపిరి. అ. ప్రె.

కలకత్తా డిసెంబరు 27:— నిప్పుపెట్టెల పరిక్రామికులు సమావేశమై విదేశనిప్పుపెట్టెలపై పన్నునుంచి విదేశపరిశ్రమకు సరకులు దొరకు సదుపాయముల చేయుమని ప్రార్థించిరి. అ. ప్రె.

స్వామి శ్రద్ధానందుని ఘోరమరణము

వివిధపట్టణములలో అలజడి

కలకత్తా

కలకత్తా, డిసెంబరు 26:—కలకత్తా చుట్టుపట్ల గ్రామములలో బహిరంగసభలు జరిగి స్వామి శ్రద్ధానందుని హత్యను ఖండించుచు వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచు రేపు బాతాళము గావింపవలెనని తీర్మానములు గావించినట్లు తెలియుచున్నది. నేను బుర్రాబజారులో కొంత హఠాత్తు జరిగితి.

కలకత్తా ఖిలాఫతు కమిటీవారు సభకేసి హంతకుని ఖండించుచు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికిది ఆటంకము కాదు అని తెలుపుచు తీర్మానించిరి.

స్టేట్స్ మెన్ ప్రతిక యిట్లు తెలుపుచున్నది:—హత్యనుగూర్చి నాయకులు తమయభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు. ఢిల్లీ హత్యకు జవాబు వెంటనే ప్రభుత్వమువారినుండి రావలసియున్నది. హత్యనాయకులకు వేరేదూరాలే యుండనేయున్నది. మతవైషమ్యములను గొప్ప అసభ్యము వాటిల్లినది. కాని ప్రజలు కృతనిశ్చయములై యున్నచో దానినుండి మేలే రావచ్చును.

బొంబాయి

బొంబాయి చుట్టు ప్రక్క ప్రాంతములనుండి బహిరంగసభలు జరిగినట్లును ఆసభలలో ఢిల్లీ హంతకుని ఖండించుచు తీర్మానములు గావించబడినట్లును వార్తలు వచ్చినవి. ప్రజలందఱు హఠాత్తులను జరిపిరి. గిర్గాములో నున్న ఆర్యసమాజ దేవాలయమునుండి హిందువులు నల్ల జెండాలతో ఊరేగింపుగా బయలుదేరి తిలకు మహాశయని సమాధి కేసిన చాపాచీ వర్షకు భజనలతోను స్వామి శ్రద్ధానందకీ జయఅను కేకలతోను నడిచిరి. స్త్రీలు గూడ ఊరేగింపుతో చాలమంది వెళ్లి స్వామి శ్రద్ధానందుని శాంతి కలుగుగాకయని ప్రార్థనలు చేసి విడుదల సముద్రములో స్నానము చేసి యిండ్లుకుభోయిరి.

కాశీ

శ్రద్ధానందస్వామి మంచములో నుండగానే మహమ్మదీయు డెన్వోడ్ రిహల్దర్లతో కాల్చి చంపెననవార్త కాశీ పట్టణమున అగ్ని జ్వాలలవలె వ్యాపించినచెందులలో అన్ని మతములవారును పురమండలమున సమావేశమైరి. తీవ్రమైన ఖండనలు జరిగెను. సాఫల్యమును మానివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఏలూరు

ఏలూరు, డిసెం. 26:—శ్రద్ధానందుని హత్యవార్త విని చుట్టూ ఏలూరునందు సాఫల్యమును మానివేయబడెను. 3 సాయంకాలమున మహమ్మదీయులతో గూడ పలువురు యుద్ధతో గూడిన బహిరంగసభ జరిగెను. కాంకాండులో 10 నకిలు నంగల వంకట నారాయణగారు అధ్యక్షత వహించి, స్థానిక మహమ్మదీయ నాయకులను మునిసిపలులను ఆరు మహమ్మదుల వైఖలాచిగారు అట్టి వివాదకర యుద్ధములలో అతిహింసయు స్వామి హత్య కేయబడుటకు గురైనందు మహమ్మదీయ పౌరుల దుఃఖమును నిరసనగా గుర్తించుచు నొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. కలకత్తా నగర బేరేట్ కేంకట్రాయయ్య, హుక్మింహమిర్జాద్ కి బాధాపండితా రామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచున్నారు. తీర్మాన మేకగ్రహముగా సంగీకరింపబడెను. బుట్టపర్తి ప్రసాదానిని పురమండలమునకు బహుశరంప నని ముఖ్యము తీర్మానము గావించబడెను. చందాలు పంపింపబడుటకు ఉపసంహమ నియమింపబడెను. అప్పటి నే ందగూవాయలపైగా చందాలు వేయబడెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మదరాసు

మదరాసు ఆర్య సమాజ సభ్యులు సభకేసి తమ దుఃఖమును తెలుపుచు హత్యకు నెనుక నేడైన పట్టణమున వాదాని య్యురంపవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానించిరి. మదరాసు రాజధాని మస్లింలందఱు హత్యను ఖండించుచు స్వామివారి శిష్యులయెవలను కుటుంబముందు సానుభూతిని సేపరచుచు తీర్మానములు గావించిరి. శాస్త్రురు బ్రహ్మం సాహెబు యం. యల్. సి గారు హత్యను నిరసించుచు దానితో నెవ్వరికీ నేవిధమైన సంబంధమును లేదనియు నిందువలన హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి చెడగూడదనియు తెలుపుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బెంగళూరు

బెంగళూరు, డిసెం. 27:—మైసూరులో పూర్వము దివానుగానుండిన హుంజాము స్నేహగూర్ధ్యక్షతవహించగా నొక బహిరంగసభయందు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని చెడగొట్టవలెనని యొక్కోతుంబురలీ హత్యగావించి యుందురని రజాలీ గారు చెప్పిరి. వారు కొర్రానునుండి కొన్ని వాక్యములను చదివి వినిపించి హంతకుడు నిజమైన మహమ్మదీయుడు కాదని చెప్పెను.

సర్ పుట్టన్న చెట్టిగారు తదితర నాయకులను హిందువులు కాంతమును విడనాడి కనీదీర్చుకొనుటకు ప్రయత్నింపరాదని చెప్పిరి. ఓదార్పు తీర్మానము గావించబడెను.

యాకూబు హుస్సేన్ గారు

కొచ్చిన్, డిసెం 26:—స్వామి శ్రద్ధానందుని మరణము భారతజాతికి గలిగిన తీరనినష్టము. హంతకుడు తన నేరమునకు తానే బాధ్యుడనని చెప్పుటవలన నాహమ్మదీయుడు కుదుటబడెను. కాని అట్టివాడొకడు మానవునినుం దున్నాడనుటకు నాకు నిగ్గుచున్నది. ఈ కాలములో కాఫరును జంపినందుల కెవ్వరు స్వగ్ధమునకు పాజాలరు? తన ఆస్తిను అర్పించిన కీర్తి స్వామికి దక్కును. హంతకు నందరును ఖండింపవలసినదే.

ఢిల్లీనభ-లజపతిరాయిగారి

యువన్యాసము

20,000 జనులు వచ్చుట

ఢిల్లీ, డిసెం 26:—స్వామి శ్రద్ధానందుని మరణము పకు విచారమును దెలుపుటకై ఢిల్లీ పౌరులు నేడు మ్యునిసిపలగాడ్డునలో పెద్దసభ కేసెరి. 20,000 పైగా జనులు వచ్చిరి. వచ్చిన నాయకులలో లాలా లజపతిరాయి జయకరు దీన దయారు రామదేవ్ (గురుకులప్రిన్సిపాలు) రాయబాదా హంస రాజు బెర్హామువాలాగార్లు పంజాబునుండివచ్చిన ఆర్యసమాజ ప్రముఖులును ముఖ్యులు.

సనాతననాయకులు పండిర దీనదయారుగారు తనమతముకొరకు ప్రామాను నర్పించినట్టి స్వామిమరణమునకై దుఃఖింపవలసి అందరికీటిభాగ్యము చిక్కదనియు అందరును ఏకమై మరొక ప్రాత్యాహుతో పనిచేయవలెననియు యువకులందరును శుద్ధిసంఘటనోద్యమములను మరింత తీవ్రముగా నడుపుచు స్వామిని చంపినట్టి హంతకుడు ఉద్యమమును చంపలేదని నిరూపింప వలెననియు చెప్పిరి.

లాలా లజపతిరాయిగారు లేచుటతోడనే సభ్యులకరతా శబ్దములు మిన్ను ముట్టెను. ఉద్యమము నశింప లేదని మీరు నిరూపింపవలెను. స్వామిని దహనమొనర్చి అసులను యమునలో కలిపినంత మాత్రమున శుద్ధిసంఘటనోద్యమములు నశించినవని మీరు తలంపరాదు. స్వామిరక్తములన శుద్ధిసంఘటనోద్యమముల వేరులు దాగుగా నాలుకొని అది యొక పెద్దవృక్షమై దాని యొక్క కొమ్ములు ప్రపంచ మంతటను వ్యాపించునని తలంచెదను. సాంఘిక మత చైతన్యములవలన ఈ ఘోరము కలిగినదని కొందరు తలంచుచున్నారు. అట్లుతలంచుట శ్రద్ధానందుని అగౌరవపరచినట్లని నామొకు నేను తలంచుచున్నాను. రాజకీయవైషమ్యవక్షమలను నాతో సమానమైన హిందువు డెవ్వడును ఖండింపకపోడు. స్వామియను, హిందూసభయు దానిని తీవ్రముగా ఖండించి యున్నారు. పక్షవైషమ్యముల కిప్పుట తావు లేదని నేనెరుంగుదును. స్వామియొక్క శుద్ధియోద్యమము మహమ్మదీయులకు గిట్టదు. కావుననే యింకపని సంభవించెనని అందరును అంగీకరింతురు. అనుదినము క్రైస్తవ మహమ్మదీయ మిషనరీలు చేయుచున్న పనినే స్వామి శ్రద్ధానందుడు చేసెను. అందరికినలెనే ఆయనపను సమానమైనహక్కు గలదు. వారిని హత్యచేసినంత మాత్రమున నుద్యమము చావదు. మతమును చేరుతో నొక రహస్యనిధిని హంతకుడు చంపెను. అందువలన తాననుకున్నచోటి హంతకుడు పాజాలడు. మహమ్మదీయ నాయకులందరును నీకార్యమును ఖండించుచున్నారు. శుద్ధిసంఘటనోద్యమము బ్రహ్మశక్తిత్వములన మరింత బలపడినవని హంతకుడు తెలిసికొనవలెను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిలో నేనెవ్వరికిని తీసిపోను. సాంఘిక దురభిమానమును ఖండించుటలోను నేనెవ్వరికిని తీసిపోను. కాని, క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులు ఇతరులును తమమతములలో చేర్చుకొనుచున్నప్పుడు హిందువుల కట్టిహక్కు లేదని చెప్పినచో నే సంగీకరింపజాలను.

హత్యకు చెనుక వేరేపట్టణమున్నదని కొందరునున్నారు. కేసు విచారణలోనున్నది. కావున నావిషయమై నేనెమియు చెప్పదలంచుకొనలేదు. హిందువుల నిష్ఠాదు కాంతముగా నుండవలసినదనికొరియున్నాను. వారునిజముగనట్లేయున్నారు. వారికి నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. కాని దీనినిజాచి మెచ్చుకొని సంపూర్ణమైన విచారణచేసి హత్యయొక్క పుట్టుపూర్వోత్తరములను బయటికిదియు బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై నున్నది. అని లజపతిరాయిగారు నుడిచిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

గోదావరిజిల్లా అంజుమాన్ ఇస్లామియా ఢిల్లీలో స్వామి శ్రద్ధానందగారిని అబ్దుల్ రషీదు చంపెనన వార్త మహమ్మదీయులందరకు చాల విచారమును కలిగించినది. అబ్దుల్ రషీదు సభ్యశ్రుత్వమువలన నిట్టి క్రూరకాన్యము గావించినాడేగాని ఈవధ ఇస్లాముమతమునకుగాని మహమ్మదీయులకుగాని సంబంధించినదికాదు. క్రూరులు ప్రతికాతిలోను ప్రతికాలములోను కలరనుట కిదే దృష్టాంతము. శ్రద్ధానందస్వామిని ఢిల్లీ మహమ్మదీయులు కొండొకకాలమున అశంకగా (పంజాబు వధలకాలములో 1919 సం॥నల్లో) జామ్నాచికి దులోనికి పిలిచి గొంపించిన సంగతి భారతీయులు మరువవలెను. అబ్దుల్ రషీదు కావించిన ఘోరహత్యకు వానిని మేముందక్షముగ్నింపుచు శ్రద్ధానందస్వామి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాకయని అంజుమాను సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఈతీర్మానము అందరివలన ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది. పితాపురం ఉమర్ అలీషా

శ్రీ శారదానికేతనము-గుంటూరు శ్రీ శ్రద్ధానందుని మరణము శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారు ఆకారణముగ నొక క్రూరునితో మరణము నొందినందులకుగాను శ్రీ శారదానికేతన విద్యాలయము మూయబడి యందు బహిరంగసభ గావింపబడినది. సభారంభమున నెల్లరు శ్రీ స్వామివారి యాత్మశాంతికై ప్రాగనలు జరిపిరి. తరువాత నుపాధ్యాయులు శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారి జీవితమును గురించియు వారు చేసిన మహాకార్యములను గురించియు విపులముగ నుపన్యసించిరి. తుదకు “శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామివారిని ప్రార్థించు నొక మహమ్మదీయుడు సంఘ ప్రార్థనలముచే కాల్చి చంపినందులకు పూర్తియగు మాయసమ్మతిని తెలుపుచు, శ్రీ స్వామివారియాత్మకు శాంతి చేహర్చుటకును వారు మొదలిడిన శుద్ధి సంస్కార ప్రచార మికమిదట నూరు మడుంగు లధికమగునట్లు చేయుటకును భగవంతుని ప్రార్థింపుచున్నాము” అను తీర్మానము గావించబడెను. అంతట సభ ముగింపబడెను.

టి. వి. నరసింహాచార్యులు, ఉపాధ్యాయుడు.

శ్రద్ధానందస్వామిమరణము, జమ్మలమడుగు 24-12-1926 తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు వెల్లాల రామకృష్ణ శాస్త్రుగారి గృహములో జమ్మలమడుగు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు శ్రీయంత కలవటాల జయ రామారావుగారి అధ్యక్షతకైంద అబ్దుల్ రషీద్ అనుమహమ్మదీయహంతకునిచే కాల్చిచంపబడిన శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారి ఆత్మకు శాంతినో సగు నటుల పరాత్పరుని వేడుటకై సమావేశమైరి. శ్రీయంత పి. శ్రీనివాసశేఖర శ్రీస్వామివారు ఆస్పృశ్యతా నివారణకును, హిందూ మతోద్ధరణమునకును యావచ్చుకొని భారబోసెననియు, అట్టి స్వార్థరహిత సన్యాసిని, దేశసేవాపరాయణుని విరాగ్రసేదరుని భారతమాత గోలపోవుటవలన దేశమునకు గలిగిననష్టము అపారమనియు దెలిపి శ్రీస్వామివారి జీవచరిత్రను విపులముగా చర్చించిరి. ఆవల శ్రీయంత వెల్లాల సుబ్రహ్మణ్యముగారు శ్రీస్వామివారి హత్యనుగూర్చి వ్రాసిన “అంధ్రపత్రికా” ప్రధాన సంపాదకీయవ్యాసమును ఆంగ్ల “స్వరాజ్య” పత్రికా సంపాదకీయవ్యాసమును చదివెరి.

ఆవల సభ్యులెల్లరును లేచి “ఏకమత్యము లేక మతసాంఘిక రాజకీయపక్షములతో క్లిష్టపరిస్థితులయందున్న భారత భూమిలో శ్రీస్వామివారి హత్యవలన ఎట్టిసంక్షోభ ముదయింపకుండులాగునను, దేశీయులు శాంతమును విడనాడక శ్రీస్వామివారు ప్రారంభించి తమ సర్వస్వమును, తుదకు ప్రాణమునుగూడ అర్పించిన ఉద్యమమును కొనసాగించుటకును, శ్రీస్వామివాతి ఆత్మకు శాంతి గలుగులాగునను శ్రీపరమేశ్వరు డనుగ్రహింపగాక! అని రెల్లరును పరాత్పరుని ప్రార్థించిరి. అధ్యక్షునకు పంచనము లర్పింపబడినపిమ్మట సభ చాలింపబడెను.

“అంధ్రపత్రికా” విలేఖరి

రాజమండ్రిలో నభ

స్వామి శ్రద్ధానందుని ఘోరమరణవార్త విని రాజమండ్రి పురవాసులు విశేషముగా విచారపడిరి. 25 వ తేదీ నాడు గోక్షే గ్రంథాలయము గోదావరి హిందూ సమాజము మూయబడినది. 26 వ తేదీని గౌరవి గ్రంథాలయము పురమం దిరము మూయబడినది. నిన్న 26 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు హిందూసమాజము హాలులో బహిరంగసభ జరిగెను. స్వామి శ్రద్ధానందుని పంతులు గారు ప్రధానముగా పాల్గొనిరి. ముగిసిన తర్వాత శ్రీ కందుల వీరరావు స్వామిగారును భవిష్యత్తు పర్యవేక్షకులుగారును చింతమర్తి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారును కుసుమ భర్తగారును ఎర్రమిల్లి జగ్గన్న శాస్త్రిగారును సుబ్రహ్మణ్యంగారును ఉపన్యసించిరి. శ్రద్ధానందుని వ్యవస్థ గల్గిన విషయమును కోపమును అసహ్యమును తెలియజేయుచు ఆచార్య ఇంద్రగారికిని ఆర్యసమాజములకును సానుభూతి తెలుపుచు నొకతీర్మానమును శ్రద్ధానందుడు తలపెట్టి దీక్షతో సాగించుచున్న పనిని నిర్విఘ్నముగా కొనసాగింపు డని హిందువుల ప్రార్థనాహిందచు నొకతీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినది. నేడు వీరేశలింగోన్నత పాఠశాల మూయబడినది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

అమృతలూరు

౨౬-౧౨-౨౬ శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామిలవారి ఘోరమరణవార్త నిన్న సాయంత్రం ౨ గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగారి కుమారులకు తెలిసినది. నేడు మామ్రాసునుండి పాఠశాలలను దుకాణములను గ్రంథాలయమును మూసివేయబడినవి. విద్యార్థులు రామస్వరూప స్వామి గ్రామమంతయు తిరిగి గ్రామవాసు లందరకు ఈ దుఃఖవార్త తెలుపబడింది. ఉదయము ౯ గంటలకు బహిరంగసభ జరుపబడి అందు శ్రీ స్వామిలవారి ఆత్మకు శాంతి చేశామి వారి సత్సంకల్పమును ఈడేర్చు గాక అని భగవంతుని ప్రార్థించిరి.

పురవాసి,

వేటపాలెం

శ్రద్ధానందుని మరణము

అఖిల భారతదేశీయ నాయకులును, హిందు మహాసభా స్థాపకులును, ఆర్యమతోద్ధారకులును, అస్పృశ్యుల కాపక్షాంధ్రభటునగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామిలవారి బలవంతంగా వార్త యీ గ్రామమునుండి పారిపోయిరి. కీర్తి శేఖరులు శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామిలవారి ఘోరనిర్వాణసృరణసభను శ్రీవేటపాలెము సారస్వత నికేతన యాజమాన్యమున కుబ్రాయ మూలమునందు శనివారము (25-12-26) సాయంత్రము జరిపిరి. పాదులనేకులు పాల్గొనిరి. శ్రీ స్వామిలవారి పవిత్రోద్భవమును గురించియు, వారిపావనచరిత్రమును గురించియు, వారు దివంగతు లగుటవలన మార్చిదేశమునకు, స్వమతమునకు, మానవకోటికిగలిగినవత్తమును గురించియు పలువురు పరస్పరసించినపిదప నీక్రిందితీర్మానము గావించబడినది.

“కీర్తి శేఖరులయిన శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రద్ధానందుని బలవంతమరణమున కీవేటపాలెము పురజనులు తమనంతాపమును వెల్లబెట్టుచు శ్రీ స్వామిలవారి ఆత్మకు సర్వదయాపరుడగు సర్వేశ్వరుడు శాంతి ప్రసాదించుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.”

డా. వెం. శ్రేష్ఠి

ప్రతిపాతకాధ్యక్షుడు

నరసన్నపేట

23-12-21 తేదీని నరసన్నపేట మధ్యమ పాఠశాల వార్షికోత్సవము మ-రా-రా-శ్రీ, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు డెలిగేటుగారు అప్పికట్ల మూలనారాయణ మూర్తిగారి యధ్యక్షతక్రింద జయప్రథమగా జరిగినది.

24-12-26 తేదీని నరసన్నపేట రేణిస్కూల్ డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరుగారు, మ-రా-రా-శ్రీ తెంపల్లి మూలనారాయణమూర్తి పంతులుగారికి పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా వెనుగొండ రేంజికి బదిలీకాబడినందున వారి గౌరవార్థము సోమల్ కల్లుపనం దల్పాచారపు వింకొనంగంబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రద్ధానందజీ, దేహత్యాగి

మహాత్ముని యంగుణిండియా వ్యాసము

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛ)

పాండవ నగరము, కాంగ్రెసు కాంపు. డిశం 25:—“శ్రద్ధానందజీ దేహత్యాగి అనుకీర్తి” గాంధీమహాత్ముడు అంగుణిండియా పత్రిక కొకవ్యాసమును వ్రాసి దానిని ముందుగా ఆ సోసియేటెడు ప్రెస్సువారి కిచ్చెను. ఆవ్యాసమును మహాత్ముడిట్లు వ్రాసెను:—

అనుకొన్నంత జరిగినది. నుమా రిప్పటికి ఆరునెలలక్రిందట సభ్యుల సత్కారము శ్రద్ధానందస్వామి ఒక దినము నాతోగడపినపుడు “నీ ప్రాణములే నీదము నుమా” యని చెబరించుచు తన కనేకజాబులు వచ్చుచున్నట్లు స్వామిజీ నాతో చెప్పెను. తనతలకొరకు అపేక్షింపబడిన సంఘసంస్కర్తయె చ్చటగలడు? కావున ఆయన కట్టిజాబులవచ్చుటలో శాశ్వత్య మేమియులేదు. ఆయనను హత్యకేయలులోగూడ ఆశ్చర్యమేమియులేదు. స్వామిజీ సంఘసంస్కర్త. ఆతడు క్రియాపరుడేగాని మాటకారికాదు. ఆయనవిశ్వాసమును తీవ్రము గలదు. అందుకొరకే ఆయన తనప్రాణముల నర్పించెను. ఆయనలో దైర్యసాహసములు మూర్తిభవించి యున్నవి. అపాయమెదుగొన్నప్పుడు డాయన ఎప్పుడును భయపడి పారిపోలేదు. అట్లుగాన మహావీరుడు యుద్ధమునందు చావనిచ్చగించునుగాని మంచము మీదకాదు గదా.

శ్రద్ధానందజీకి ఒక నెలదినములక్రిందట పెద్దజబ్బు చేసెను. డాక్టర్లు ఆస్పత్రిగారు దైద్యులుగా నుండి మిగుల శ్రద్ధతో తాను చేయగలిగిన దంతయు చేయుచుండెను. ఈ నెలమొకటిలో ఆయనకేరీరాకోగ్యమెట్లున్నదని విచారించుచు నేను బంపిన తంకికి కొంచెము నెమ్మదిగానే యున్నదనియు నా ప్రేమను స్వామిజీ కొరుచున్నాడనియు నింద్రాగారు జవాబిచ్చిరి. నేనంతకుముందే శాస్త్రార్థనను నాప్రేమను బంపియుంటిని. భగవాన్దాయనకు దేహత్యాగికి తగినమరణము నీయదలంచెను. అందువలన ఆతడింకను మంచములో నుండగనే ఒకమహామృదీయహంతకుడు మతమునుగూర్చి చర్చింపవలెనని స్వామిసన్నిధికివచ్చుటయు స్వామివారు వానినిరానిచ్చుటయు మంచిని క్షణమింతో, స్వామికి విశ్వాసపాత్రుడగు ధరంసింగు ఆలకుబంపబడుటయు, అదియేసమయముగా గైకొని హంతకుడు, స్వామిజీని చంపివేయుటయు-ఇన్ని సంభవించినవి.

అట్టిమరణముచేత ధన్యుడయ్యెను

స్వామిజీ ప్రాణమువిడువనన్న సమయమున నేమిచెప్పెనో మనకు తెలియదు. కాని నేనాయనగిరియున్నట్లయిన ఆయన యెప్పుడు నుతప్పు చేసియుండకపోయినను ఆయన తనతప్పులన్నియు తమింపుమని భగవంతుని ప్రార్థించియుండునని నేను తలంచెదను. గీతలో చెప్పబడిన ప్రకారము అట్టిమరణముపొందినవాడే ధన్యుడు. మరణమును బొందినవాడే ధన్యుడు. అందులో తాను నమ్మినసత్యముకొరకు ప్రాణములర్పించినవాడు మరింత ధన్యుడు. మరణమునగా జయ్యముకాదు. అట్టిన్నేహితుడు జరియొకడుండడు. అతడు మనలను బాధలనుండి విముక్తులను జేయును. మన కిష్టమున్నను లేకున్నను ఆతడు మనకు సహాయముచేయే తీరును. ఆతడు మన కెప్పుడును నూతనవాతాళములను నూతనాశలను గల్పించుచుండును. నిద్రవలెనే ఆతడు మనకు సుఖములనిచ్చువాడు. అయినను ఒకన్నేహితుడివలె కమును విడిచి పోయినాడనగానే మనము దుఃఖింపక మానము ఆచనిపోయినది తాను నమ్మిన సత్యముకొరకు ప్రాణముర్పించిన దేహత్యాగియైనచో నీయాచార వసులులోనికి రాదు. కావున నేను స్వామిజీకి మరణమునకై దుఃఖింపజాలను.

ఆయననుగూర్చి మన మనూయపడవలసియున్నది. ఏలనన శ్రద్ధానందజీ మృతిజెందితొలు బ్రతికియేయున్నాడు. మనమధ్య నతడు ఆజానుబాహుడై తనగంభీరకారముతో తిరిగినప్పటికంటె స్వామిజీ యిప్పుడు సజీవియేయున్నాడు. ఆతడు జన్మించిన కుటుంబమును అతనిజాతినిగూడ ఇందును గూర్చి అభినందింపవలసియున్నది. వీరుడుగా బ్రతికి స్వామిజీ వీరుడుగానే చనిపోయెను.

జాలుకు ఆవలివైపు

కాని డాలుకు మరియొక వైపు గలదు. మహామృదీయులకు నేనున్నేహితుడనని భావించెదను. వారు నాకు రక్షనంబంధమైన సోదరులు. వారి తప్పులు నాతప్పులు. వారి సుఖదుఃఖములలో నాకు పాలు గలదు. ఒక మహామృదీయుడేమైన తప్పు చేసినట్లయిన నాకది హిందువుడు చేసినంత కష్టముగానే యుండును. ఈదుర్భాగము మహామృదీయ పేరుగలవానిచే నడుపబడినది. మహామృదీయులకున్నేహితుడు కావున నేని విషయమునుగూర్చివిగులుదుఃఖపడుచున్నాను. కావున నాకు స్వామిజీకి దొరకిన మరణముగూర్చి పొంద

వలసిన అనందము దురభిప్రాయములోనున్న ఒక సోదరుడే ఆ మరణమునకు కారణమైనాడుగదా యను దుఃఖము వలన తగ్గి పోవుచున్నది. కావున దేహత్యాగము జరుగవలెనని యెప్పుడును కోరరాదు. అది కోరకుండ వచ్చినపుడే దానియానందమునభవింపవలసియున్నది. మనలో అట్లులైనవారిలోపములనుగూడ మనము పెద్ద చేయరాదు. కాని నిజమేమనగా అదిమహాఘోరమైన నేరమైనగాని దానిని మనముగర్హింపము. దానినిబాగుగా నిందించినగాని అది చావదు.

జాతీయ ప్రాముఖ్యము

ఈ విషయాంశము భారతి జాతి కంఠటికిని మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమైన విషయము. మన భారత జాతిని పీల్చి పిప్పి చేయుచున్న సాంఘిక వికాచమునది నిరూపించుచున్నది. హిందువులను మహామృదీయులనుగూడ అవకాశము లేదుగొల్పుచున్నది. హిందువులు కోపోద్రేకులై హిందూమతము నవమానపరచి రానున్నమైరిని మరికొంతకాలమువరకు నిలిపివేయవచ్చును. పదేని ఆత్మ నిగ్రహము నవలంబించి హిందువులు ఈ పని వత్తుల సందేశమునకును మూర్తి భవించి తమపరాసంపత్తికినవారమనినిరూపించుకొనవచ్చునుఒకడుజేసినతప్పిదమునకుమనము మహామృదీయసంఘము నంతటిని నిందింపరాదు. తిరిగికనీదీర్చుకొనవలెనని మనము ప్రయత్నింపరాదు. మహామృదీయుడు హిందువునకు జేసినద్రోహమని యెంచక ఏమియుచేయని సోదరుడొకడు పిరునిజేసిన ద్రోహముగా నెంచనగును. మహామృదీయులకు చాలాకష్టమైన కోజాలు వచ్చినవి.

కొర్రాను, కత్తి

తుపాకిని కత్తినివారు ధారాళముగా నుపయోగించెదరు. ఇస్లామునకు కత్తిచిహ్నముగాదు. కాని కత్తిచేతనే యింకనుయేలబడుచున్న ప్రజలలో యిస్లాముమతము పుట్టినది. ఏనుక్రైస్తవం దేశమును స్వీకరించుటకువారు సంసిద్ధముగా లేకుండుటచే క్రైస్తవ నిరుపయోగ మయ్యెను. అక్రైస్తవ క్రైస్తవుల సందేహగూడ నిష్ఫలమయ్యెను. మహామృదీయులలో కత్తియింకను విగా కనబడుచున్నది. ఇస్లాముమతము శాంతియుతమే యైచో దానిని పంపించుచు వలెనున్నది. మహామృదీయులు రహాముగా దీని నామోదించిన యెడల అపాయము రాగలదు. మన సమస్య ప్రపంచ సమస్యకావున మహామృదీయులకును ప్రత్యేక పనులకును గూడ నిది అపాయము లేగలదు. భగవంతుని మీడచమ్యకమున్నవాడు కత్తిని నమ్ముట పరస్పర విరుద్ధము. మహామృదీయు లందరునుకలసి యిదుకృత్యము బాహుళ్యముగా ఖండింపవలెను.

మనమే బాధ్యులము

నేను అబ్దులరషీదుకొరకు వాడింపగోరుచున్నాను. వాడెవడో నాకు తెలియదు. వాడెందువల్ల ఆపనిజేసినది నాకక్కరలేదు. మనదేశపు. న్యాయపేపరువాడు తెగులును తనవెంటనే గొనిపోయేవాడైనాడు. అబద్ధములను బాగుబాగుపట్టిచి అతడిజాడ్యమును వ్యాపింపజేయ గలడు. తనకువచ్చిన తిట్లన్నింటి నుపయోగించి సులభముగా నమ్మునట్టి పాతకుల మనములకెక్కించును. నాయకులు తమయొప వ్యాస ప్రవాహములకుగాని వ్రాతలకుగాని బాధునెరుంగరు. రహస్యప్రచారములెంత జేయవలెనో అంతయు జేసినవి కావున ఆబ్దుల్ రషీదుకు జ్వరతాప మెక్కించినందులకు చదువు వన్నవారమును మనమే బాధ్యులము.

ఉభయపక్షములవారికిని నేరమును పంచుట అనవసరము. ఉభయపక్షములవారిని నిందింపవలసియున్నప్పుడు ఎవరి రెంత తప్పు తూచి యెప్పుడు చెప్పగలడు. అబద్ధములు చెప్పగోరం తెలు కొండంతలు జేయుట ఆత్మరక్షణలో నొకభాగముకాదు. అంత యాశకు బోకూడదు. కాని మన నేరములను తనరక్షణతో కడిగితేసి మన హృదయములను నిర్మలమొనర్చి మానవకుటుంబములో రెండు పెద్దపక్షములకు మనమైరిని గట్టిచేయుటకు స్వామిజీ చాలినంత గొప్పవాడు.

స్వామిజీ జీవితచరిత్రనుగూర్చి యంగు యిండియాలో వ్రాసెదను.

(నల్ల) (మొ॥ కా॥ గాంధీ.)

మద్రాసు యువజన మహాసభ

చిత్రకళాపరిశ్రమ ప్రదర్శనము

ఈ చిత్రకళలను ప్రార్థనాహింద దేశమందభివృద్ధి నొందించుటకు చిత్రకళ లివ్వ డెట్టిసిరిలో నున్నచో తెలిసికొనుటకునే చేరిపనులు వగైరా చిత్రకళావస్తుప్రదర్శనము జనవరి 12, 13, 14 తేదీలయందు మద్రాసులో గోక్షేహాలునందు పైసభవారి రెండవ సమావేశ సందర్భమున జరుపబడును. సదర ప్రదర్శనమును నేలం నివాసులకు శ్రీయుత స. రాజగోపాలాచారిగారు తెరచెదరు. కనుక అనేకుల ప్రదర్శనములకు దోడ్పడి ఆయా చిత్రవస్తువులను ప్రదర్శనమున కంపుటకు ప్రార్థింతులు. ప్రశస్తవస్తువులకు బహుమతులవ్వబడును. ప్రదర్శనములకు వస్తువుల సంఖ్యచో జనవరి 10 తేదీవరకు దరఖాస్తు చేయవచ్చును.

నానత్యాన్వేషణము

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

మూడవ భాగము

రెండవ ప్రకరణము

తుపాను

డిసెంబరు 15 వ తేదిన రెండు నావలు దర్భాను రేవు చేరెను. వైద్యపరీక్ష జరిగిన పిమ్మటగాని నా ప్రయాణికులు దక్షిణాఫ్రికా ప్రవేశంప కూడవను నిర్బంధము గలదు. అంటు వ్యాధిచే పీడింపబడు ప్రయాణికుడైన నావయందున్న నావయందు వారందరూ నావలోనే కొంతకాలముండవలయునను నిర్బంధము గలదు. బొంబాయిలో ఘోర జ్వరము అధికముగ నుండుటచే మేము ల్వరితముగనే బొంబాయినుండి బయలుదేరితిమి. ప్రతి నావయు డార్భాను రేవు చేరగానే ఒకపచ్చని చిత్రమును పడవపై నుంచవలెను. వైద్యుడు పరీక్షచేసి నావయందుండువారి కెవరికిని అంటు జ్వరములేదని సర్టిఫికేటు ఇచ్చిన పిమ్మటనే ఆవతాకమును తీయవచ్చును. ఈవతాకము తీసినపిమ్మటనే నగరమునందుండువారు నావలోనికి వచ్చి తమ స్నేహితులను బంధువులను చూడవచ్చును.

ఈపద్ధతి ననుసరించి పచ్చని చిత్రము నావపై నుంచబడిన బొంబాయిలో ఘోర యుండుటచే దాక్టరుకు 40 వేల రూపాయలు ప్రయాణికులందరూ నావయందే యుండిన వైద్యపరీక్ష జరుగవలయునని దాక్టరు నిర్ణయించెను. బొంబాయినుండి దర్భానుకు వచ్చుటకు 18 దినములు పట్టెను. ను 5 దినములు నావ రేవునందే యుండవలయుననియు ట్టు వైద్యపరీక్ష జరుగవలయుననియు దాక్టరు నిర్ణయించె కేవలము ఆరోగ్య సూత్రముల ననుసరించియే ఈనిర్బంధము ఏర్పడినది చెప్పటకు వీలులేదు. ఇతర కారణములు కూడా కొన్నియుండెను.

నేను నామిత్రులు దక్షిణాఫ్రికాకు రాకూడదని దర్భాను నుండి తెల్లవారు గొప్ప ఆందోళనము జరుపుచుండిరి. ఈ విషయముల నన్నిటిని దాదా అబ్దుల్లా కంపెనీవారు ప్రతిదినము తెలుపుచుండిరి. ప్రతిదినము తెల్లవారు గొప్ప సభలు జరుపుచుండిరి. దాదా అబ్దుల్లా కంపెనీవారిని బెదిరించుచుండిరి. ఒక్కొక్కపర్యాయము వారికి ఆశమాపుచుండిరి. నేను అబ్దుల్లాకంపెనీకి ఆదర్శముగా కంపెనీ మానేజరుగ నుండెను. ఏవిధముననైనను పడవయందుండువారు త్వరలో నగరమునకు రావలయునని వారు పట్టుపట్టిరి. అన్యప్రసంగమున అప్పుడు ముజాబాలా నాజరుగారు దర్భానునందుండిరి. వారు నేర్పుతో ను ధైర్యముగను భారతసంఘమునకు నాయకులై కార్యముల జరుపుచుండిరి. కంపెనీ వకిలు లాంటివగువారు ఎట్టిభయము న్యాయవాది. తెల్లవారి వైఖరిని వారు బహిరంగముగ ప్రకటించుచుండిరి.

ఈవిధమున డర్భానులో దుర్బలలును అల్పసంఖ్యాకులును నుండవారును అను భారతీయులకును బలవంతులును, ధనికులును, విద్యావంతులును అను తెల్లవారికి పోరాటము ఏర్పడినది. తెల్లవారికి ప్రభుత్వమువారి సహాయముండెను. ప్రభుత్వసభ్యుడగు హో ఎస్కాంబుగారు బహిరంగముగనే తెల్లవారికి సహాయము చేయుచుండిరి.

ఏదోఒకవిధమున అవాంతరముల నేర్పరచి నావయందుండువారందరిని తిరిగి భారతదేశమునకు పంపివేయవలయునని అధికారులు తెల్లవారుల ప్రయత్నములనర్థ మొదలిడిరి. ఈ దృష్టిపరీక్షల కలుగు అలస్యముకూడ వారికి లాభకరముగ నుండెను. నావయందుండువారిని కూడ బెదిరింపమొదలిడిరి. “మీరు తిరిగి మీదేశమునకు పోకున్న మీపడవను ముంచివైచెదము. మీరు మీదేశమునకు పోవ సమ్మతించిన మీఖర్చులను కూడ ఇచ్చెదము” అని తెల్లవారు చెప్పుచుండిరి. నేను నామిత్రులను పోత్సహించుచు ధైర్యముతో నుండవలయునని చెప్పుచుంటిని.

మేము అటలాడు కొనుచు సంతోషముగ పడవపై కాలము గడుపుచుంటిమి. 28 వ తేదిన నావక ప్రస్తుత మాకందరికి విందుచేసిరి. నేను నాభార్యకడను ముఖ్యముగ అతిథులుగ నుంటిమి. విందు ముగిసినపిమ్మట నేను పాశ్చాత్య నాగరికతను గురించి ఉపన్యసించితిని. పడవపై మేమెంత సంతోషముగ కాలము గడుపుచున్నామో నామనస్సంతయు దర్భాను నందలి భారతీయులపైనే యుండెను. వీలయినచో ఈ సంఘర్షణమున కంతయు నేనే కారకుడను. నాపై రెండునేరములు మోపబడినవి. (1) నేటాలునందలి తెల్లవారిని నేను అనవతము చేసింపుమంటిని (2) నేటాలునందు భారతీయుల సంఖ్యను

అధికము చేయుటకై రెండునావల నిండుగ నేను భారతీయులను తీసికొని వచ్చితిని.

నా భాగ్యతను నేను గుర్తించితిని. నావల దాదా అబ్దుల్లా కంపెనీవారు ఎన్నియో బాధల ననుభవింపవలసి వచ్చెను. పడవయందుండు భారతీయుల కందరికి ఇబ్బందికలుగ జేసితిని. కాని నిజముగ నాతప్పు ఏమియులేదు. నేటాలుకు రమ్మని నేనెవ్వరిని పిలువలేదు. ప్రయాణము ప్రారంభమైన పుడు నావయందుండువారి కెవరికిని నాతో పరిచయములేదు. భారతదేశమున నేను నేటాలు తెల్లవారిపై ఎట్టి తీవ్రముగ ఆందోళన జరిపియుండలేదు.

కావున నేటాలువారి వ్యర్థమము నాకు అశ్చర్యము కలుగజేసినది. ఈ వ్యర్థమమునకు పునాదియగు నాగరికత పై ఆనూయత ఏర్పడినది. కావున విందు సంవత్సమున నేను నామనస్సునందున్న భావములను ప్రకటించితిని. క్రమము ఇతర మిత్రులు నా భావములను శ్రద్ధతో వినిరి. కాని ఈ ఉపన్యాసమువల్ల నామిత్రులను ఎట్టి లాభము కలుగలేదు. పాశ్చాత్య నాగరికత పశుబలముపై ఆధారపడియున్నది. కాని నామిత్రులకు కొన్ని సందేహములు కలిగెను. వారు నన్ను ఈక్రింది విధమున ప్రశ్నించిరి. “తెల్లవారు మనలను నిర్బంధపెట్టిన మీదార్థవ్యవహార సాధారణముల వల్ల ఎట్టి లాభము కలుగగలదు?” నేను ఈవిధమున వారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. “భగవంతుడు నాకు ధైర్యము కలుగజేయ గలడని నమ్ముచున్నాను. మన ప్రతిపక్షులను తమింపు సహనము నాకు భగవంతుడు కలుగజేయునని నమ్ముచున్నాను. నాకు తెల్లవారిపై ద్వేషముగాని కోపముగాని లేదు. వారి హస్తద్వష్టిచింతింపచున్నాను. తెల్లవారు తామచేయుచున్న పని న్యాయమైనదనియే తలచుచున్నాను. కావున వారిపై కోపముచెందుట తప్పు” కాని మిత్రులకు ఈవాదము నచ్చలేదు. ఈవిధమున రోజులు గడిచినవి. పడవవదిలి వెలుపలికి ఎప్పుడు రాగలమో తెలియకుండెను. వైద్యపరీక్ష జరిగెను గాని ప్రభుత్వము వారి ఉత్తరువు వచ్చువరకు మేము పడవవదిలి రాకూడదని ఉద్యోగులు చెప్పిరి. కడకు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయముగ తమ అభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. మేము పడవనుండి తప్పించుకొని స్వదేశమునకు పోవలయునని వీరు నూచించిరి. కాని నేను నామిత్రులు ఎన్ని ఇబ్బందు లేర్పడినను నేటాలునందు దిగవలయుననియు మాహక్కులను నిలబెట్టుకొనవలయుననియు సంకల్పించుకొంటిమి. ప్రభుత్వమువారు ఏమియు చేయజాలక 28 దినములు ముగియగానే పడవవదిలి రావచ్చునని ఉత్తరువుల నొసగిరి.

విలువయైన నగలవలము అమ్మకము

టి. ఆర్. టాకర్ & సన్స్
ఇన్ సార్వైస్

ఆముల్కచందు గాలడాసాహుకారుగారి ఉత్తరువు ననుసరించి

గోల్డన్ & కో

వారు మద్రాసు, మాంటురోడ్డునందు నెం 24 భవనము నందున్నవారి అమ్మకపు గడులందు 10-1-1927 తేది ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బహిరంగవలము వేసి విక్రయింతురు.

ఒక సీమకమలముల గడియారము గొలుసు, ఉంగరము, బావీలీలు, కంఠాభరణ, కారాయి, కాలంకి సర్వే 1, సర్వే 2, ఉంగరము, పెద్ద చిన్న పచ్చలతోను, కంఠపుతో కట్టబడిన పెద్ద కంఠాభరణము మొదలగునవి గలవు.

ఈనగలను పరీక్షించ గోరువారు మద్రాసు సాపుకారు షేట్, పెరియ నెయ్యకారన్ వీధిలో నెం రిరు యింటియందున్న మిస్టర్ ఆమెల్క్ చందుగారిదావారివద్దకు 5-1-1927 తేదినండి వెళ్లవలెను. వేలముదినమందు ఆక్షనరులవద్ద చూడవచ్చును.

పూర్తి వివరములు తెలియగోరువారు క్యాటలాగునకు వ్రాసిన, పంపబడును.

కే థ రిస్

గ్రంథకర్త:—శ్రీరంగరామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము. లోకప్రసిద్ధము ఒకవీరమాత చరిత్రము. అందరును చదువలసిన సులభశైలిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి అమూల్యముగ వీరికి గలదు. ధర—0-4-0.

అగ్రప్రతికాకార్యాలయము, మద్రాసు.

ఒక హెచ్చరిక

విజయనగరాసాన విద్యవృత్తికేళురు లకు, రామాయణం సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు— (విజయనగరము)

శ్రీమధ్వవిలాససభవారు ది 29-12-28 న సాందర్య మహాలనందు సాయంకాలం గం 5-30 లకు ప్రదర్శింపబోవు రామదాసునందు దామదాసు పాత్రను ధరింతురు.

నివాజీ

శ్రీ నెల్లూరు మధ్వవిలాససభవారు నిన్న సాయంకాలము గం 5-30 లకు చెన్నపురియందలి సాందర్యమహాలలో న్యాయ మూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి యాజమాన్యమున శ్రీ శివాజీనాటకమును ప్రదర్శించిరి. నాటకము 5-30 నిలక సరిగ ప్రారంభింపబడి గం 8-30 నిలక ముగింపబడినది. సభాసదుల కెట్టి విసుగునులేక నాటకము బహుజయప్రదముగ ప్రదర్శింపబడినది. శివాజీపాత్రమును నెల్లూరు నాగరాజరావుగారును జహ్వరీబాయి పాత్రమును కె. శ్రీనివాసాచార్యులుగారును బహుచక్కగ పోషించిరి. వీరిరువురు జగమెట్టిగిన బ్రాహ్మణులే. జి. సి. సుబ్బారావుగారు రామసింహపాత్రమును ధరించి క్లాప్సుముగ నటించిరి. ముఖ్యపాత్రలను ధరించి ఈమధ్వరస నాటకమును రక్షిగట్టించిరి. తక్కిన చిల్లరపాత్రధారులును తమ తమ పాత్రలను ఉచితరీతిని పోషించిరి. వీరింకను రెండునాటకములనుమాత్ర మాడెదరని తెలియుచున్నది. మదరాసుపౌరులు వీరిప్రదర్శనములను వీక్షించి సంతసింపగలరని నమ్ముచున్నాము. నేడు కృష్ణకులభారమును, రేపు రామదాసు నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. రామదాసునాటక మత్యద్భుతముగనుండునని వినుచున్నారము. ఈఅవకాశము మదరాసుపౌరులు వినియోగించుకొందురుగాక!

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధాపధముల జాబితా.

1. తీర్థరసాయనము మాత్రము అశీర్ణమునకు 1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి 1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8
5. మూలశంకకు తెలము డబ్బి 1-8
6. తామరతెలము, తామర, తీటకు 0-6
7. కలరా మాత్రము, వాంతిభేదులకు 0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు 0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు 0-6
11. గజ్జికి తెలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-8
12. పగుళ్లకు తెలము, శీతపగుళ్లకు 0-4
13. కేలకు మందు సీసా 1-8
14. చందన అత్తరు 1 డౌస్సు 2-0
15. కుష్టుకు తెలము, డబ్బి 1-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోముటుకు 0-2
17. సుఖిభోగి మాత్రము 1-0
18. సుఖిభోగి తెలము, పుండ్లకు 1-0
19. రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు 0-8
20. మోహినితెలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు 0-12
21. చందుకు నూనె సీసా 1-8
22. గ్రహణిమాత్రము డబ్బి 1-8
23. జాలాబి మాత్రము, మలబద్ధమునకు 0-0
24. కుసుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు 1-0
25. శగకు ద్రావకము సీసా 1-8
26. కఫహరి శీతకట్టు దగ్గులకు 1-0
27. కఫహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8 0-8
28. కుందరితెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8 0-8
29. శిరోవేదన మాత్రము, తలనొప్పలకు 0-12

రోమహరి డబ్బి 1-8 రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు 30ండు నిమిషములలో మొదలుట రాలిపోవును. దీనివలన చక్క నలుపెక్కుడు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

వేలకు మందు వెల సీసా 1-8 రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈకి నశించును. చక్క మునకు వెండ్రుకలకుహని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు,

తామోషాలు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

పాలు

ఒకడు— పాలు యింత పల్లగా ఉన్నవే?
పాలవాడు— ఆయ్యా, రాత్రి అంత ఆవు వ్వం లో తడిసిందంటి.

పని

పనికోసం వచ్చిన ఆయనను వర్తకు డిట్లా అడిగెను.
వర్తకుడు— నీ చేరు ఏమిటయ్యా?
దరఖాస్తుదారు— నా చేరు అబదాలంటి.
వర్తకుడు— అయితే, నీవు పనికిరావు, పో.

బట్టతల

వృద్ధుడు—మీవద్ద బట్ట తలకు మందేమయినా వుందా?
బట్టతల వైద్యుడు— ఘనకాణ్డు మందున్నదంటి. ఒక్క-
లో జాట్లు మొలుస్తుంది. రాచి చూడండి.
వృద్ధుడు— ఇవ్వాలేమిట మీరు రాసుకొని చూడండి.
ప్రవచ్చి చూస్తాను, మీకు వెంట్రుకలు మొలిస్తే, నేనుకూడ
క బుడ్డి కొంటాను.

చప్పట్లు

నాటకం బాగుండలేదు. పిచ్చయ్య రేడవతడవకు చప్ప
కొట్టుతుండెను.
వెట్టెయ్య— ఏమయ్యా, నాటకం అంత బాగుందా
మిటి? ఒకటే పనిగ చప్పట్లు కొట్టుతున్నావు?
పిచ్చయ్య— ఏం బాగుండలేదు.
వెట్టెయ్య— అయితే చప్పట్లు ఎందుకు?
పిచ్చయ్య— నిద్రరాకుండా వుండడానికి.

చెల్లనిడబ్బు

ఎల్లయ్య—నిన్నటిదినం నీవు చెల్లనిడబ్బు ఇచ్చావయ్యా?
వర్తకుడు—ఇన్ని సంవత్సరములనుంచి వ్యాపారం చేస్తున్నాను. నేనున్నదూ, చెల్లనిడబ్బులు తీసికొనలేదు. ఇయ్య
గలేదు.

ఎల్లయ్య—నాకుమాత్రం చెల్లనిడబ్బే ఇచ్చావు.
వర్తకుడు—అది నీకు మారినదా?
ఎల్లయ్య—మారినది.
వర్తకుడు—ఎవరికిచ్చావేమిటి?
ఎల్లయ్య—పోద్దున నీకే ఇచ్చాను, తీసుకున్నావు.

పెళ్లి

రామయ్య—మితో ఒకవ్యవహారం మాట్లాడుదామని
వచ్చాను.
భీమయ్య—ఏమిటది?
రామయ్య—మీ ఆమ్మాయిని మా ఆబ్బాయి కియ్యడా
నికి, మీకేమయిన అభ్యంతరముందా?
భీమయ్య—మా ఆమ్మాయిని మీ ఆబ్బాయి కియ్యవలెనా
మీకు ఎవరు చెప్పిపంపించారు?
రామయ్య—అంతకోపం ఎందుకంటి? మీ ఆమ్మాయి.
ఎందుకూపనికిరాదని, మీ ఉద్దేశం కాబోలు. ఎటువంటిదయినా,
మా ఆబ్బాయి చేసుకుంటాడంటి, భయపడకండి.

గడియారం

ఒకడు—రెండుసంవత్సరములకిందట నాగడియారం పో
యింది జ్ఞాపకంవుందా?
ఇంకొకడు—జ్ఞాపకంవుంది.
ఒకడు— ఆరోజున తొడుక్కున్న కోటు నిన్న మళ్లీ
సిమాశాను.
ఇంకొకడు— అందులో కనుపించింది కాబోలు.
ఒకడు— కనుపించలేదు. గడియారం పెట్టిన జేబులో
గినిసింది. దాల్లోనుండ, గడియారం బారిపోయి వుం
ది.

వంట మనిషి

వండి వడ్డించుట కొక మనిషిని పెట్టుకొనిరి. వచ్చిన
వాళ్లతో వంటమనిషి మాట్లాడుతూ, పని తేల నివ్వక పో
యెను.

యజమాని— నీవు చాలా కష్ట పడ్డావు. ఇక ఇంటి
కిపో. మేమే వడ్డించుకుంటాములే.

వంటమనిషి— ఘరవాలేదు లెండి. నాకేం కష్టంగా
లేదు. హాయిగానే వుంది.

కోపం

ఒకడు—నా పెళ్లాం నేనూన్నదూ పోట్లాడుకోలేదు.
ఒక్కసారి మాత్రం నాకు కోపం వచ్చింది.

ఇంకొకడు— మీదంపతు లిద్దరూ ఎంత అదృష్టవంతు
లయ్యా! ఒక్కసారి కోపం వచ్చిందన్నారు. అప్పుడు ఏంచేశారు
ఒకడు— దాని పీపుమీద వాలెట్టాను. అది ఇప్పటి
కింకా మరచి పోలేదు.

బుడ్డి

మేజిస్ట్రేట్లు— ఫిర్యాదిని బుడ్డి తీసుకొని కొట్టావని
నీమీద చార్జ్ వచ్చింది. నిజమేనా?

ముద్దయి— నిజమే. కాని, అది పన్నీరుబుడ్డి అంటి.

బిల్లు

రోగి— ఆయ్యా, మీరు పంపిన బిల్లు మొత్తం చాలా
బాస్తాగా ఉందంటి.

డాక్టరు— మిమ్మును చూడడానికి చాలాసార్లు వచ్చా
ను. అందుచేత బిల్లు మొత్తం ఎక్కువయింది.

రోగి— మీరు అంత సొమ్ము ఛార్జ్ చేయగూడదంటి.
నావల్ల మీకు చాలాలాభం కలిగిందంటి.

డాక్టరు— ఏలాభం?

రోగి— నాకోగం మాచుట్టుపట్ల అంత అంటు
కొట్టెదంటి. వాళ్లందరూ మిమ్మున్నే వైద్యానికి పిలిచిచారుగదా!

గురక

ఒక పిల్లవాడు— మీ నాయన అట్లా గురకపెట్టుతా
డేం?

రెండో పిల్లవాడు— అది గురకకాదు. నిద్రలో కు
క్క ఏదో కనిపించింది. అది కుక్క అవుతు.

టోపీ

సోమయ్య— అట్లా వున్నావేం?
కామయ్య— క్రొత్త టోపీ పెట్టుకున్నాను.

సోమయ్య— అయితే సంతోషమేగా. దిగులెందుకు?
కామయ్య— టోపీ చాలా చిన్నది. నవ్వుతే కింద
పడుతుంది.

జీతం

యజమాని— నీవు సంతోషం చే జీతంలో సగం
దాచుకుంటా వనుకుంటాను.

నాకరు— ఆయ్యా, నాకు ఆసగం జీతమయినా దొర
కదంటి.

గొడుగు

ఒక బాటసారి— నీగొడుగుతో, నాకన్న పాడి
చావు.

ఇంకొక బాటసారి— అబద్ధం. నీవు చెప్పింది పొర
బాటు.

ఒక బాటసారి— నాకన్న మంట పుట్టి నేను బాధప
డుతూంటే, పాడవలేదంటావేమి?

ఇంకో బాటసారి— మీకు దెబ్బ తగిలిన మాట నిజ
మేగాని, గొడుగు నాదికాదు.

వర్షం

అద్దెన్నవాడు— మీయిల్లంతా వర్షం కురుస్తున్నది.
కప్పించరే?

యజమాని— వర్షం కురుస్తున్నప్పుడు, ఎట్లా కప్పించేది?
అద్దెన్నవాడు— వర్షం లేనప్పుడు, ఎందుకు కప్పిం
చగూడదు?

యజమాని—వర్షం లేనప్పుడు, కురవదుగా?

కళ్లు

కళ్లవైద్యుడు— ఈ అట్టమీద వ్రాసిన అక్షరాలు చద
వగలవా?

గ్రామస్థుడు— చదవలేను.
కళ్ల వైద్యుడు— నేను దగ్గిరికి వచ్చాను. ఇప్పుడు
చదువు?

గ్రామస్థుడు— నేను చదవలేను.
కళ్ల వైద్యుడు— ఇంకా దగ్గిరికి వచ్చాను. ఇప్పుడ
యినా చదవగలవా?

గ్రామస్థుడు—చదవలేను.

కళ్లవైద్యుడు— అయితే, నీజబ్బు చాలా ముదిరింది.

గ్రామస్థుడు— నాకు చదువు రావంటి.

గాడిదె

టీచరు రాకముందు అల్లరి పిల్లవాడు ఒకడు బోర్డుమీ
ద ఇట్లు వ్రాసెను.

“మా టీచరుగాడిదె”

టీచరు వచ్చిచూసి, ఏమీ కలవర పడకుండా “మా టీచ
రు గాడిదెలకు పాం చెప్పుతాడు” అని పూర్తి చేసెను.

ఖయిదు

మొదటి ఖయిదీ—నీవు ఎందుకు ఖయిదులోకి వచ్చావు?
రెండో ఖయిదీ— నేను బ్యాంకులో సొమ్ము ఎత్తుకు
పోయినానని కేసు వచ్చింది. నీవు ఎందుకు వచ్చావు?

మొదటి ఖయిదీ— నేను బ్యాంకును ఏర్పరచి దివాలా
దీసినందుకు ఖయిదులో వేసారు.

స్త్రీలు

ఒకడు— స్త్రీల స్వభావం కనుక్కోవాలెనంటే పెళ్లి
చేసుకోవడమే మార్గం.

ఇంకొకడు— భార్య నడవడివల్ల తెలుసుకుందంటావా?

ఒకడు—అదికాదు. నీభార్య ఇతర స్త్రీలను గురించి
ఏంచెప్పుతుందో వింటుంటే సరి.

గుండె

భార్య— మొగవాళ్లకు గుండెలు లేవు.

భర్త—నిజమే ఆడవాళ్లను చూచేటప్పుటికి కరిగిపోతాడు.

మోటారు

ఒకడు— మోటారుబండి నడవడం నేర్చుకోదా?
ఎంత పట్టింది?

ఇంకొకడు— చూడో నాలుగో.

ఒకడు— వారాలా?

ఇంకొకడు— కావు, మోటారుబండ్లు.

పటాలు

పాపయ్య— నాకు పెద్దపటాలంటే ఇష్టం.

మల్లయ్య— మీరు చిత్రలేఖకులా?

పాపయ్య— కాదు. పటాలకు చట్టం వేసేవాడిని.

నిద్ర

రోగి—నాకు నిద్రపట్టడంలేదు. ఏంచెయ్యమన్నారు?

డాక్టరు— ఎక్కడయినా రాత్రి ద్యూటీలో ప్రవేశిం
చు. వెంటనే నిద్రవస్తుంది.

రొట్టె

శరభయ్య— ఈపటం చూస్తే నాకు నోహరుకున్నది.
ఎంత బాగా వేసారో చూశారా?

శివయ్య— సూర్యోదయం చూస్తే నోహరుటకుమి
టయ్యా?

శరభయ్య— అది తెల్లరొట్టె అనుకున్నాను.

మీ కారు ఎంత మంచిస్థితిలో
నున్నదో అంత మంచిస్థితిలో
మీ బాటరీ గలదా?

బాటరీ తొందరను తొలగించుటకు
మీరు వెస్టింగ్ హౌస్ బాటరీతో అమర్చిన
చాలును. ఒకదానిని అమర్చుడు. అందుచే
గలుగు అద్భుతశక్తులను మీకు గ్రహింప
గలరు. అవసరముగా నున్నప్పుడు మీకు
నమ్మికను గలిగించును.

ధర రు 90 నుండిగలవు

అన్ని గారేజులందును స్టాకుచేసి
ఉంచబడును.

Sole Agents:—
R. PATEL & Co, 2545
Madras.
Sole Agents also for Wolseley Cars.

భారతదేశము

ఎన్నిక ఫలితములు

చెహాంబర్ల పత్రికాభిప్రాయము

భారతదేశములో ఎన్నిక ఫలితములు పూర్తిగా డెరివేషి.

దానినిబట్టి ఎట్టిపరిస్థితి లేరదీనవో మనము దూహించవచ్చును. భారత సామ్రాజ్యసభలో స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నున్నారు. వీరి వర్గము పెద్దదిగ నున్నది. ఇంక మంత్రుల ఏర్పాటుతో నిమిత్తము లేదు. రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభ వారు ఇండియామంత్రిగారికే బాధ్యులు. సామ్రాజ్యసభకు తరవాదులుగారు. ఆకారముచే భారత సామ్రాజ్య శాసనసభలో మంత్రులతో నవసరము లేదు.

బొంబయి, పాంచాళము, సంయుక్తరాష్ట్రములలో స్వరాజ్యవాదు లెవరు కనుపించరు. పాంచాళము, సంయుక్తరాష్ట్రములందు స్వరాజ్యవాదులు ఓడిపోవుటకు కలకత్తా లే కారణము. బెంగాలులో ఇంగ్లండ్ స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నున్నారు. సర్ ఆల్బులు రహ్మాంగారి పక్షమున రానీయకుండా జేయుటకు బెంగాలు స్వరాజ్యవాదులు మంత్రిపదవుల నంగీకరించవచ్చును. మద్రాసులో గూడ అట్టి పరిస్థితులే ఏర్పడినవి. సాంఘిక విభేదములనే కలకత్తాలోనే ప్రామాణ్యముగ దెట్టుకొన్న బ్రాహ్మణేతరులను మద్రాసు స్వరాజ్యవాదులు ఓడించినది. స్వరాజ్యవాదులు మంత్రిపదవులను నిరాకరించిన కొయ్యోక్షను (సంయుక్త) మంత్రివర్గ మేర్పడుటకు వలయునంత బ్రాహ్మణేతర సంఖ్య గలదు. మాంటాగ్యు సంస్కరణములు నిరర్థకములు గావనియు లాభకరమనియు వాటిని నిరాకరించ రాదనియు వీరింకను తమ యనుభవ మనుచున్నారు.

కులకత్తులమీద ఏర్పడు రాజకీయ పక్షములు రాజకీయరంగమున నభివృద్ధి గాంచవలెనన్న జేమకరము గావు. వాంఛనీయము గాదు.

నేమను పత్రిక

భారతదేశపు టెన్నిక ఫలితములు దాదాపుగా పూర్తి అయినవి. ఏమి జరుగనది అంచనావేయుటకు మార్గము గన్పించుచున్నది. తాత్కాలికముగ భారత సామ్రాజ్యసభలో స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నున్నారు గాని వీరికి బలముండదు. వీరితో ఎవరును కలియరు. అందుచే వారి మాట చెల్లదు.

మద్రాసు, బెంగాలు, మధ్య పరగణాలందు పరిస్థితులు భారత సామ్రాజ్యసభ యందున్నట్లే యున్నవి.

మద్రాసు ఎన్నికల ఫలితములు ఆశ్చర్యమును గలుగజేయుచున్నవి. దక్షిణ ఇండియాలో తీవ్రముగ నున్న బ్రాహ్మణ

గ ద్వేషము మద్రాసు ఎన్నికల ఫలితములకు కారణములు గావచ్చును. బెంగాలు స్వరాజ్యవాదుల విజయమునకు వారి కట్టుబట్టుటలేగాని నాయకుల ప్రభావముగాదు. బొంబయిలో స్వరాజ్యవాదు లోడిపోవుదురన్న సంగతి ఆసినుండి అనుకొన్నదే. వీరిసంఖ్య సగము తగ్గిపోయినది. రిస్సాన్ విప్లవ (సమయోచిత సహకారవాదులు) బలముచకమోస్తరగ బాగానే యున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములు పాంచాళములందు స్వరాజ్యవాదుల బలము అతి సరసముగ నున్నది. వీరి సంఖ్య చాల తక్కువ. క్రొత్త ఇండిపెండెంటు కాంగ్రెసుపక్షమునకు ఆధారమేదయును కన్పించదు. వీరికిని, రిస్సాన్ విప్లవకు అంత భేదము కన్పించదు. ముసల్మానుల పరిస్థితి లింకను తెలియటలేదు. కొద్ది వివరములతో క్రొత్తసభలు ఢిల్లీలో గూడనున్నవి. ప్రజలందరూ స్వరాజ్యవాదు లేమజేసెదతో యని ఎదురుజూచుచున్నారు. మల ప్రతిష్టాంధన కార్యక్రమమును లేకుండా జేయుటకు నాయకులు సిక్రయించెద రనుకున్నారు ప్రజలు. బెంగాలు, మధ్యపరగణాలలో మరల ద్వంద్వప్రభుత్వమును ప్రవేశ పెట్టెద రని గోచరించుచున్నది.

మొమ్ము పత్రిక

సహాయ నిరాకరణోద్యమ ముప్పుర మగు రూపమున గాని శాసనసభల దు ప్రవేశించి ధ్వంసము చేయు రూపముగ గాని భారతీయులలో (నియోజక వర్గము) పటుత్వము తప్పిపోయినదనిగాని అనుకొన్న సంగతిని భారతదేశపు టెన్నిక ఫలితములు ఖాయపరచుచున్నవి. బెంగాలు మద్రాసు కావల స్వరాజ్యవాదు లోడిపోయిరి. మధ్యపరగణాలలో 1924 లో ద్వంద్వప్రభుత్వము సాగకుండా చేసిన స్వరాజ్యవాదులు శాసన సభలో సగము మారు లయను గోల్పోయిరి. మునుపున్న సంఖ్యలో సగము తగ్గినది. వారిమాట చెల్లదు. ఇందులో కొందరు ప్రతినిధులు రిస్సాన్ విప్లవ భావములతో నున్నారు. తక్కినవోట్లు వారు ఓడిపోయిరి. బొంబయిలో బొత్తుగ ఓడిపోయిరి. బొంబయి రిస్సాన్ విధానమునకు ఆలవాలము. అట్టివోట స్వరాజ్యవాదు లోడిపోయిరి. పాంచాళము సంయుక్త రాష్ట్రములలో స్వరాజ్యవాదులు దిక్కులేకుండా ఓడిపోయిరి. భారత సామ్రాజ్యసభ ఎన్నికఫలితములు పూర్తిగా తెలియలేదు. తెలిసినంతవరకు వీరిగరి గూడ అటులనే గన్పించుచున్నది. అయినప్పటికిని భారత సామ్రాజ్య సభలో స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నుండవచ్చును. భారత శాసనసభలో స్వరాజ్యవాదులకు పలుకుబడి యుండదు. వీరితో ఎవరును కలియరు. శాసన సభలనుండి వెడలిపోవుటకు ముందు ప్రామాణిక వర్గము ప్రభుత్వమును ఖండించుటలే మాలవ్యాగారు గూడ ఇప్పుడు ఖండించిన వారికి పలుకుబడి యుండదు. జయమొందిన స్వరాజ్యవాదులలో శాసనసభలనుండి వెడలిపోవు భావములు

చాలవరకు అంతరించుచున్నవి. శాసనసభలనుండి నిష్క్రమింపను విధానము ఈసంవత్సరము విఫలమైనది. బెంగాలులో ఇంగ్లండ్ శాసనసభలనుండి వెడలిపోవు భావమునే చాలవరకు జేటికిని గగ్గియున్నారు. ఇందులో గూడ కొందరి కిష్టములేదు. శాసన సభల బహిష్కరణముచే వీరిని ముసల్మానులు విడిచి పోయిరి.

మద్రాసులో 89 స్థానములకు 44 స్థానములను స్వరాజ్యవాదులు స్వాధీనము చేసికొనిరి. మంత్రిపదవులను నిరాకరించిరి. 1920 నుండి జస్టిస్ పక్షమువారు అధికారములో నుండిరి. వీరు సాంఘిక సంకుచిత దృష్టితో ప్రవర్తించిరను నిందలకు పాత్రైరి. వీరు ఇండిపెండెంటులతో జేరిరి. ఇండిపెండెంటులతో చేరి మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేసెదరు. వీరిబలము తక్కువ. మద్రాసులో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము దివ్యముగ సాగినది. అట్టి చోట దూరవృష్టి గగ్గినట్టియు ఉండ్రేకము ఆవేశములేని మద్రాసు నియోజకవర్గము ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సాగకుండాజేయు ప్రయత్నములను ఆమోదించి తోడ్పడెదరని తలచెదరని ఎన్నిక ఫలితములో స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ పేరును కాంగ్రెస్ పక్షముగ మార్చుకొనిరి. ఇప్పటికి వీరికి గగ్గిన ఘనత ఈమార్పు చేతనే గల్గెనని వండిత నైహుగాదు అనుకొన్నట్లు గోచరించుచున్నది. గౌహాతీ కాంగ్రెసులో వీరి విధానమును మార్చెదరని గూడ అనుకొనుచున్నారు. వంగరాష్ట్రేతర స్వరాజ్యవాదులు గూడనుకొనుచున్నారు.

అట్టి మార్పును దేశము తప్పక ఆమోదించును. స్వరాజ్యవాదులు ఇండియా హోమురాలరులు నున్నంత వరకు ఎవరికిని వారియందు ద్వేషములేదు. అసహాయోద్యమ విధ్వంసక విధానమున ప్రజలకు ఇష్టము తగ్గినది. దాని యర్థము బారిద్యమవనవచ్చును. యుద్ధానంతర భావములు భారతదేశమును బాధించినవి. అందుచే, వీటిచేత సంస్కరణ విచారణ సంఘము త్వరలో ఏర్పడవచ్చును. ఇండియాకు రావచ్చును. ఈసంఘ నియమనములను గూర్చియు వారు చేయుపనిని గూర్చి భారతీయులే గాక యూరపీయులు గూడ ఇండియాలో కుతూహలములను జూపుచున్నారు. యూరపీయులకు భారతీయులకు సహకారము గల్గుటకు యూరపీయుసంఘమువారికి చక్కని సంయుక్త విధానమును తయారుజేసిరి. కమిషనువారికి సమర్పించుటకు ఈకమిషనులో పూర్వము అధికారమునున్న సభ్యులుగాని ఇప్పుడు అధికారములేనున్న సభ్యులుగాని అసాధికార సంఘసభ్యులుగాని ఉండరాదనిరి. దీనిని గూర్చి ఎంతైన జెప్పవచ్చును.

కమిషను ఎప్పుడు వచ్చినను ఆయనది ఎక్కువగానే లేకుండగను, ఒకరితో నొకరు ఏకీభవించునట్టివిగను న్యాయనిర్ణయ దృష్టిగలదిగను యుండవలెను. వీరి కెక్కడో ఓరిమి యుండవలెను. ఆలోచనాశక్తి యుండవలెను. పరస్పర విరుద్ధముగ నుండు సాత్వ్యమును సమన్వయించు శక్తియుండవలెను. అపాహములతో ప్రారంభించరాదు. సంవేదనలకులోబడరాదు. నిష్పాక్షికభావము గల జ్యూరీవలెగాని న్యాయమూర్తువలెగాని యుండవలెను. రాచకీయములందు ఉత్తర దక్షిణాధిపముల బోలు భిన్నాభిప్రాయములు గలవారిని ప్రతినిధులు నియమించిన, అసమ్యక్తముగ భిన్నాభిప్రాయముతో గూడి నిజీకలు ఏర్పడును. తాతల నాటి ప్రాత యభిప్రాయముల అధికార సంబంధమైనట్టిగాని స్థానికానుభవమును (తమ యభివమును) గూడ యుపయోగించెదరు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము యొక్క మంచి చెడ్డలను గూర్చి సాత్వ్యమును ఇచ్చునపుడు సాత్వ్యమును వినుటలో ఇట్టి యనుభవమును వినియోగించుట బదులు సాత్వ్యమును ఇచ్చుటలోనే వినియోగించెదరు.

ఆంధ్ర బిచ్చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు సూత్రములను సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రజబ్బింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాదములన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేపథ్య లెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లన్నియొకలవు.—

మొ 0-12-0. పోస్టేజీ 5

మేనేజరు. ఆంధ్రపత్రిక

7. రంబకెట్టిగిరి, మద్రాసు.

గవనిపుము

బె ని, బెంగుళూరు ఉన్ని, పత్తి మిల్లుల

బనియనులు

మావద్ద నిలువయుండున్న సరకును రావలసిన సరకు కర్చుపెట్టుటకై 1927 జనవరి నెల 30 వ తేది వరకు ఆర్డర్ ఇచ్చేవారలకు నెంబరు 200, 201, 100, 101, 102, 103 టన్నుల బనియనులు అన్నిసెజులును (26" to 32" ఇంచుల) వరకు అన్నిరకములను కలచి ఎత్తేవారలకు ప్రస్తుత తగ్గు ధరపైకి క్రింద కనబరచియుండె డిస్కౌంటు ఇవ్వబడును.

రూ 100 to 500	7½%	రూ 750 to 1000	10%
„ 500 to 750	8½%	„ 1000 పెయిగా	12½%

తిక్ వెక్, తిక్ వెక్, నెంబరు 8 మొదలగు బనియనుల రకముల కలచి ఎత్తేవారికి ప్రస్తుత దగ్గుదల ధరపై క్రిందకనబరచిన డిస్కౌంటు ఇవ్వబడును. (26" to 32" ఇంచుల)

రూ 100 to 500	6½%	రూ 850 to 1000	8½%
„ 500 to 750	7½%	„ 1000 పెయిగా	10%

ఇదిగాక మావద్ద మిల్లుల దోవతులు బహు చౌకధరలో నున్నది. చూడుడు. 2x4, 2x4½, 2x6 to 8 కాతాదారులు త్వరపడవలెను.

ఈ ఆమూల్యమైన సమయమును పోగొట్టుకొనకుడు. ఎంత మాత్రము ఆలశ్యములేక అడ్వాన్సుతో సహా మీ ఆర్డరులను పంపుడు. పాక్ంగి మొదలగు చార్జులు ప్రత్యేకము.

ఆర్.జే.విజయం & కో 96, గిడంగిపిథి మద్రాసు.

హైదరాబాదు వార్తలు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

శ్రీ బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు

హైదరాబాదు నందు మొత్తము (8) ను సికింద్రాబాదు నందు రెండును ఉపన్యాసములూ సగి గురువారమునాడు రాత్రి కాకినాడ వెడలిపోయిరి. మార్గమధ్యమున వరంగల్లునందు దిగి యప్పుట నొకయుపన్యాసము శబ్దానుశాసన గ్రంథాలయ పక్షమున నొక గది ప్రార్థితులై యుండిరి. కాని శాస్త్రిగారి కనుకూలము లేనందున మరియొకమారు వచ్చెదమని సెలవిచ్చిరి. సికింద్రాబాదు వర్తకులను శ్రీ శాస్త్రిగారిని మరియొకమారు సికింద్రాబాదు వచ్చిపోవ వేడిరి.

రజతోత్సవ యత్నములు

ఇది చురుకుగా జరుగుచున్నది. సుమారు వేయిరూపాయల చందాలు వాదానములైనవి. కొంత ప్రవృత్తి వహించినది. రజతోత్సవ సంచికకు వంచివ్యాసముల సంపాదించుట యందు శ్రీయుత గాడేపల్లి నూర్యప్రకాశరావుగారు మిగుల తోత్రేధ పాటుపడుచున్నారు. అభ్యుత్థుల నియామక మింకను జరుగలేదు. పలువురు శ్రీ దేశోద్ధారకుల యధ్యక్షతన సూచించుచున్నారు.

రాజ్యాంగమున మార్పులు

జనవరినుండి మార్పులు జరుగునని చెప్పుకొనుచున్నారు. రెవిన్యూ మంత్రియువ్యంగముపైని తెంచుగా రను ఆంగ్లము పంజాబునుండి వత్తురట. రెవిన్యూ డైరెక్టరు జనరలు పదవిపైనుగూడ టాస్కర్ గారు రను వివిధముల వచ్చుననుచున్నారు. రెవిన్యూ మంత్రిగారి వశముననే పోలీసుశాఖగూడ ఉండునట. ఇంకను ఏవేవోమార్పులు జరుగుననుచున్నారు. కాని ప్రత్యక్షముగా జరుగువరకు ఏమియుచెప్ప వీలులేదు. "జస్టిసు ఆఫ్ ది పీస్" అను నువ్యంగముపై నొక ఆంగ్లఅధికారి వచ్చుననియు రాష్ట్రమునందలి న్యాయపరిపాలన శాఖతో నాయనకు సంబంధముండగలదనియు ప్రతీతి.

శ్లోక

కీర్తిగంజు, మహారాజగంజు, కొత్తబాజు లింగం పల్లిలో అక్కడక్కడ కేసులు జరిగినవి. ఆప్రాంతములలో కొన్ని యిండ్లు ఖాళీఅయినవి.

విశోదము

శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయ మందిరమున శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము తంజావూరి ప్రాంతమునుండి వచ్చిన సంగీతవిద్వాంసులు వేణుగానముజేసిరి. ఆంధ్రులును తమకులును పలువురు నిలయమందిరమున దయచేసి ఆనందము నొంది ఈవిశోదమునకై సభసేర్పరచినవారు శ్రీయుత యశ. వి. రాఘవాచారి బి.వి. గారును శ్రీమాన్ నరసింహాచార్యులు గారును వీరియత్నము శ్లాఘాపాత్రము.

మద్రాసుపార్కు ఫేరు

మొసరు ఇ. డి. సస్సూన్ & కంపెనీ లి మి టె డ్.,

వారు పైన తెలుపబడిన ఫేరునందు బొంబాయిలో పలుకకముల మిల్లులందు తయారుకాబడిన అనేకరకముల జవిళి దినుసులను ప్రదర్శింపబోవుచున్నారని యిందుములముగా అందరికిని తెలియజేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము హిందూదేశము నందు అనేక దుకాణములందు విక్రయింపబడుచున్నట్టి వాటి యొక్క శ్రేష్ఠత్వము మీకు తెలియుటకొరకే ఈ ప్రకారము చేయబడుచున్నది. హిందూదేశమునందున్న ఏయూరివారైనను ధరలకు, ఇతర వివరములకు మాకు సేరులో తెలుపగోరవము. మద్రాసు రాజధానివారినప్పటికి వచ్చు విచారణలు ప్రత్యేకముగా గమనించబడి, ఏరకము కావలసినను మిక్కిలి జాగ్రత్తతో వారికోరికమేరకు పంపబడును.

వై. కంపెనీ ప్రతినిధి బొంబాయి మిల్లు

ఓనర్సు స్టాల్ వద్ద ప్రతిరోజును హాజరుగా నుండి మీకు కావలసిన వివరములను తెలుపును.

మీరు మేలురకము

ఇండియా జవిళి దినుసులను

ధరలకు కొనుటకు వీలుగా నున్నప్పుడు ఏల మీరు మీపైకమును విడదేశములకు పంపవలెను?

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఎకడమిక్ కౌన్సిలుసభ్యుల కొకమనవి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు యూనివర్సిటీ పరీక్షలకు ప్రీతిలను, ఉపాధ్యాయులను ప్రయివేటుగా చదువనిచ్చినందులకు వందనీయులేగాని సెకండరీ పాఠశాలలలో మాత్రము పనిచేయుచున్న సెకండరీ గ్రేడ్ ఉపాధ్యాయులకే అవకాశమిచ్చి అదే గ్రేడ్ ఉపాధ్యాయులు హైయరు యెలిమెంటరీ పాఠశాలలలో పనిచేయుచున్నవారిని పరీక్షలకు పోనియ్యకుండుట కడు విచారకరమైనవిషయము. సమానయోగ్యతలు గలవారిలో కొందరికిటిఅవకాశమిచ్చి కొందరును తొలగించుట న్యాయముకాదు. ఇంతేగాక అనేకమంది ఇంటరుమీడియేటు, స్కూలుపైనట్ పరీక్షలలో నుత్తీర్ణులై హైయరు యెలిమెంటరీస్కూల్లో 5, 6 సంవత్సరములనుండి ఖాయముగా పనిచేయుచు, ప్రైయినింగు అగుటకు యేవిధమైన అవకాశము చిక్కకపోవుటచేతను ఉన్న యువ్యంగమువిడిచి ప్రైయినింగుకు వెళ్లినయెడల ప్రైయినింగు అయినతరువాత ఆయువ్యంగము మరల లభించునో లేదోయను భయముచేతను, విడువక పనిచేయుచున్న యుపాధ్యాయులు వందలకొలదియున్నారు గనుక రేపు జరుగబోవు సిండికేటు సభ యందు "సెకండరీ" అనుమాటకుబదులుగా గవర్నమెంటు యెడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటువారిచే, రికగ్యునిజు చేయబడిన స్కూల్లో యనియు, మాడుసంవత్సరములు వరుసగా ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేసి దానికి అనుసరించిన ప్రైయినింగుపరీక్ష పూర్తియై యుండవలెనను మార్పులు విశ్వవిద్యాలయము కోర్డులో 22-వ చాప్టరులో 5-వ సెక్షనులో యామార్పులు చేయించగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు ఇట్టినిబంధనలే ఉపాధ్యాయుల విషయములలో తీర్మానించియుండిరి. ప్రస్తుత పరీక్షలనుబట్టి హైయరు యెలిమెంటరీస్కూల్లో స్కూలుపైనలు యింటరుమీడియేటు పరీక్షలయందు నుత్తీర్ణులై ప్రైయినింగుఅగుటకు అవకాశము చిక్కక 4, 5 సంవత్సరములు వరుసగా ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయుచున్నవారు అనేకులు గలరు. కనుక ఎకడమిక్ కౌన్సిలు సభ్యులందరూ వీరిని దరిద్రసాగరమునుండి దరికి జేర్చ మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను.

అవసరాల వెంకట్రాయుడు

కావలెను

ఈ పురపాలకసంఘము నిర్వాహకత్వము క్రిందనున్న ఉద్యోగములకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. జీతము, యోగ్యత, సామర్థ్యము ననుసరించి యియ్యబడును. యోగ్యతగలవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

1 శానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, ఓవరుశీరు ఈ రెంటి యందును అనుభవముగలవారు, 2 శానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, 3 సబ్ ఓవరుశీరు, 4 వాక్సినేటరు, 5 హైస్కూలుకు ఉరుడు మునిషి ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలకు, (6) 4 గు హైయర్, లోయర్ గ్రేడు ప్రైయింకు ఉపాధ్యాయులు దరఖాస్తులను ఈ దిగువ విలాసమునకు 15-1-1927 తేదీలోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

మునిషిల్ కాన్సిల్ ఎం. బి. కొండప్ప తాడిపత్రి చేర్చెన్.

హిందూఇన్స్ రెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీవభీమాకంపెనీ మిటెడ్; స్థాపితము 1908. అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపాలనీలను ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇండియాకంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆటోమేటిక్ కాన్ఫరీజర్, (4) ధారావహన మరకులు, (5) దయగం నిశ్వాసకము, (6) తనదని నిరూపించిన రక్షణకు సామ్యము తెల్లించెదరు.

వివరముకు నీదిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,

Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 - Mount Road, Madras

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ డిసెంబరు 28-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include rice, wheat, and other grains.

2. ధాన్యము పప్పులు.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include various pulses and grains.

3. నూనెవస్తువులు.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include oil, ghee, and other food items.

4. చిల్లరవస్తువులు.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include various household items.

5. ఇనుము.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include iron and steel items.

6. నూలు.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include various types of thread.

7. దూది.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include cotton and wool items.

8. లోహములు.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Rows include various metal items.

అజీర్ణముకు పుంస్త్యలోపమునకు

మద్రాసు 45 బందరుపిథియందున్న అమృతరత్నాకరము తారీ పీఠ్యబందు మంచిటీగ్గళ క్షినిచ్చి పుంస్త్యలోపము పోగొట్టి నది. వెంటనే వరి రీ సీసాలు పంపండి. (సం) జె. బి. దాస్ గుప్త పాప్రయిటర్ హైల్ ఆర్జున్ గ్యాలరీ చిట్టాంగం.

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, వేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము
7-వ తేదిన తప్పక
ప్రకటితమగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రు 6-0-0;
ఆరుమాసములకు
రు 3-0-0;
విడిపత్రిక
అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు,
నవీనభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.
జనవరిమాసమునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును శ్యాసక ర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ యుండగలదు.
నూతన సంవత్సరారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను నాటకమును)
క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును)
ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.
చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తము.

విలాసము:- భారతీ కార్యాలయము, తపా వెట్టె 212, మద్రాసు.

వెల స్వల్పము!

ఫలమధికము!!

పూర్ణ చంద్రోదయము.

ఇది బంగారముతో తయారుచేయబడిన వంట ఔషధముని ప్రతివారికిని తెలిసినవిషయమే. దీనిని అనేక
క్రయప్రయాసలతో తయారుచేయబడియున్నదని వేరుగా చెప్పవచ్చులేదు. ఆయుర్వేదీయ ఔషధములలో దీనికే
అగ్రస్థానమివ్వబడియుండుటయేగాక, అనుభవజ్ఞులందరు దీనిని సంతోష భుజ్యముగా భావించుచున్నారు. ఇది బల
హీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము, వ్యాధుల పాలిటి వజ్రాయుధము, మేహములు, క్షయము, పాండువు, పురాణజ్వర
ములు, నిక్కాక, నిస్సత్తున, ఎల్లప్పుడును పాలుయాలిక, క్వాస, కాస, (దగ్గు) అశీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, ఆప్త
పిత్తము, అంతర్గత జ్వరము, మూలవాధి, శగరోగము, శుక్లనవ్వుము, శ్రీల కుసుమవ్యాధులు, మొదలగు సమస్త
వ్యాధులను ఖండించుటయేగాక, సరళులకు పటుత్వమునిచ్చి దేహమునకు కాంతిని బలమును గలిగించి, వీర్యపటుత్వ
మును, సంతాన ప్రాప్తిని పుట్టించి, నవయావ్వనమును గలిగించుటలో అద్వితీయమయిన ఔషధరాజము. దీనిని తాం
బూలములోగాని, తీపలహరులోగాని, లేక ఆనూవ్యాధులకు తన అనుపాసములతోగాని పర్యాయ లేకనే 40 రోజులు
గాని, ఇంకా హెచ్చుకాలముగాని సేవించినచో సర్వరోగ వినిర్ముక్తులగుట కేసందీయములేదు. 1 తులం 40 రోజు
లకు వచ్చును. వెలస్వల్పము తులం 1 కి రు 12-0-0 20 మాత్రల సీసా 1 రు. 2-8-0
మకరధ్వజ - పై అన్ని వ్యాధులకు మంచిమందు. తులం 1 కి రు 12-0-0 16 గ్రాములు సీసా రు. 1-0-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఇంకా మావస్త అన్నివిధములకు ఔషధములు సిద్ధముగానున్నవి. వ్యాధిగ్రస్తులు తమవ్యాధిని గురించి సం
జాయిషి తెలుసుకొనగోరినచో, తగిన సలహా నిచ్చెదము.
కోరినచో, మా క్యాట్లాగును, సుందరముగా మా క్యాండరును, సుచితముగా పంపెదము.

అడ్రసు:- పి. సి. ఏ. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం
వెరి దేవి - నెల్లూరు జిల్లా.

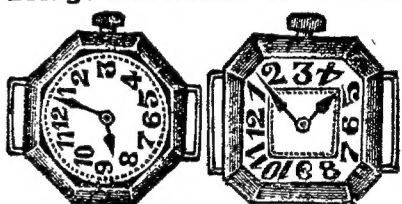
గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి ధర్మవ్యాయంబగు 5 ప్రశ్నలు
వ్రాసిపంపిన ఎడల సరియగు బదులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక జాతక నఖలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నలకు రు 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 ఆవును. 2599

ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము

శివ శక్తి

HALF RATE 14-Kt. SOLID GOLD
Bridge Movement 10 Jewels.

Original Rs. 30. Sale Price Rs. 15.
Very Strong Bridge Movement, 10 Jewelled in 10 holes
very handy and beautiful really a boon, solid gold, guaran-
teed for 10 years. Do not lose this opportunity.
Write to :- HAMECHER WATCH CO., VEPERY, MADRAS.

ప్రాచీనార్యకథావళి గ్రంథమండలి

పూర్వహైందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసింహావలోకము
అష్టదశపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు మట్టుకు
సుబోధముగ వచనములో ప్రకటించుచున్నాము.

'భారతకథావళి' ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివికూడ మూలమునుండి తీసి
28 కథలను సులభతైలిని వ్రాసితిమి. సమస్తనీతులును, యుక్తు
లును, ధర్మములును గలవు. వెల చందాదారులకు 0-8-0,
యితరులకు 0-10-0. చందాదార్లకు ప్రవేశరసుము 0-2-0,
రాజోవుగ్రంథరాజము భాగవతకథావళితయారగుచున్నది.
వలయువారు: కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణిద్యా
లయము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయు.

1926 - 1927 సం॥రమునందు చెన్న పురి పందెములు

గిండ్డి
వింటరు మీటింగు (5 దినములు)
బిదవదినము, శనివారము

1-1-1927
ప్రథమ పందెము
మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు